

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid

Pauluse 1. ja 2. kiri tessalooniklastele

Jon Paulien

juuli, august, september
2012

Originaali tiitel:
Jon Paulien
1 and 2 Thessalonians

Jon Paulien
Pauluse 1. ja 2. kiri tessalooniklastele

Tõlge: AKEL 2012

Tõlkija: Mall Kaaver

Toimetajad: Andres Ploompuu ja Ly Kaasik

Kaaned ja küljendus: Indrek Ploompuu

Trükkis: Vali Press

Sissejuhatus

Siis kui Issand tuleb taevast alla

1960. aastatel Nobeli preemia võitnud iiri kirjanik Samuel Beckett kirjutas näidendi *Godot'd oodates*. See kõneleb kahest õnnetust kodutust mehest, kes ootavad teeserval kedagi Godot-nimelist. Kuuldavasti pidi too tulema ning päästma nad elu mõttetusest ja pateetilisest absurdsusest.

„Kas tema nimi on Godot?” küsib Estragon.

„Ma arvan küll,” vastab Vladimir.

Sel ajal, kui Vladimir ja Estragon teeservas seisavad, toidetuna jõuetust lootusest, et Godot tuleb, möödub neist inimlike kannatuste, väärsammude, lollikeste, lonkurite, komberdajate ja trampijate rongkäik. Olles tüdinenud, mitte niivõrd kogu maailmavalust, vaid selle tarbetusest, otsivad nad meelelahutust heategudest, näiteks tõstavad üles pimedada mehe, kes on komistanud.

„Tule, lähme tööle!” ütleb Vladimir. „Silmapilguga kaob kõik ja me oleme jälle üksi keset tühisust!” Aga siis, kui Vladimir kohale jõuab, kukub temagi ega saa enam üles.

Hoolimata jätkuvast eneseveenmisest, et Godot tuleb, näib elu neile vahepeal nii armetu, et nad otsustavad ennast üles puua. Kuna neil pole nõõri, võtab Estragon maha pükse üleval hoidva nõõri ning püksid kukuvad jalast. Nad proovivad nõõri tugevust, sikutavad seda, see läheb katki, ja mõlemad mehed kukuvad. Nad otsustavad leida parema nõõri ja üritada hiljem uuesti.

„Me riputame end üles homme,” ütleb Vladimir, „kui Godot ei tule.”

„Meid päästetakse.”

See salapärane Godot ei saabu kunagi, mis tähendab, et neid ei päästeta. Tegelikult saavad nad sellest isegi aru. Beckett eesmärk oli seda näidendi kirjutades näidata elu absurdsust ja lootusetust.

See on täielik vastand Piiblis esitatavale väljavaatele elu kohta. Järelikult ka täielik kontrast käesoleva veerandaasta õppetükis esitatava väljavaatega. Selle kvartali õppetükk on apostel Pauluse kahest kirjast tessalooniklastele.

Sarnaselt Beckett kahele tegelasele olid ka tessalooniklased rinnutsi valulemise, pingutuste, võitluste, lausa otsese tagakiusuga. Teisiti öeldes,

elul olid nende jaoks, nagu meie kõigi jaoks, oma rasked hetked. Väga kergesti ja meie arusaadavatel põhjustel võinuksid nad langeda üldinimlikku olemise ängi, nihilismi ja pessimismi, mida Beckett oma draamas esile tõi. Selle asemel oli tessalooniklastel kindel lootus, mis põhines Kristuse tegudel nende heaks, lootus, mis osutas kõige suuremale töotusele – Kristuse teisele tulekule (mille Beckett ühtlasi välja naeris). Kuigi Paulus tõreles tessalooniklastega, kuigi neil oli koguduses käitumuslikke ja teoloogilisi probleeme (kas kõlab tuttavana?), kirjutas Paulus neile ja ühtlasi meile kogu inspireeritud aruande ühed imepärased, üleskutsuvaimad ja lootusrikkaimad sõnad:

„Sest Issand ise tuleb sõjahüüuga, peingli hääle ja Jumala pasuna saatel alla taevast ning esmalt tõusevad üles surnud, kes on läinud magama Kristuses, pärast kistakse meid, kes me oleme üle jäänud elama, ühtviisi koos nendega pilvedes üles õhku Issandale vastu, ja nõnda me saame alati olla koos Issandaga. Julgustage siis üksteist nende sõnadega!” (1Ts 4:16-18).

Mis saaks olla veel lootusrikkam või aulisem kui see?

Käesoleval veerandaastal heidame Pauluse kirjade kaudu pilgu varakristliku koguduse – tegelikult linliku koguduse – ellu ning näeme mõningaid võitlusi ja väljakutseid, millega see kogudus rinnutsi oli, *sealhulgas need raskused, mis tulenesid tõsiasiast, et Kristus ei tulnud ikka veel!* Üllatav on ka see, et ehkki nende olud olid meie omadest niivõrd erinevad, puudutavad väga sageli põhimõtteid, mis kajastuvad Pauluse tessalooniklastele öeldud sõnadest, neid teemasid ja väljakutseid, millega ka meie rinda pistame, siis kui ootame, mitte mingit salapärast Godot'd, vaid Issandat Jeesust, kelle surm ristil Tema esimesel tulekul on tagatis Tema aulisele teisele tulekule.

Jon Paulien on religiooni osakonna dekaan Loma Linda Ülikoolis Loma Lindas, Californias.

Evangeelium saabub Tessaloonikasse

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ap 16:9-40; 17:1-4, 12; Jr 23:1-6; Js 9:1-7; Js 53; Rm 1:16.

Meespeetav tekst: „Ja seepärast me tänamegi alatasa Jumalat, et kui te meie käest saite kuulda Jumala sõna, siis te ei võtnud seda vastu mitte inimeste sõnana, vaid sellena, mida see tõepoolest on – Jumala sõnana, mis on tegev ka teis, kes te usute” (1Ts 2:13).

Juhtmõte: Enda jaoks Jumala töotustest kindlustunde leidmine peab põhinema Jumala Püha Kirja usaldamisel.

Noor pastor istus õues ühe noore naisega, keda oli hiljaaegu ristitud. Pastori suureks üllatuseks ütles naine: „Mind on vaja uuesti ristida.”

Kui pastor küsis, miks, vastas naine: „On asju, mida ma vanempastorile oma minevikust ei rääkinud.”

Nii algas pikk jutuajamine Kristuselt saadavast andestusest. Naine neelas seda juttu näljaselt. Kui pastor lõpuks temaga koos palvetas, kallaskas neid ootamatult üle paduvihm. Silmade särades ütles noor naine: „Mind ristitakse praegu uuesti!”

Armuline Jumal annab sageli olulisi märke, nagu näiteks see ootamatu vihmavaling, kinnitamaks, et kellelgi on Temaga asjad korras. Kuid meie usaldus Jumalasse on veel kindlamal alusel siis, kui see põhineb Tema Sõna kindlal õpetusel. Käesolevas õppetükis vaatleme, kuidas prohvetikuulutuste täitumine pakub kindlust Tessaloonika uutele usklikele.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 7. juuliks.

Loe Ap 16:9-40. Miks reageerisid filiplased (selle lõigu põhjal) evangeeliumile nii negatiivselt? Millise olulise põhimõtte leiame nende käitumisest, mida peame endalegi alati teadvustama? Millisel muul moel võib see põhimõte veel ilmneda, ka end kristlasteks tunnistavate inimeste elus?

Evangeelium on hea sõnum Jumala võimsast tegevusest Kristuses, mis viib andestuse, Kristuse vastuvõtmise ja elu muutuseni (Rm 1:16, 17). Patu tõttu mõisteti hukka kogu maailm; Jeesuse surma ja ülestõusmise tõttu anti kogu maailmale uus võimalus saada igavene elu, mille Jumal oli algselt andnud kogu inimkonnale. Jumala võimsa tegu tehti meie heaks siis, kui olime alles patused (Rm 5:8). See lunastustöö viidi täide meist väljaspool, selle sooritas Jeesus ja meie ei saa sellele midagi lisada – mitte midagi. Ometi saab evangeelium meie elus reaalsuseks ainult siis, kui tunnustame omaks nii meie pattudest tuleneva hukkamõistu kui ka Jeesuse kaudu saadava andestuse.

Kui evangeelium on selline hea sõnum ja tasuta saadaval, miks lükkab inimene selle siis ära või võitleb vastu? Vastus on lihtne: evangeeliumi vastuvõtmine kutsub meid üles jätma kõrvale enda ning selliste maiste asjade usaldamise nagu raha, võim ja seksuaalne köitvus. Raha, võim ja seks on head asjad siis, kui need on allutatud Jumala tahtele ja teedale. Kuid kui inimesed klammerduvad selliste tühiste asjade külge, mis asendavad evangeeliumi kaudu saadavat julgust, satuvad ohtu evangeelium ja need, kes nimetavad end selle järgijateks.

Loe 1Ts 2:1, 2. Paulus ja Siilas tulid Tessaloonikasse valudes, nende keha oli täis haavu ja vermeid, kuna nad olid Filipis kõvasti peksta saanud ja vangis olnud (Ap 16:22-24). Kuid Jumala võimsa väe märgid (Ap 16:26, 30, 36) olid nende südant julgustanud. Valust hoolimata astusid nad julgelt Tessaloonika sünagoogi ja rääkisid jälle Messiasist, kes oli muutnud nende elu ning saatnud nad jutlustama häid sõnumeid paikadesse, kus sellest varem poldud kuuldud.

Millised on need asjad maailmas, mis võivad – kui me ei ole tähelepanelikud – tõmmata meid Issandast eemale? Miks on väga tähtis hoida risti ja selle tähendust alati oma mõtete keskmes, eriti aga siis, kui maailma külgetõmbejõud näib tugevam?

Mida räägib Ap 17:1-3 meile Pauluse jutluse strateegiast – kus, millal ja kuidas ta Tessaloonikas jutlustas?

Kuigi Pauluse esimene kiri tessalooniklastele oli tema üks varasemaid kirju, olid ta teoloogia ja misjonistrateegia Tessaloonikasse jõudes hästi välja arenenud.

Pauluse misjonitegevuse strateegia esimene samm viis teda hingamispäeval kohalikku sünagoogi. See oli loomulik, sest hingamispäev oli paras aeg suure hulga juutideni jõudmiseks. Kuid tegemist on rohkemaga kui vaid misjonitööga. Paulus võttis hingamispäeval aega palvetamiseks ja Jumala kummardamiseks ka siis, kui juute või sünagoogi polnud kohapeal olemas (vaata Ap 16:13).

Neil päevil oli juutide jaoks üsna harilik anda sünagoogi tulnud külalistele sõna, eriti siis, kui külalised olid elanud Jeruusalemmas nagu Paulus ja Siilas. Kogudus kuulas huviga juutide elust teistes paikades. Samuti olid nad huvitatud igast uuest mõttekäigust, mida külaline Pühakirja uurimise käigus oli avastanud. Niiviisi sobitus Pauluse strateegia loomulikuna sünagoogi olustikku.

Pauluse misjonitegevuse strateegia teiseks sammuks oli jutlustada lähedes kuulajatele tuntud Pühakirjast, Vanast Testamendist. Samuti alustas ta teemaga, mis oma aja juute huvitas – Messia („Kristuse”) kohta käivaga. („Kristus” on kreekakeelne vaste heebreakeelsele „Messiale”; vaata Ap 17:3.) Kasutades Vana Testamendi tekste, näitas Paulus, et Messias pidi kannatama, enne kui Ta pidi saama austatud; viimase mõttega olid juudid hästi tuttavad. Teisisõnu, üldiselt armastatud auline tõlgendus Messia missioonist oli vaid pildi üks osa. Esimest korda ilmudes pidi Ta olema pigem sulane kui kuninglik võitja.

Olles tekitanud nende meeltesse värske pildi Messias, jätkas Paulus kolmanda sammuna loo jutustamist Jeesusest. Ta selgitas, kuidas Jeesuse elu ühtis Piibli prohvetikuulutustes esitatud näidetega, millest ta äsja oli neile rääkinud. Kahtlemata jutustas ta ka mõne loo oma endistest kahtlustest ja vastuseisust ning kõneles veenva väega oma isiklikust ootamatust kohtumisest Kristusega. Luuka sõnade kohaselt (Lk 24:25-27, 44-46) oli Pauluse jutlustamisstrateegiale Tessaloonikas eeskujuks see, kuidas Jeesus oli jutlustanud oma jüngritele pärast ülestõusmist.

Märkad, Paulus püüdis jõuda inimesteni seal, kus nad olid, kasutades seda, mis oli neile tuttavlik. Miks on selline teguviis väga oluline? Mõtle neile,

kelleni sina tahaksid jõuda. Kuidas saad õppida alustama sealt, kus nemad on, mitte sealt, kus sina oled?

Teisipäev, 3. juuli

Kaks vaatenurka Messia kohta

Juba ammu on Vana Testamendi lugejad märganud, et Messiale osutavate prohvetikuulutuste vaatenurgad on erinevad. Suurem osa juute ja varakristlasi täheldas Messia kohta käivates prohvetikuulutustes kahte peamist, teineteisega läbipõimunud liini. Ühest küljest olid olemas salmid, mis osutasid kuninglikule Messiale – alistavale kuningale, kes toob oma rahvale õiguse ja laiendab Iisraeli võimu maailma äärteni. Teisest küljest olid salmid, mis tõid esile mõtte, et Messias oli kannatav sulane, alandatud ja põlatud. Viga, mille paljud tegid, seisnes nende mõistmatuses, et kõik salmid viitasid ühele ja samale isikule – Tema töö mitmetele tahkudele eri ajajärgul.

Loe Jr 23:1-6; Js 8:23-9:6; Sk 9:9. Loetle tulevase vabastaja iseloomulikke jooni, mida neist salmidest leiad. Milliseid „vastuolulisi” kujundeid siin esineb?

Enne Messia saabumist olid need kirjakohtad mõistatuslikud. Ühest küljest ei sisalda kuningliku Messia salmid tavaliselt vihjet kannatustele või alandamisele. Teisalt kujutab Kannatava Sulase sümbolika kogu rahvast ning rahva kannatusi eksiilis ja okupatsiooni ajal. Kõrvaldanud need salmid Messiat puudutavast võrrandist, ootasid paljud juudid kuninglikku ehk vallutavat Messiat. Selline Kuningas, nagu Taavetki, pidi kõrvaldama anastajad ning taastama Iisraelile kuuluva koha rahvaste hulgas.

Muidugi on võrrandist Kannatava Sulase salvide kõrvaldamise puhul suurimaks probleemiks tõsiasi, et Vanas Testamendis on tõepoolest tähelepanuväärseid tekstiosid, kus sulanduvad ühte Messia kaks põhiliini. Need kirjeldavad üht ja sama isikut. Esmapilgul on vähem selge, kas need iseloomulikud jooned ilmnevad üheaegselt või teineteise järel.

Nii nagu Ap 17:2, 3 nähtub, astus Paulus Tessaloonikas juutide juurde Vanas Testamendis leiduvate Messia kohta käivate salvide kaudu ning koos uurisid nad salvide tähendust.

Muiste viis juute segadusse Messia esimene tulek. Täna leiame palju segadust ka Kristuse teise tulekuga seoses. Mida peaks see meile rääkima vajadusest püüda tõsiselt Piibli tõde mõista? Miks võivad valeõpetused olla väga raskesti tuvastatavad?

Jeesus ja samuti Paulus uurisid Vana Testamenti ning jõudsid järeldusele, et „eks [Messias] pidanud seda kannatama ja oma kirkusse minema” (Lk 24:26). Siin esinev „eks...pidanud” tõlgitakse samast sõnast, mis esineb Ap 17:3, kus Paulus ütleb, et Messias „pidi kannatama”. Jeesuse ja Pauluse jaoks oli kannatuste olemasolu enne kirkusse minemist pandud prohvetikuulutustesse kirja kaua aega varem, kui see tõeks sai. Sel juhul võib küsida, mis Vanas Testamendis andis neile alust sellisel järeldada?

Tõenäoliselt tõmbas nende tähelepanu tõsiasia, et enamiku Vana Testamendi silmapaistvate kangelaste elus oli pikk kannatusteaaeg, enne kui nad astusid oma elu aulisse perioodi. Joosep viibis umbes kolmteist aastat vangistuses, enne kui ta asus tegevusse Egiptuse peaministrina. Moosesel kulus nelikümmend aastat kõrbes lambaid karjatades, enne kui talle omistati Iisraeli rahva vabastaja, võimsa juhi roll. Taavet veetis palju aastaid põgenikuna, osa sellest ajast võörsil, enne kui ta sai kuningaks. Taaniel oli sõjavang ja lausa surmamõistetud, enne kui ta ülendati Babüloonia peaministri ametisse. Nende Vana Testamendi Jumala sulaste elulugudes lastakse ette aimata Messiat, kes samuti kannatab ja keda alandatakse, enne kui Ta ülendatakse oma tõelisse kuninglikku ossa.

Uue Testamendi sellise veendumuse päiskivi [päiskivi on ehitusalane termin: võlvlae roiete ristumiskohal asetsev võlvi siile ühendav kivi – tlk] leidub Vana Testamendi tekstis, mida on Uues Testamendis kõige enam tsiteeritud – Jesaja 53. peatükis. Jesaja kirjeldatud Kannatav Sulane oli põlatud, hüljatud, ja valulev (Js 53:2-4). Ta tapeti meie pattude pärast nagu ohvritall (Js 53:5-7), Issanda tahte kohaselt (Js 53:8-10). Kuid „pärast oma hingeava” (Js 53:11) mõistab Ta paljud õigeks ja saab tohutu pärandi (Js 53:12).

Uue Testamendi kirjutajate jaoks oli Jesaja 53. peatükk Messia rolli võtmeks. Kindlasti kõneles Paulus sellest tekstist Tessaloonikas. Jesaja 53. peatüki kohaselt ei pidanud Messias oma esimesel ilmumisel tulema kuninga või võimukandjana. Tegelikult pidid paljud Tema oma rahva hulgast Ta hülgama. Kuid see hülgamine pidi tegema teed juutide ootuspärasele kirkastatud Messiale. Meeles mõlkumas selline teadmine, oli Paulus suuteline näitama, et Jeesus, keda tema oli tundma õppinud, oli tõepoolest Vana Testamendi ettekuulutatud Messias.

Loe palvemeelselt Js 53, mõistes, et see räägib, mida Issand, meie Looja, tegi läbi selleks, et sinul võiks olla igavene elu. Miks peaks Kristus – selle hämmastava tõe valgel, mis siin Jumala iseloomu avab – olema meie elus esimene ja kõik?

Millisel järjel inimesed moodustasid (Ap 17:1-4, 12 kohaselt) Tessaloonika koguduse loomisel selle tuumiku?

Pauluse misjonistrateegia üheks osaks oli põhimõte „juudile esmalt ja siis kreeklasele” (Rm 1:16). Tema tööperioodi jooksul said juudid ikka esimese võimaluse evangeeliumi kuulata ja vastu võtta. Piibel räägib, et paljud Pauluse aja juudid võtsid Jeesuse Messiana vastu. Hiljem, kui kogudus hakkas ära taganema ja hülgas Seaduse, eelkõige hingamispäeva, muutus juutide jaoks üha raskemaks Jeesust Messiana vastu võtta, sellepärast et nende meelest poleks Messias küll Seadust, eriti hingamispäeva, tühistanud.

Nii nagu kõnealused salmid ütlevad, veendusid mõned Tessaloonika juudid tões siis, kui Paulus esitas neile Jeesusele viitavaid Messia kohta käivaid löike. Üks neist, Aristarhos, oli hiljem Pauluse kaastöeline ja ühel juhul ka kaasvang (vaata Kl 4:10, 11; Ap 20:4). Teine neist, Jaason, oli ilmselt piisavalt jõukas, et avada oma maja kogudusele kooskäimispäigaks pärast seda, kui kogudus polnud sünagoogis enam teretunud, ja temalt tuli ka vähemalt osa tagatisest, mis oli vajalik Pauluse vahistamise vältimiseks (vaata Ap 17:4-9).

„Jumalakartlike kreeklaste” all (Ap 17:4) mõeldakse tavaliselt paganid, keda köitis judaism ja kes käisid sünagoogis, kuid ei siirdunud ühest usust teise. Selline nähtus oli Pauluse ajal üldlevinud. Sellised paganad said Pauluse jaoks endastmõistetavaks sillaks nende paganateni jõudmisel, kes ei teadnud judaismist või Vanast Testamendist mitte midagi.

Algselt Tessaloonikas rajatud koguduse moodustasid suhteliselt jõukad juudid, nagu rõhutab Ap 17 (näiteks salm 12), samuti sai usklikuks „kõrgemast seisusest” kreeklasi. Selge on, et ajaks, mil Paulus kirjutas esimese kirja tessalooniklastele, koosnes kogudus, kellele Paulus kirjutas, suures osas tööliklassi hulgast pärit (1Ts 4:11) paganatest (1Ts 1:9).

Näeme siin evangeeliumi üldhaaravat olemust. See on kõikidele inimestele, kõikidele rahvaklassidele, kõikidele rassidele, vaesele ja rikkale, kreeklasele ja juudile – Kristus suri kogu maailma eest. Just sellepärast on meie koguduse sõnum kogu maailma jaoks (Ilm 14:6) eranditeta; mitte ühtegi rahvast, riiki, ühiskonnakihti või majanduslikku seisundit ei tohi välja jätta. Kuivõrd oluline on, et hoiaksime seda mandaati alati silme ees. Kui tähtis on, et me ei muutuks kitsarinnaliseks, endasse süvenenuks, olles rohkem huvitatud selle säilitamisest, mis meil on, kui sirutumisest üle harjumuspärase piiride, mida me võib-olla alateadlikult endale tekitanud oleme.

Edasiseks uurimiseks: „Pauluse päevist kuni käesoleva ajani on Jumal oma Püha Vaimu läbi kutsunud nii juute kui paganaid. „Sest Jumal ei tee vahet isikute vahel,” väitis Paulus. Apostel pidas end „nii kreeklaste kui umbkeelsete”, aga ka juutide võlglasteks. Ta ei kaotanud iial silmist suuri eesõigusi, mis juutidel teiste rahvaste ees olid. „Kõigepealt see, et nende kätte on usaldatud, mida Jumal on rääkinud.” „Evangeelium”, väitis ta, „on Jumala vägi õndsakssaamiseks igähele, kes usub, nii juudile esiti kui ka kreeklasele...” – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 380.

„Tessalooniklastele kuulutades rajanes Paulus Vana Testamendi prohvetikuulutustele Messia kohta... Moosese ja prohvetite inspireeritud tunnistuste kaudu tõestas ta, et Naatsareti Jeesus on Messias, ning näitas, et juba Aadama päevist saadik on Kristuse hääl kõlanud patriarhide ja prohvetite kaudu.” – Samas, lk-d 221, 222. (Vaata lehekülgedel 222-229 leiduvaid arvukaid Vana Testamendi väljavõtteid.)

„Evangeeliumi kuulutamise lõppjärgus, kui seni hooletusse jäetud inimklasside heaks tuleb ära teha eriline töö, ootab Jumal, et Tema sulased tunneksid erilist huvi ka juutide vastu, keda nad leiavad kõikides maailma osades... Kui nad [juudid] näevad, kuidas evangeelse ajastu Kristust on kujutatud Vana Testamendi lehekülgedel, ning mõistavad, kui selgesti selgitab Uus Testament Vana, siis nende uinuvad võimed ärkavad ning nad tunnevad Kristuses ära maailma Õnnistegija.” – Samas, lk 381.

Küsimused aruteluks:

1. Paulus kontakteerus oma aja juutidega Vana Testamendi prohvetikuulutuste põhjal, mis kõnelesid Messiasist. Mil määral on selline lähene misviis sobiv tänapäeva juutidega suheldes, eriti ilmalikustunud juutidega, kes ei pruugi olla tuttavad Vana Testamendi prohvetikuulutustega? Milliseid lähenemisviise peaks veel arvesse võtma, kui soovime täna jõuda nii ilmalikustunud juutide kui ka teiste inimgruppideni?

2. Kuidas saad Piibli prohvetikuulutusi veel tõhusamalt oma sõprade ja naabritega peetud vestlustesse tuua? Milliseid teid kasutad, et jõuda inimesteni, kes ei usu Piibli autoriteetsust? Kuidas näiteks saab Tn 2 aidata ilmalikustunud või mittepiibellikku vaatenurgaga inimest selles, et ta hakkaks usaldama Piiblit Jumala Sõnana?

Kokkuvõte: Avanädalal oleme pannud paika juba rea olulisi mõttepunkte. Üle kõige peaksime teadvustama, kui tähtis on meie elus Jumala Sõna, meie missioon ja meie tunnistamistöö. Meil on vaja kinnitada Piibilisse ja seal leiduvatesse õpetustesse; seda on vaja meie enda pärast, kuid ka selleks, et olla veel mõjusam tunnistaja.

Homne annetus: Peakonverents (Maailmamisjon)

Vapper väike evangelist

Mina olen Amir, misjonär Kongo Demokraatlikus Vabariigis. Mul paluti pidada evangeelseid koosolekuid ühes Kongo külas, kus ma elasin pastori ja tema perekonna juures.

Igal varahommikul kogunesin ma evangeeliumitöö meeskonnaga palvele ning siis külastasime inimesi ja uurisime nendega Piiblit, enne kui nad oma põldudele tööle läksid. Märkasin, et pastori 12-aastane poeg Genick tuli koos meiega palvetama. Kui läksime inimesi külastama, tuli Genick koos meiega. Siis aga, kui ta teerajal tagasi pööras, arvasin, et ta läheb oma sõpradega mängima.

Niisiis olin üllatunud, kui Genick jutustas mulle, et tema ja kaks ta sõpra pidasid mitmele inimesele piiblitundi – nende hulgas oli ka üks professor. Mõtlesin, kas jutt vastab tõe. Genick palus mul tulla temaga kaasa professori peret külastama ja mõningatele küsimustele vastama, mis neil olid tekkinud. Läksin rõõmuga tema kannul professori koju.

Perekond võttis meid soojalt vastu ning ma jälgisin sügava huviga, kuidas Genick pidas koos nendega veel ühe piiblitunni. Ta tsiteeris ühte piiblisalmi teise järel, et vastavat teemat selgitada. Professor kiitis Genickit ja tema sõpru, kes külastasid iga päev tema kodu selleks, et Piiblit uurida. „Nüüd saan ma aru, miks adventkogudus nii kiiresti kasvab,” ütles professor, „sest isegi teie lapsed julgevad piiblitunde anda!”

Veetsime koos mitmeid tunde, et vestelda mõningate Piibli tõdede üle, millest Genick ja tema sõbrad olid perekonnale rääkinud, ning vastasin nende küsimustele. Mulle avaldas muljet Genicki ja tema sõprade vaprus ja ustavus. Nad panid mind nägema uues valguses noorte inimeste osa Jumala koguduse missioonis.

Praegu on selles külas kogudusse ristitud 36 inimest. Kuigi professor ei ole tõe suhtes veel seisukohta võtnud, lubas ta, et jätkab koos oma perekonnaga Piibli uurimist.

Mis puutub Genickisse ja tema sõpradesse, siis olen kindel, et Jumalal on nendega suured plaanid. Genick on juba määratud lasteteenistuse juhiks oma koguduse piirkonnas.

Sinu iganädalane misjoniannetus ja ülemaailmne eelarveline annetus võimaldavad rohkem kui üheksasajal divisjonidevahelisel misjonäril pida da teenistusi üle kogu maailma. Tänan sind!

Amir Gulzar ja tema perekond on misjonärid Pakistanist kuni Kongo Demokraatliku Vabariigini, kus ta õpetab Lukanga Adventülik oolis ärijuhtimist ja arvutiõpetust.

Suhte alalhoidmine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ap 17:5-9, 10-15, 16-34; 1Kr 1:18-2:2; 1Ts 2:17-3:10.

Meespeetav tekst: „Sest kes on meie lootus, meie rõõm, meie kiitlemise aupärg meie Issanda Jeesuse Kristuse palge ees tema tulemisel kui mitte teie? Jah, teie olete meie kirkus ja rõõm!” (1Ts 2:19, 20).

Juhtmõte: Tõeline evangelism viib suheteni, mis panevad vastu ajaproovile ja kestavad igavesti.

Paulus pidas Tessaloonikas kolmenädalase evangelsete koosolekute seeria. See oli väga meeliharav, kuid õhutas kohalike usujuhtide ja usufanaatikute jõugu vastuseisu. Linnanõukogu saatis Pauluse lõpuks linnast välja ning võttis tarvitusele meetmed tema tagasituleku vältimiseks.

Sellised tagajärjed olid Pauluse püüdlusel evangeliseerida Tessaloonika. Tal oleks olnud väga kerge koondada pärast sellist kogemust oma mõtted vastuseisule ja muudele teel olevatele takistustele. Seevastu võttis Paulus tähelepanu keskmesse eelkõige suhted, mida ta oli Tessaloonika kogukonnas uute kristlastega loonud.

Pauluse süda valutas, et ta ei saanud pikemalt nende usklike juures viibida. Ta teadis, et lühike aeg, mil ta oli koos nendega olnud, võib jätta nad kaitsetuks arakstegevate ja negatiivsete mõjude ees. Saamata isiklikult kohal olla, saatis ta neile Pühast Vaimust inspireeritud kirju. Need kirjad moodustavadki Uuest Testamendist tuntud „Pauluse kirjad tessalooniklastele”.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 14. juuliks.

Loe Ap 17:5-9. Mis, selle lõigu põhjal, tekitas peamiselt vastuseisu Pauluse sõnumile? Millised vastaste väited äratasid linnavõimudes huvi? Kuidas võimud reageerisid?

Siis kui keegi räägib uuest õpetusest ja rahvas vaimustub, võivad teistesse usugruppidesse kuuluvad inimesed kadedaks muutuda. Tähelepanu, mis keskendus neile, suundub nüüd teistele. Seetõttu võivad nad käituda väljakutsuvalt, selleks et uute õpetajate mõju vähendada. Rooma ajaloolase Tacituse sõnade kohaselt tõusis pisut enne Ap 17 kirjeldatud sündmusi Rooma juutide hulgas tüli ühe mehe pärast, keda Tacitus nimetab „Chrestuseks”. Selline nimi peegeldab roomlaste väärarusaamist juutide Messiasist ehk kreekapäraselt „Kristusest”. Võimalik, et kellegi evangeeliumi kuulutamine oli just lõhestanud juudi kogukonda Roomas.

Rooma ametnike jaoks kõlas väitlus Messia ümber ettevalmistusena uue kuninga seadmiseks Rooma troonile (vaata Ap 17:7). Tõenäoliselt sel põhjusel ajas imperaator kõik juudid pealinnast minema (Ap 18:2). Mõned selliselt pagendatud inimesed asusid elama või peatusid ajutiselt Tessaloonikas, andes toimunud sündmustest teada selleski linnas. Kuna evangeelium oli pööranud Rooma linnas elanud juutide elu pea peale, olid Tessaloonika usujuhid otsustanud millegi sarnase toimumist siin vältida.

Tessaloonikat valitses linnanõukogu, kuhu kuulus viis või kuus „ülemat”, kes langetasid ühiselt otsuseid. Asjade selline korraldus võimaldas Rooma suhtes märkimisväärset sõltumatust, millest nad polnud nõus loobuma. Nii oli linnavõimude käitumine antud olukorras küllalt mõjukas. Sarnaselt hiljutistele sündmustele Roomas võinuksid nad siingi minna uute kristlaste tõsise füüsilise karistamiseni. Kuid linna ülemad võtsid erapooletu seisukoha (võrdle Ap 16:22-24). Nad hoolitsesid kindlalt selle eest, et Paulus ja Siilas lahkuksid linnast (vaata Ap 17:10). Nad võtsid uute kristlaste käest ka tähelepanuväärse rahasumma tagatiseks, et Paulus ei põhjusta edasisi rahurikkumisi. Siis lasksid ülemad kõigil oma teed minna.

Kiivus ja kadedus võivad meid laastata. Mida saame õppida Jeesuse elust ja õpetustest, et võidutseda nende hävitavate tunnete üle?

Tagakiusamine võib olla kahesuunaline tänav. Sageli kutsub selle esile kuritahtlik laim nende aadressil, kes pole teinud midagi väära. Kuid selle võib esile kutsuda ka kohatu käitumine usklikte poolt (1Pt 3:13-16; 4:12-16). On vägagi tõenäoline, et Tessaloonikas toimunud segaduse tingis nii Pauluse vastaste kadedus kui ka kohatu käitumine uute usklikte poolt. Tessalooniklastele kirjutatud kaks kirja näitavad, et Paulus oli väga mures mõne kogudusse kuuluva inimese mittekohase käitumise pärast avalikkuse ees.

Paulus õhutab Tessaloonika kristlasi elama „vaikseltselt” ja „kombekalt nende ees, kes on väljaspool” (1Ts 4:11, 12). Ta manitseb kurja mitte kurjaga tasuma (1Ts 5:14). Ta käsib „vältida kõiki vendi”, kes kogukonnas on korratud (2Ts 3:6, 7). Ta märgib ka, et mõned koguduseliikmed on korratud ja logelevad ning „janditavad” (2Ts 3:11). Niisiis tekitasid mõned liikmed tüli mitte üksnes koguduses, vaid kogukonnas üldiselt. Tagakiusamine Tessaloonikas oli kuritahtlik, kuid mõned kristlased käitusid ka häbiväärselt.

Kuidas erines Pauluse kogemus Beroias kogemusest Tessaloonikas? Vaata Ap 17:10-15. Millest see erinevus meile kõneleb?

Beroialased olid innukad Jumalast rohkem teada saama ja paremini Piiblit tundma õppima. Kuid ehkki nad kuulasid väga avatult, kõrvutasid nad kõike, mida apostlitelt kuulsid, sellega, mida nad leidsid Vana Testamendi isiklikust uurimisest.

Siin on meie jaoks eeskuju. Me võime olla avatud uutele mõtetele, kuid me peame alati vaagima neid mõtteid Piibli õpetuste põhjal. On palju asju, mida tuleb õppida, ja palju asju, millest tuleb loobuda. Samas peame olema ettevaatlikud, et vältida eksitust, kuna see juhib meid tõest eemale.

Kuigi Tessaloonikas segadust tekitanud inimesed tulid varsti ässitama ka Beroiasse, ei sulgenud sealsed juudid oma meeli uuele sõnumile; tõsi on, et „paljud neist hakkasid uskuma” (12. s). Paulusel oli otstarbekas liikuda edasi Ateenasse, aga Siilasel ja Timoteosel lasti jääda Beroiasse, et julgustada ja kinnitada uusi usklikke.

Milliseid näiteid võid tuua kristliku koguduse silmnähtavalt vale käitumise kohta? Millise õppetunni sellistest vigadest saame? Räägi oma vastusest hingamispäeval klassis.

Ap 17:14-16 kohaselt jäid Siilas ja Timoteos Beroiasse, Paulus aga saadeti Ateenasse. Paulus andis oma saatjatele juhised selle kohta, et Siilas ja Timoteos ühineksid temaga Ateenas, kuid ei mainita, kas nad seda tegid. Teisalt saame 1Ts 3:1, 2 teada, et Paulus saatis Timoteose Ateenast tagasi Tessaloonikasse. Nii näib, et vähemalt Timoteos liitus temaga seal kas või lühiajaliselt.

Juutidele rääkides (Ap 17:2, 3) alustab Paulus Messia teemaga Vanast Testamendist. Millest alustab ta siis, kui räägib Ateena paganlike filosoofidega (Ap 17:16-34)? Mida saame õppida neist erinevaist lähenemisviisidest?

Paulus tuleb Ateenasse, sammub üles Areopaagile (mida tunti ka Marsi mäena) ning suhtleb filosoofidega. Ateenas alustab ta sellest, et võtab aega linnas ringi vaatamiseks ja tähelepanekute tegemiseks. Ta suhtleb sealses sünagoogis ka Ateena juutidega ja mõnede kreeklastega. Lisaks sellele, et ta evangeliseerib neid oma tavapärasel viisil (vaata Ap 17:2, 3), paneb ta midagi kõrva taha selles linnas valitseva kultuuri kohta. Esimene samm igasuguses misjonitegevuses on kuulata ja õppida tundma nende inimeste usku ja maailmavaadet, kelleni püüame jõuda.

Paulus viibib ka Ateena turuplatsil (mis oli Areopaagi ehk Marsi mäe jalamil), pakkudes igaühele, kes vähegi tahab, võimalust vestelda. Selle käigus tekitab ta mõnedes epikuurlastes ja stoikutes uudishimu, kes kutsuvad teda rääkima sellisteks väitlusteks traditsioonilisse kohta.

Ta alustab juttu Ateena mõttetarkadega tähelepanekutest nende linna ja usu kohta. Tema teoloogiliseks alguspunktiks on loomine, teema, millest on huvitatud nii tema kui nemad. Võrreldes lähenemisega sünagoogis, ei esita ta antud juhul väiteid Pühakirjast, vaid sellistest kirjutistest, millega nad on tuttavad (Ap 17:27, 28 mõlemad kajastavad kreeka autorite osundamist). Aga siis, kui ta astub alale, mis ületab piirid, kus neil on intellektuaalselt mugav olla, näivad filosoofid kiirelt väitluse lõpetavat. Üksikud inimesed jätkavad siiski Paulusega vestlemist ja saavad usklikeks.

Kui hästi tunneme meid ümbritsevate inimeste maailmavaadet ja religioosseid uskumusi? Miks on oluline, et teaksime seda vähemalt teatud määral siis, kui otsime võimalust Jumalast tunnistada?

Ap 18:1-18 sisaldab kahte olulist viidet ilmalikule ajaloole. Esiteks mainitakse juutide väljaajamist Roomast keiser Klaudiuse ajal (Ap 18:2). Piiblivälistest allikatest pärinev informatsioon paigutab selle sündmuse aastasse 49 pKr. Teiseks oluliseks viiteks on prokonsul Gallio mainimine (Ap 18:12). Kuna Korintosel määrati prokonsulid (= maavalitsejad) ametisse üheks aastaks, annab raidkirjadel ja mujal leiduv meile täpselt teada, et Gallio ametiaeg oli aastail 50-51 pKr. Kriitilised õpetlased seavad sageli kahtluse alla Apostlite tegude raamatu ajaloolise tõepära, kuid selles leidub mitmeid põgusaid viiteid (nagu praegu mainitud), mis loovad pildi ajaloolisest taustast.

Timoteos pidi rändama Tessaloonikast Beroiasse koos Pauluse ja Siilasega (Ap 17:10, 14, 15) pärast nende väljasaatmist Tessaloonikast. Siis liitus ta Paulusega Ateenas ning saadeti sealt peagi Tessaloonikasse (1Ts 3:1, 2). Seal sai ta kokku Siilasega (Ap 18:5) ja rändas viimaks kohtuma Paulusega Korintosesse. Esimene kiri tessalooniklastele pidi olema kirjutatud Korintosel varsti pärast Timoteose saabumist. Paulus teadis, mida mõtlesid inimesed Ahhaias, kus paiknes Korintos, (1Ts 1:7, 8) ning 1Ts vastas ta Timoteose käest saadud teadetele (1Ts 3:5, 6).

Loe 1Kr 1:18-2:2. Mida tõstab Paulus selles lõigus esile? Mida saame neist salmidest teada Pauluse misjonistrateegia kohta Ateenas ja Korintosel?

Küllap ei tundnud Paulus Ateena filosoofidega suhtlemise tulemusest rahuldust, sest Korintosel otsustab ta kreeka mõttelaadile palju sirgjoonelisemalt läheneda. Selliselt toimides ei hülga ta põhimõtet „saada kõigile kõigeks”, sest ta rõhutab sellist lähenemisteed selgesti oma kirjas korintlastele (1Kr 9:19-23).

Ateenas ja Korintosel näitab ta seda, et inimestele omaseks saamise protsess ei ole täppisteadus; see nõuab pidevat õppimist ja täiendamist. Paulus ei kasuta sama lähenemisteed igas linnas. Ta suhtub väga tundlikult aja, kultuuride ja olukordade muutumisse.

Loe veelkord läbi tänase päeva piiblitõik. Kuidas on selles olev põhisõnum sobiv meie jaoks tänapäeval, mil maailma „tarkus” pörkub sageli kõmnal kokku risti „narrusega”?

Loe 1Ts 2:17-3:10. Mida räägib see lõik meile Pauluse emotsionaalsest sidemest ja suhetest nende usklikega? Mida õpime siit selle kohta, kuidas peaksime suhestuma nendega, keda teenime?

Pauluse mõttesügavus ja vastandav toon (vaata näiteks Gl 1:6, 7; 3:1-4; 4:9-11) paneb meid teda vahel nägema tunnetes ja isiklikes suhetes tõrjuva isikuna. Kuid see ülimeeldiv vahepala 1Ts näitab muud. Ta oli tundeküllane suhtlusaldis evangelist oma suure ülesande liinil, põhirõhuga inimeste jüngriks tegemisel (Mt 28:19, 20).

Ülaltoodud lõigus näitab Paulus oma sisimaid tundeid. Ta igatseb Tessaloonika usklike järele „suure igatsusega”. Siis kui Jeesus tuleb, soovib Paulus esitleda Jeesusel Tessaloonika usklike oma töö näidistena. Paulus ei rahuldu ainult sellega, et ta kord päästetud saab; ta tahab tõendeid, et tema elu aitab kaasa Jumala riigi töös ning peab ajaproovile vastu.

Siis kui Paulus ei suuda enam taluda oma suurt igatsust tessalooniklaste järele, saadab ta ühise sõbra teateid tooma, kuidas neil läheb. Paulus kardab, et Saatan riisub neilt kuidagi algse veendumuse. Kuid teda julgustab väga Timoteose aruanne, et nad on kindlad usus.

1Ts 3:6 on huvitav vihje sügavama tunde kohta. Paulus rõõmustab selle üle, et tessalooniklased „mäletavad meid alati heaga, igatsedes meid näha saada, nii nagu meie” neidki. Pauluse lahkumine tessaloonikast toimus äkitselt ja näib, et ta on pisut ebakindel selles, mida tessalooniklased arvavad temast ja tema eemalolekust. Tessalooniklaste ustavus muudab Pauluse jaoks asja. Pauluse endast lugupidamise tajui oli ehk mingil määral seotud tema missiooni eduga. Ta oli ju ka inimene. Timoteose poolt toodud head sõnumid rõõmustavad Paulust väga „oma Jumala palge ees”. Kuid tema praegune rõõm ei summuta temas igatsust näha neid palgest palgesse ning kasvatada neid edasi kristlase rännuteel. Kuna ta siiski ei saa isiklikult nende juures olla, saadab Paulus nende juurde esmalt oma saadiku, Timoteose, ja suhtleb siis tessalooniklastega kirja teel. Need kaks kirja on osaks Uuest Testamendist.

Edasiseks uurimiseks: „Kui me alandame ennast Jumala ees ning oleme lahked, viisakad, peenetundelised ja kaastundlikud, saab olema sada tõele pöördunut seal, kus on praegu ainult üks. Kuid, kuigi tunnistame, et oleme pöördunud, käime ringi isekusekompisuga, mida me peame liiga kalliks, et seda ära anda. Meie eesõigus on asetada see koorem Kristuse jalge ette ning võtta samas kohas omaks Kristuse iseloom ja Temaga sarnastumine. Päästja ootab, et me seda teeksime.” – Ellen G. White, *Tunnistused kogudusele*, 9. kd, lk-d 189, 190.

„Oma teenistuse kestel oli Jeesus pidevalt sisendanud jüngritesse töiasiasja, et nad pidid olema Temaga üks Tema töös maailma päästmisel patuorjusest...Kogu oma teenistuse kestel kasvatas Ta neid isiklikuks tööks, mis pidi laienema sedamööda, kuidas nende arv kasvas, ulatudes lõpuks maailma kaugeimate osadeni.” – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 32.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege esmaspäevase osa lõpuküsimusele antud vastuste üle. Kuidas saame vältida samade vigade tegemist? Või teeme neid mõnel juhul praegugi?

2. *Tunnistused kogudusele*, 9. kd, 189. leheküljel (vaata ülalt) määratleb Ellen White „isekust” takistusena veel võimsama misjonitöö tegemisel ja rohkemate usku tulnute saavutamisel. Mil moel ilmutab „isekus” ennast meie elus? Kuidas saame õppida isekusele surema? Mis on ainus tõeline moodus selle tegemiseks?

3. Suure misjonikäsu (Mt 28:19, 20) keskseks mõtteks on „jüngriks tegemine”. Jaga mõnda isiklikku kogemust jüngriks olemisest või jüngriks tegemisest. Mil määral on sinu kodukogudus jüngrilusele orienteeritud? Kuidas saaks rohkem olla?

4. Kuidas selgitaksid sa kellelegi risti „narrust”? Mida sa arvad, miks Paulus sellist sõnavara kasutab? Mida peaks see meile rääkima sellest, kui piiratud võib olla meie reaalsusetaju, kuna paljud peavad tähtsaimat kõigist tõdedest „narruseks”?

Kokkuvõte: Vaid kolm nädalat oli Paulus uute usklikega Tessaloonikas tihedalt seotud. Saamata tagasi pöörduda, saatis ta nende juurde esmalt Timoteose. Püha Vaimu mõju all pani ta oma südame kahte kirja. Sisukas evangelism taotleb kristlike uskumuste omaksvõtmist, kuid mitte ainult seda. Kristlik usk hõlmab kogu elu – füüsilise, vaimse ja emotsionaalse osa.

Tuletorn saarel

Laura ja Paulo elavad linnakeses Madeira saarel Vahemeres. Paulo oli kord adventist, kuid lõpetas kirikuskäimise enne abiellumist. Siiski luges ta sageli raamatut *Apostlite teod*, mida ta kiivalt alles hoidis.

Ühel päeval külastas neid adventkoguduse pastor. Laurale ja Paulole see meeldis ning pastor tuli neile külla igal nädalal, ehkki teed olid halvas korras ja lähikonnas ei elanud ühtki teist adventisti.

Perekond hakkas külastama saare ainsat kirikut. Neil tuli sõita bussiga neli tundi ning tihtipeale, kui sõit võttis aega harilikust rohkem, jäid nad hiljaks. Nad võtsid osa õhtusest koosolekust ja jõudsid koju hilisõhtul. Üheksa kuud hiljem nad ristiti. Sealses kogukonnas polnud kaugeltki kõik õnnelikud, et Laura oli lahkunud oma kirikust selleks, et hakata adventistiks. Mõnelgi korral nägi kirikust koju jõudnud pere, et nende aknad olid purustatud. Mõned inimesed lõpetasid Pauloga asjaajamise; Paulo oli rätsep. Kui rätsepaari kahanes, leidis Paulo muid viise, kuidas natuke raha teenida, et peret ülal pidada.

Perel ei olnud võimalik igal nädalal bussiga kirikusse sõita, niisiis läksid nad sinna ainult korra kuus. Nendel hingamispäevadel, kui nad koju jäid, laulsid nad koos oma lastega ja lugesid hingamispäevakooli õppetükki. Nad kutsusid sõpru seda üheskoos tegema, kuid mitte keegi ei olnud huvitatud.

Abielupaari lapsed külvati koolis eelarvamustega üle, siis kui nad keeldusid söömast mittepuhast lihast valmistatud toite ning pidasid hingamispäeva. Kuid nad jäid ustavaks.

Nende poeg Fernando rääkis oma usust neiuale, kes talle meeldis, ja neiuistki sai adventist. Neiu isa ajas tütre kodust välja, keeldus seitse aastat temaga rääkimast ega olnud ka tema pulmas. Kuid tütar külastas isa, siis kui isa haigestus, ja lõpuks saabus nende vahele lepitus. Nüüd arvab Fernando äi, et tema väimees on parim maailmas.

Nüüd, mil Madeira saare teed on korda tehtud, sõidab pealinnas asuvas kirikust rühm adventkoguduse liikmeid Porto Munizi selleks, et koos Laura ja Pauloga Jumalat teenida. Perekond kutsub ikka oma naabreid ühisele jumalateenistusele, kuid seni on nad jäänud ainsateks adventistideks linnakeses.

„Me jagame jätkuvalt oma usku kõigiga, kes kuulavad,” ütleb Laura, „ja me kutsume oma sõpru meie jumalateenistusele. Tahame lihtsalt murda eelarvamuse ja paluda inimesi Jeesusega kohtuma.”

Meie misjoniannetused aitavad varustada materjalidega kogudusest kaugel elavaid koguduseliikmeid, et nad saaksid oma usku kaasinimestega jagada. Täname, et te annetate.

Tessaloonika Pauluse ajal

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jh 11:48-50; 1Jh 2:15-17; 1Kr 9:19-27; Jh 3:3-8; 1Kr 16:19.

Meespeetav tekst: „Sest et ma küll olen sõltumatu kõigist inimestest, hakkasin ma kõikide orjaks, et võita võimalikult palju” (1Kr 9:19).

Juhtmõte: Uurides kas või põgusalt muistse Tessaloonikaga seotut, näeme, et Pauluse lähenemisviis Tessaloonika elanikele oli ainulaadne ja hoolikalt välja töötatud.

Käesolevas õppetükis on vaatluse all peamiselt see, mida ajalugu, kirjandus ja arheoloogia meile Tessaloonika kohta kokkuvõtlikult räägivad.

Selline materjal on tähtis kahel põhjusel. Esiteks aitab see meil mõista, kuidas Pauluse-aegsed kuulajad ja lugejad Paulust mõista võisid. Nii saame selgemaks, mida ta kirjutades mõtles ning millist mõju avaldas see kogudusele ja kogukonnale.

Teiseks – mida rohkem teame tessalooniklaste arusaamadest ja uskumustest, seda paremini mõistame, millele Paulus vastab. Evangeeliumi esiletõstmiseks pidi Paulus korrigeerima ka väärarusaamu. Ehkki käesolev õppetükk ei ole fookuseeritud otse Piiblile, loob see tausta kogu selle vee-randi jooksul õpitavale piiblitekstile, tessalooniklastele kirjutatud 1. ja 2. kirjale.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 21. juuliks.

Roomlased jõuavad Tessaloonikasse

Loe Jh 11:48-50. Kuidas mõjutas Jeesuse suhtes tehtud poliitilisi ja religioosseid otsuseid roomlaste kohalolek esimese sajandi Palestiinas ja Jeruusalemmas? Mõtle selles avalduvale loogikale. Milline ehmatamapanev mõte siit välja koorub?

Kreeka linnriikide kodusõja tõttu tegid tessalooniklased umbes 168. aastal eKr roomlastele ettepaneku võtta Tessaloonika enda valdusesse ja kaitsta seda kohalike vaenlaste eest. Roomlased tasusid Tessaloonikale kodusõjas „õigel poolel” olemise eest sellega, et lubasid linnal ennast suurel määral ise valitseda. Sellest sai impeeriumisisene vabalinn, mis tähendas, et see võis suuresti kontrollida oma siseprobleeme ja käekäiku. Selline asi võimaldas linnaelanike jõukamatel ja mõjukamatel kihtidel jätkata paljuski senist elu. Nemad olid Pauluse ajal rooma- ja impeeriumimeelsed. Kuid elu polnud kaugeltki nii meeldiv tavainimeste, eriti töölisklassi jaoks.

Rooma valitsemisel Tessaloonikas oli kolm põhilist negatiivset külge. Esiteks tõi roomlaste kohalolu kaasa majandusliku segaduse. Tavaturge – nii kohalikku kui regionaalset – lõhestasid sõda ja valitsusevahetused. Lõhestatus puudutas vaesemaid kihte rängemalt kui rikkamaid. Ajapikku muutus see negatiivne külg vähemmärgatavaks.

Teiseks, kuigi Tessaloonika jäi suures ulatuses omavalitsuslikuks, püsis poliitilise jõuetuse tajumine. Mõnede kohalike juhtide asemele olid pandud võõramaalased, kes olid pigem truud kaugele linnale (Roomale) kui Tessaloonikale. Vaatamata sellele, et võõramaised okupandid võisid olla heasüdamlikud, ei olnud nad kuigi armastatud.

Kolmandaks ilmnes okupatsiooni paratamatu kaasnähtus – asumaa elanike omahuviline ärakasutamine. Roomlased nõudsid teatud kindlat väljaveomaksu. Viljasaakidelt, mineraalidelt ja kohalikelt muudelt toodetelt võeti oma protsendid ning saadeti Rooma, et toetada impeeriumi suu-remaid vajadusi.

Niisiis, kuigi Tessaloonikas oli natuke parem olukord kui näiteks Jeruusalemmas, tekitas Rooma võim ja okupatsioon kohalikes kogukondades paratamatult märkimisväärseid pingeid. Tessaloonikas oli surutis eriliselt ränk elanikkonna vaesemate kihtide ja töölisklassi jaoks. Sedamööda, kuidas aastakümned möödusid, masendusid tessalooniklased järjest enam ja igatsesid olukorras muutust.

Kuidas mõjutab sinu kogukonnas praegu valitsev poliitiline olukord koguduse tegevust? Mida saab kogudus teha või peaks tegema, et parandada oma kohta ja ühiskondlikku seisundit üldisemalt?

Paganlikuks reaktsiooniks võimuvaegusele, mida paljud tessalooniklased tundsid, oli õpetlaste vaimulik liikumine, mida nimetati Cabiruse sektiks. Selle sekti rajas üks mees nimega Cabirus, kes astus välja kodanikuõiguste vähendamise vastu ja kelle lõpuks mõrvasid tema enda kaks venda. Cabirus maeti kuninglikult ning sekt hakkas teda pidama kangelas-märtriiks.

Alamkihid uskusid, et Cabirus oli ilmutanud imettegevat jõudu siis, kui ta elas. Samuti uskusid nad, et aeg-ajalt tõuseb Cabirus vaikselt ellu, et aidata inimesi, ja kord tuleb ta tagasi, toob õiguse alamkihtidele ning taastab linna endise sõltumatuse ja hiilguse. Cabiruse sekt pakkus lootust rõhutule – lootust sõnastuses, mis meenutas piibellikku lootust.

Asjad lähevad veel huvitavamaks siis, kui avastame, et Cabiruse kultuse juurde kuulusid ka vereohvid, mälestamaks tema märtrisurma. See kaigub läbi Pauluse sõnadest, et tessalooniklased rääkisid „tema vere osadusest”. Sel teel pidid nad saama vabanemise süüst; samuti kadusid klasivahed. Cabiruse sektis koheldi elanikke kõigist ühiskonnakihtidest võrdväärsena.

Kuid oli veel üks areng. Kui Augustuse ajal tuli esile imperaatori kultus, kuulutasid roomlased avalikult, et Cabirus ongi tulnud tseesari isikus. Teisisõnu, anastav võim koopteeris [= täiendas juurdelisamise teel] rõhutute lootust. Selle tulemusena ei pakkunud Tessaloonika vaimulik elu enam töölikklassile kergendust. Tavainimene jäeti ilma mõttekast religioonist. Imperaatori kultuse olemasolu tähendas sedagi, et kui keegi, kes reaalset Cabirust meenutas, linna saabus, peeti teda kohe selleks.

Roomlastepoolne selline käik Cabiruse sekti suhtes jättis inimeste südamesse vaimuliku tühjuse – tühjuse, mida sai täita ainult evangeelium. Kristus oli nende lootuste ja unistuste tõeline täitja, mida tessalooniklased olid pannud Cabirusele. Evangeelium pakkus sisemist rahu olevikus ning majandusliku ja poliitilise tegelikkuse lõplikku muutumist Kristuse teisel tulekul.

Loe 1Jh 2:15-17 (vaata ka Kg 2:1-11). Millised olulised tõed siin esile tuuakse? Kuidas oled kogenud nende sõnade tõelisust sellest hoolimata, kui üürrike ja äärmiselt ebarahuldav on kõik siin maailmas?

Selle põhjal, mida eile õppisime, pole raske mõista, miks paljud mittejuudid linnas reageerisid evangeeliumile positiivselt siis, kui evangeelium Tessaloonikasse jõudis. Ei tea, kas Paulus oli enne linna saabumist teadlik Cabiruse sektist, kuid tema Messia-tutvustus leidis sünagoogis vastukaja kohalike paganate ebatavalise vaimuliku igatsuse taustal.

Siis kui evangeelium Tessaloonikasse jõudis, olid linna elanikkonna töötavad kihid selle vastuvõtmiseks valmis ning vastasid rohkearvuliselt. Nad olid valmis ka evangeeliumi äärmuslikeks tõlgendusteks. Cabiruse sekt oli talletanud inimestesse mässumeelsuse ametivõimude vastu, mis võiski olla korratuse allikas, mida Paulus oma kahes neile saadetud kirjas silmas pidas (vaata 1Ts 4:11, 12; 5:14; 2Ts 3:6, 7, 11).

Loe 1Kr 9:19-27. Millise põhjaneva misjonitöö strateegia Paulus selles lõigus esile toob? Missugune võimalik oht selles meetodis varitseb? Kuidas saab selle lõigu kahte põhimõtet tasakaalus hoida?

Evangeeliumil on suurim mõju siis, kui see puudutab kuulajaskonna vajadusi, lootusi ja igatsusi. Kuid samas, kui silla evangeeliumini rajab Püha Vaim, toimub see tavaliselt evangeeliumi tunnistajate rohke tähelepanu ja palvemeelse eksperimenteerimisega. Kogemus on meile õpetanud sedagi, et inimesed on adventsõnumile kõige avatumad muutuste aegadel. Muutusteks, mis avavad inimesi uutele mõtetele, on majanduslik ebastabiilsus, poliitilised võitlused, sõda, abiellumine, abielulahutus, uutes oludes kohanemine (ühest kohast teise kolimine), terviseprobleemid ja surm. Tessalooniklased olid kogunud omajagu muutusi ja uutes oludes kohanemist ning see aitas evangeeliumil juurduda.

Kuid inimesed, keda rahututel aegadel ristitakse, kalduvad – vähemalt alguses – olema ebastabiilsed. Suurem hulk usust taganemisi leiab aset uskutulemisele järgnevate esimeste kuude jooksul. Kirjad tessalooniklastele tunnistavad märkimisväärsest ebastabiilsusest selles koguduses nende kuude jooksul, mis järgnesid Pauluse algsele külaskäigule.

Kuidas me saame aidata liikmeid, kes ikka veel kohanevad oma uue eluga Kristuses? Otsi üles mõni uus liige või ka noor inimene. Mida saad teha, et aidata sellel inimesel kindlalt ja vankumatult Issandale toetuda? Sind võib hämmastada avastus, kui palju selline tegevus aitab kinnitada ka sind ennast.

Esimese sajandi kreeka-rooma taust oli tuttav populaarsete filosoofide kiire signemiseiga – filosoofide, kes avalikel foorumitel püüdsid mõjuta üksikisikuid ja inimgrupe sarnaselt sellele, mida tänapäeval püüavad teha tänavajutlustajad.

Sellised filosoofid uskusid, et inimestes on sisemine suutlikkus oma elu muuta (üks ümberpöördumise vorm). Filosoofid kasutasid avalikke kõnepidamisvõimalusi ja eravestlusi, selleks et tuua (nagu nad lootsid) oma õpilastes esile muutus. Nad püüdsid äratada kuulajates kahtlusi olemasolevate arusaamade ja harjumuste suhtes. Sel moel pidanuksid kuulajad avanema uutele ideedele ja muutusele. Lõppeesmärgina peeti silmas enesekindluse ja moraali kasvu.

Oodati, et sellised populaarsed filosoofid saaksid õiguse rääkida esmalt kõlbelise vabaduse saavutamises eneses. „Arst, aita iseennast!” oli antiikaja maailmas väga tuntud vanasõna.

Sellised filosoofid tajusid hästi vajadust sõnumit varieerida, selleks et erinevate inimeste meeli kõita, ning teadsid, kui tähtis on säilitada ühtsus õpetaja iseloomu ja õpetatava sõnumi vahel.

Niisiis on selliste populaarsete õpetajate ja Pauluse töös mitmeid paralleele; Paulus rändas samuti ringi ja töötas üldsuse hüvanguks (Ap 17:17; 19:9, 10).

Pauluse ja selliste populaarsete õpetajate suunitluses oli aga kaks märkimisväärset erinevust. Esiteks, Paulus töötas üldsuse hüvanguks, kuid ta püüdis moodustada ka püsijäävat kogukonda. See nõuab mõningast eristumist „maailmast” koos emotsionaalsete sidemete moodustumise ja sügava pühendumisega sellele grupile. Teiseks, Paulus õpetas, et uskutulek oli enamat kui sisemine otsus, mille saavutas tark kõne; see oli hoopis inimese sees toimuv Jumala üleloomulik töö (vaata Gl 4:19; Jh 3:3-8; Fl 1:6). Pauluse õpetus oli rohkem kui filosoofia; see oli tõe teada andmine ja ilmutus Jumala võimsast tegutsemisest inimkonna päästmisel.

Populaarsete filosoofide tume pool oli selles, et nad nägid sellises tegevuses kergelt teed elatise hankimiseks. Paljud olid petised, ei midagi enam. Mõned kasutasid oma kuulajaid seksuaalselt ära. Kuigi nende hulgas oli ausameelseid õpetajaid, oldi rändkõnelejate suhtes antiikmaailmas küllalt küünilised.

Paulus püüdis küünilisust osalt vältida sellega, et ta keeldus üldiselt oma kuulajatelt saadavast materiaalsest toetusest ning tegi hoopis oma kätega rasket tööd, selleks et ennast elatada. See seik, lisaks veel kannatused, näitab, et ta uskus tõeliselt seda, mida jutlustas, ega teinud seda isikliku kasu saamiseks. Pauluse elu kõneles tema jutlustest mitmel viisil võimsamalt.

Loe Rm 16:5; 1Kr 16:19; Kl 4:15 ja Fm 1:2. Mida on kõigis neis salmides ühist?

Rooma maailmas olid elukohad peamiselt kahte tüüpi. Oli *domus*, suur ühe pere kodu, mis oli ehitatud nii, et tekkis siseõu; see oli tüüpiline jõuka inimese kodu. Selline kodu võis kokkutulekupaigana mahutada 30-100 inimest. Elupaiga teiseks tüübiks oli *insula*, mispuhul alumisel korrusel olid poekesed või töötoad, esiküljega tänava poole, ning teisel korrusel korterid (eluruumid). *Insula* oli töölisklassi tavaline linlik eluase. Ühte sellesse korterisse või töötuppa mahtus tavaliselt ainult väiksem kogudus.

Domus ja palju *insulaid* võis olla laiendatud perekonna käsutuses, kuhu kuulus kaks-kolm põlvkonda, pereettevõttes töötavaid inimesi, külalisi ja isegi orje. Juhul kui leibkonna pea pöördus usule, avaldas see suurt mõju kõigile, kes samasse leibkonda kuulusid.

Linliku kodukiriku ideaalseks asupaigaks oluaks linnakeskuse lähikond. Maja juurde kuuluvad poekesed ja töötoad oleksid soodustanud kontakte käsitöölise ja oskustöölisega, poepidajate ja tööd otsivate inimestega. Sellisel taustal toimus ilmselt suur osa Pauluse misjonitööst.

Mõnes maailma osas peavad inimesed jumalateenistusi ikka veel kodukirikutes, sageli seetõttu, et muud paika polegi. Mõnel juhul aga pole neil lubatud teisiti tegutseda ja nii on kodukirik nende ainus võimalus.

Loe Ap 18:1-3. Kuidas aitavad need salmid meil mõista, mismoodi Paulus töötas?

Olles Rooma kodanik ja ka juudi eliidi hulka kuuluv inimene, pidi Paulus pärinema kõrgkihist. Kui see nii oli, siis oli tõsiasi, et ta oma kätega töötas, tema jaoks eneseohverdus; sel kombel töötamisega aga samastas ta end töölisklassiga ning jõudis nendeni (vaata 1Kr 9.19-23).

Kui hästi suhtleb su kogudus kogukonnaga? Oled sa kogukonna osa ning selles kaastegev või on su kogudus suletud „meelsuse piiramistorni”, mille puhul isoleerid ennast selle maailma ohtudest niivõrd, et ei avalda maailmale üldse mõju?

Edasiseks uurimiseks: „Jumalik ettenägevus oli juhtinud rahvaste rändamist ning inimlike pürgimuste suunda nii, et maailm oli küps Vabastaja tulekuks... See oli aeg, mil paganlikud usundid olid kaotamas mõju rahvaste üle. Inimesed olid väsinud välisest hiilgusest ja tühjadest sõnadest. Nad igatsesid usku, mis rahuldaks südant.” – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 32.

„Võõrrahvaste hulgas leidis mehi, kes kuulutasid ette jumaliku õpetaja ilmumist. Need mehed otsisid tõe ja nad said jumalikku juhtivust. Sellised õpetajad särasid siin-seal nagu tähed pimedas taevalaotuses. Nende prohvetlikud sõnad äratasid lootust tuhandete paganlikus keskkonnas elavate inimeste südames.” – Samas, lk 33.

„Siis kui Paulus esimest korda Korintost külastas, leidis ta ennast inimeste hulgast, kes olid võõraste motiivide suhtes eelarvamuslikud. Rannikul elavad kreeklased olid innukad kaupmehed. Nad olid ennast nii kaua treeninud vaheda äri harjumustes, kuni olid hakanud uskuma, et tulu oli jumalik ning raha tegemine, kas ausal või ebaausal teel, oli lubatud. Paulus oli tutvunud nende loomuomadustega ega jätnud neile võimalust öelda, et ta kuulutas evangeeliumi selleks, et ise rikastuda... Ta püüdis kõrvaldada kõik võimalused väärsti tõlgendamiseks, et tema sõnumi jõud ei läheks kaduma.” – Ellen G. White, *Evangeeliumiteenrid*, lk-d 234, 235.

Küsimused aruteluks:

1. Mida sa arvad, mida mõtles Ellen White, siis kui ta kirjutas (ülal), et paganatest õpetajad „said jumalikku juhtivust”? Mil määral tegutseb Jumal mittekristlaste hulgas? Kas inimene võib saada päästetud, kui ta pole kunagi kuulnud Jeesuse nime? Kui jah, siis mille põhjal?
2. Kuidas võib üks eramu või korter olla kogudusele kasulikuks asupaigaks tänapäeva maailmas? Kas kirikuks ehitatud hoone on alati koguduse jaoks parim? Miks või miks mitte?
3. Kuidas saab sinu kogudus õppida paremini kohaliku kogukonnani sirutama? Miks peame alati meeles pidama, et miski, mis toimib ühes piirkonnas, ei pruugi toimida teises?

Kokkuvõte: Pauluse misjonitöö piibelliku aruande taustaks on antiik-Rooma. Nähes Paulust heitlemas igapäevaste asjadega, saame õppida, kuidas rakendada paremini enda jaoks tänapäeval neid põhimõtteid ja õppetunde, mida Jumal on Pühakirja pannud. Esimeses ja teises kirjas tessalooniklastele juhendab Paulus vana-aja linnastunud kristlasi proovi-panevatel aegadel.

Etienne'i teine võimalus

Etienne kolis Port-au-Prince'isse Haitil pärast seda, kui tulvaveed hävitasid tema koduküla. Ta oli 18-aastane ja tal ei olnud midagi peale lootuse paremale elule. Tüdruk leidis ühe adventistidest perekonna, kelle juures elada. Etienne ei olnud adventist ega tahtnud käia oma pererahva kirikus, kuid ta läks nendega kaasa, et nad ei paluks tal mujale kolida.

Suurem osa Haiti adventkirikuid viib jaanuaris läbi evangeelsete koosolekute seeria. Etienne pererahvas kutsus neiu neil koosolekuil osalema. Etienne läks pererahva meeleheaks, kuid pööras kõnelejale vähe tähelepanu.

12. jaanuaril 2010. aastal aga värises maa metsikult. Etienne vaarus majast välja just hetk enne seda, kui see kokku kukkus. Ta silmitses uskumatult enda ümber olevaid varemeid. Jälle oli ta kodutu. Siis ta taipas: *Jumal säästis jälle mu elu.* „Issand,” palvetas ta, „arvan, et mul on aeg anda oma elu Sinule.”

Etienne uuris välja, et Morija adventkirik polnud purunenud, ning läks kirikusse. Koguduseliikmed tervitasid teda kiriku maa-alal ja näitasid talle kätte kohta, kus ta võis koos teiste kodutuks jäänud inimestega õues magada. Tal ei olnud telki ega voodit, nii laotas ta voodiks maha lamedaks surutud pappkasti. Keegi pakkus talle riisi ja aedvilja, kuid Etienne raputas pead. Tal ei olnud raha selle eest tasumiseks. „Sul pole vaja maksta,” ütles talle üks naine. „Võta ja söö.” Tänuhulka võttis Etienne taldriku, sõnatu mõttest, et keegi lihtsalt annab talle toitu.

Järgmisel päeval teatas keegi, et öhtul on jutlus. Etienne oli üllatunud, kui nägi rääkimas sama naist, kes oli kõnelenud kirikus siis, kui ta oli koos pererahvaga seal käinud. „Ma teadsin, et Jumal oli andnud mulle teise võimaluse Tema armastust ja päästet oma ellu vastu võtta,” ütles Etienne. „Sellel öhtul andsin oma elu Jumala kätte.”

Etienne osales igal pärastlõunal ristimisklassis ning võttis omaks tõesed, mida ta õppis. Mõned nädalad hiljem ta ristiti.

„Elu on keeruline,” ütleb ta tasa. „Ma ei tea, milline saab olema mu tulevik, kuid ma tean, et Jumal hoolitseb minu eest. Ta on mulle seda juba näidanud.”

Haitil on rohkem kui 350 000 adventusklikku. Meie misjoniannetused ja hiljutine kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus aitavad ustavatel usklikele levitada lootustandvat evangeeliumi 9,7 miljoni haitilase hulgas.

Kahekümne kahe aastane Etienne elab Haitil Port-au-Princes telgis.

Rõõmus ja tänulik (1Ts 1:1-10)

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ts 1:1-10; 1Kr 13; 1Tm 1:15; Gl 5:19-23; Tn 12:2.

Meelespeetav tekst: „Me täname alati Jumalat teie kõikide eest, meenutades teid oma palvetes, alatasa meelde tuletades teie teokat usku ja töökast armastust ning vastupidavat lootust meie Issanda Jeesuse Kristuse peale Jumala ja meie Isa palge ees” (1Ts 1:2, 3).

Juhtmõte: Paulusel oli tessalooniklastele öelda palju head, vähemalt siis, kui ta neile esimest kirja kirjutama hakkas. See, mille eest ta neid kiidab, väärib meie tähelepanu.

Paulus alustab oma esimest kirja tessalooniklastele tõsiasja rõhutamise, kui palju ta nende pärast palvetab, mis juba iseenesest väljendab tema sügavat armastust ja hoolt nende suhtes.

Selles lõigus rõõmustab Paulus tõdemusest, et tessalooniklased tervikuna näivad olevat jäänud ustavaks. Nende elu pakkus külluslikult tõendeid Vaimu elumuutvast väest, hoolimata paljudest väljakutsetest, millega nad rinda pistsid.

Paulus toob esimese peatüki lõpus esile, kuidas tessalooniklaste avatus Paulusele ja tema poolt õpetatule suunas neid saama tõelisteks „adventistideks”. Nad olid usklikud, kes elasid iga päeva Jeesuse tuleku ootuses, kes pidi nad päästma „tulevasest vihast”.

Käesolevas õppetükis heidame üksikasjalikuma pilgu sellele, kuidas käituvad uued uskutulnud läbikatsumistes, mis saavad pärast seda, kui evangelism on toimunud.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 28. juuliks.

Tessalooniklastele kirjutatud esimese kirja avasõnadest vilksatab läbi Pauluse isekusetus. Kuigi on selge, et kirja autor on tema (1Ts 2:18; 3:5; 5:27), tunnustab ta oma kaastöölisi Silvanust ja Timoteost.

Loe 1Ts 1:1-3. Mille eest on Paulus, Silvanus ja Timoteos tänulikud? Mida tähendavad need asjad praktiliselt? Kuidas need argielus ilmnevad? Näiteks, mismoodi väljendab see, kuidas elame, meie „teokat usku”?

Selle kirja algus on tüüpiline antiik-Kreeka kirja algus, kuid huvitava põiminguga. Tüüpilisele kreeka avasõnale („arm”) lisab Paulus tuttava juudidipärase tervituse „rahu” (heebrea keeles *shalom*). „Arm” ja „rahu” on kohane kujund sellest, mida tähendab kogemus Jeesusega.

Kes oli Silvanus? Nimi on ladinapärase vaste arameapärasele nimele „Siilas”. Juudid, kes elasid väljaspool Palestiinat, kasutasid tavaliselt oma juudi nime kreekapärase või ladinapärase nimekuju (nii sai „Saulusest” „Paulus”). Siilas oli Jeruusalemma kristlane nagu Markuski; mõlemad olid Pauluse ühed esimesed rännukaaslased. Nad olid talle Jeruusalemma koguduse poolt misjonitööks kaasa saadetud juhtisikud ning Paulus tegi parima, et säilitada koguduse ühtsus.

Millised mõisted 1Ts 1:1-3 on saanud kuulsaks seetõttu, et neid kasutatakse 1Kr 13? Millel neist on põhiorhk esimeses kirjas korintlastele ja miks?

Paulus keskendub oma palvetes reaalelule, mitte tuisupäisele vaimsuusele. Usk teeb tõsist tööd. Ehe armastus toob endaga kaasa palju vaevanagemist. Lootus nõuab palju kannatlikkust. Nende sõnade puhul on rõhuasetus *tegevusel*, mitte abstraktsetel ideedel. Usu, armastuse ja lootuse järjestus varieerub Uues Testamendis, kuid iga loendi puhul on neist kolmest esiletõstetuim paigutatud loendi lõppu (vaata 1Kr 13:13). Kolmandas salmis esitatud järjestus kriipsutab alla lõpuaja sündmuste tähtsust; lõpuaja sündmused mölguvad Pauluse meeles läbi kogu kahe tessalooniklastele kirjutatud kirja.

Paulus on tänulik Jumala ees, meenutades, mismoodi tessalooniklased on vastanud evangeeliumile. Ta loodab tõenäoliselt sedagi, et rõõmus reaktsioon, mille tema tunnustus neis esile kutsub, suurendab nende avatust murele, mida ta nende suhtes peagi väljendab.

Jumal on teid valinud (1Ts 1:4)

Loe 1Ts 1:4. Mida tähendab, et Jumal on meid valinud? Kas see tähendab, et meil endal pole valikut? Või tähendab see, et keegi, keda Jumal pole valinud, ei saa päästetud ka juhul, kui ta tahaks?

Neljas salm laiendab sama lauset, mida Paulus alustas teises salmis sõnadega „me täname”. Üks põhjustest, miks Paulus Jumalat tänab, on tema teadmine, et Jumal on tessalooniklased „valinud”.

Mõned kristlased on viinud mõtte „valitud” olemisest äärmusesse. Nad tahavad viia usklike tähelepanu eemale igasugusest muretsemisest eluviisi või käitumise pärast. Nad õpetavad, et meie pääste sõltub Jumala valikust, mitte meie enda omast. Selline õpetus võib viia isegi mõttekäiguni, et Jumala arm on vaid väheste jaoks ning inimene, kes on kord päästetud, ei saagi valida kadumaminekut.

Kuidas aitavad järgmised salmid meil mõista, et pääsemine on meie enda valik? Jos 24:15; 1Tm 2:4; Ilm 3:20.

Pole võimalik uskuda, ilma et Jumal meid oma väega tõmbaks. Ometi lubab Jumal lõpuks langetada inimesel valiku Tema ja kõige selle suhtes, mida Ta on meie heaks teinud. Seda, mida Tema on meie heaks teinud, saame me „valida” Kristuses. Me kõik oleme „äravalitud” saama päästet. Tõsiasi, et üks või teine ei pääse – ei võta päästet enda jaoks vastu – peegeldab selle isiku valikut, mitte Jumala oma. Jumala valik kogu inimkonna jaoks on pääste! Nii nagu Paulus 1Tm 2:4 ütleb, tahab Jumal, et „kõik inimesed pääseksid ja tuleksid tõe tundmisele”.

Mõtle läbi, mida tähendab teada, et sa oled Jumala poolt „valitud”, et Jumal soovib sind päästa ning et kadumaminek on hälbimine Jumala soovist meie kõigi suhtes. Kuidas julgustab see imeline tõde sind ennast?

Kindlustunne Kristuses (1Ts 1:5)

Loe 1Ts 1:5. Kuidas olla kindel selles, et meie suhe Jumalaga on korras? Millised kolm asjaolu tessalooniklaste elus näitasid Paulusele, et nende ja Jumala vahel oli kõik korras?

Viies salm algab sõnaga „sest”. Selles salmis sõnastab Paulus põhjalikumalt oma veendumuse, et tessalooniklased on Jumalast „valitud” (1Ts 1:4). Samuti kriipsutab ta alla põhjuseid, miks on tema palved täis nii suurt tänu (1Ts 1:2). Paulus rõõmustab reaaleulistest tõenditest, et tessalooniklased on vastanud Jumalale ning Tema on neist heal arvamusel.

Paulus alustab seda salmi rõõmustamisega, et tessalooniklaste seisundist Issanda ees kõneleb nähtav ja väljapaistev märk. Nad võtsid evangeeliumi vastu millenagi, mis polnud ainult mõistuslik nõustumine õpetuste ehk doktriiniga. Nende igapäevane elu väljendas Jumala kohalolu ja väge. Koguduses toimusid sündmused, mida sai seletada ainult jumaliku sekumisega. Palvetele vastati ja elud muutusid. Nende usu tõelisus ilmnis nende tegudes.

Kuidas teab inimene, et Püha Vaim on kellegi elus ja kohaliku koguduse elus päriselt olemas? Vaata Gl 5:19-23; 1Kr 12:1-11.

Vaimu „vili” on võimas tõend sellest, et Jumal tegutseb aktiivselt. Armastust, rõõmu ja rahu saab teatava määrani teeselda, kuid kogudusesiste suhete igapäevased pinged sõeluvad kindlasti lõpuks välja ehtsa ja teeseldu. Kui Püha Vaim oma elustava kohalolekuga on olemas, saab loomulikuks see, mis pole patuse inimese jaoks loomulik. Kristlased leiavad ennast tegemas armu ja halastuse tegusid, mis pole nende juures varem ilmnenu. Paulus nägi külluses tõendeid sellest, et tessalooniklaste elu olid Vaimu üleloomuliku tegevuse läbi muutunud.

Pauluse jaoks oli lõplikuks tõendiks sellest, et Jumal on tessalooniklased valinud, nende sügav veendumus ja sisemine kindlustunne, et evangeelium oli tõde ning Jumal nende elus reaalne. Kuigi sellised veendumused ei näita tõde igal juhtumil, kaasneb ehtsa evangeeliumiga tavaliselt kindlustunne, et meie suhe Jumalaga on korras.

Kui palju kindlustunnet pääsemisele on sinul? Millel peaks selline kindlustunne põhinema?

Teha seda, mida teeks Paulus (1Ts 1:6, 7)

Loe 1Ts 1:6, 7. Mis on siin Pauluse sõnum? Kuidas peaksime öeldut mõistma mõtte valgel, et Kristus on meie lõplik eeskuju?

Enamikus tõlgetes see ei ilmne, kuid 6. salmis jätkab Paulus sama lauset, mida ta alustas 2. salmis ja mida viib edasi kuni 10. salmi lõpuni. Selle pika lause peamiseks teemaks on loetelu; Paulus loetleb oma tänupalvete põhjusi. Kuues ja seitsmes salm lisavad sellesse nimistusse veel kaks tänu põhjust ning nendele paneb alguse 5. salmi sõna „sest”. Paulus tänab (2. s) „sest” (5. s) tessalooniklased on võtnud eeskujuks teda ja ta kaastöölisi ning on omakorda saanud eeskujuks, keda jäljendada (salmid 6 ja 7).

Hoiatame sageli inimesi selle eest, et ohtlik on eeskujuks võtta kedagi peale Kristuse. See on tõsi, sest ka kõige parem inimene jätab meid mõnikord maha. Kuid tegelikkuses vajame mudeleid. Inimesed vajavad üksteiselt abi suunamisel, nõustamisel või eriküsimuste läbitöötamisel ja seda eriti rasketel aegadel. Kes poleks kogenud hea nõuande ja eeskuju õnnistust?

Kas see meile meeldib või mitte, kuid kui meist saavad koguduses juhtivad isikud, võtavad inimesed eeskujuks ka meid. Kuivõrd tähtis on siis, et „veteran,”-kristlased elaksid läbi seda, mida kuulutavad, ja kajastaksid oma eluga seda, mida suuga ütlevad.

Ühtaegu on Paulus siia paigutanud ka paar kaitsevõret. Esiteks, eeskujuks võtmine (6. s) järgneb vastuvõtmisele (5. s). Tessalooniklaste põhitähelepanu oli Jumala Sõna vastuvõtmisel ja selle otsesel rakendamisel oma ellu Püha Vaimu kaudu. Jumala Sõna saab alati usaldada. Teiseks suunab Paulus nad Issanda kui peamise eeskuju poole (6. s). See, mida tegi ja teeb Jeesus, on palju kindlam eeskuju kui see, mida Paulus iganes teeb. Lõppude lõpuks ei olnud Paulusel enda ja oma iseloomu suhtes illusioone (1Tm 1:15).

Olles seda öelnud, kinnitab Paulus nende soovi teda kui nende armastatud õpetajat ja mentorit eeskujuks võtta ja samuti soovi saada ise vääriliseks eeskujuks. Antud juhul võeti eeskujuks rõõmus meel kannatustes. Kannatus võib muuta inimese kas piprasemaks või paremaks. Evangeeliumi ja Püha Vaimu väe taustal avastasid tessalooniklased üleloomuliku rõõmu keset kannatusi, nii nagu kogesid Paulus ja Siilas varem (Ap 16:22-25).

Milliseks eeskujuks oled sina koguduses? Mida sinu elust on teistel hea järgida? Mida mitte?

Loe ITs 1:8-10. Mil moel esitab see lõik lisatõendeid tessalooniklaste usust?

Paulus jätkab lauset, mis algas 2. salmis, selgitamaks, kuidas ta teab, et tessalooniklased on saanud eeskujuks teistele usklikule Makedoonias (kus asus Tessaloonika) ja Ahhais (kus asus Korintos).

Esiteks olid nad eeskujuks evangeelse jõupingutuse ja edu alal. Jumala sõna „kostas” neilt mõlemasse nimetatud provintsi ja kaugemalegi. Paulus pidas neid eeskujuks ka usu alal nende avatuse pärast temale ja evangeeliu-mile. Nad olid valmis laskma ennast õpetada. Nad olid tahtlikud oma elus ette võtma pöördelisi muutusi, nagu näiteks ebajumalatest ja muudest üldlevinud jumalakummardamise vormidest loobumine.

Infovahetus oli antiik-Rooma aegses maailmas tänu heale teedevõrgus-tikule ja üleüldisele reisimisele suhteliselt kiire. Väide „teated teie usust on levinud kõikidesse paikadesse” võib osutada sellele, et inimesed sellistes paikades nagu Rooma ja Antiookia olid Paulusega suheldes sellele juba vih-janud.

Samuti on tõsiasi, et inimesed tahavad elada kaasinimeste kõrgete ootuste kohaselt. Kiitmine sisaldab vihjet ootustele. Nende usu eest sellises ülevoolavas vormis tänamisega julgustas Paulus neid järjest enam uss kasvama.

Näib, et nende uskutulekuga oli seotud midagi ainuomaselt tähelepa-nuväärset. Paganlike ebajumalateenijatena tuli neil ületada kaks peamist takistust. Esimeseks oli „hull sõnum” mingist mehest, kes oli surnud ja jälle ellu ärrganud. Teiseks aga oli tõsiasi, et tegemist oli *hullu juudi* sõnumi-ga. Paljud paganad arvatavasti naersid, kui nad kristlikku sõnumit kuulsid. Tessalooniklased ei teinud nii. Vastupidi, nad korraldasid oma elu evan-geeliumi valgel täielikult ümber.

„Tessaloonika usklikud olid tõelised misjonärid. Nende süda hõõgus ar-mastusest oma Õnnistegija vastu, kes oli nad päästnud „tulevasest vihast”. Kristuse armu läbi oli nende elus toimunud imeväärne muutus. Neile rää-gitud Issanda sõnaga kaasnes vägi. Esitatud tõdede kaudu võideti süda-meid ning usklikke arv kasvas.” – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 256.

Loe veelkord ITs 1:10. Millest Paulus siin räägib? Mis on „tulevane viha”? Mida on Jeesuse ülestõusmisel tegemist siin esile tõstetuga? Miks on see tõotus nii tähtis kõige jaoks, mida usume? Vaata 1Kr 15:12-17; Jh 11:24, 25; Tn 12:2.

Edasiseks uurimiseks: „Siilase ja Timoteose saabumine Makedoonias Pauluse viibimise ajal Korintoses tegi apostlile suurt rõõmu. Nad tõid „rõõmsaid sõnumeid” nende „usust ja armastusest”, kes olid tõe vastu võtnud evangeeliumikuulutajate esimese külaskäigu ajal Tessaloonikasse. Pauluse süda täitus õrnast armastusest nende usklike vastu, kes olid keset katsumusi ja vaenu jäänud Jumalale ustavaks. Ta igatses neid isiklikult külastada, kuid kuna see polnud sel korral võimalik, saatis ta neile kirja.

Selles kirjas Tessaloonika kogudusele väljendab apostel tänutunnet Jumalale rõõmsate uudiste eest nende kasvamisest usus...

„Me täname alati Jumalat teie kõikide eest, meenutades teid oma palvetes, alatasa meelde tuletades teie teokat usku ja töökat armastust ning vastupidavat lootust meie Issanda Jeesuse Kristuse peale Jumala ja meie Isa palge ees.”

Paljud usklikud Tessaloonikas olid „ebajumalaist pöördunud Jumala poole, teenima elavat ja tõelist Jumalat”... Apostel väitis, et oma truus Issanda järgimises olid nad „eeskujuks kõigile usklikele Makedoonias ja Ahaias”. – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 255, 256.

Küsimused aruteluks:

1. Mõtlen veelkord eekujudele peale Jeesuse. Mis on selle juures soodus, mis ebasoodus?
2. Suur osa sellest kirjast kulub Paulusel Jumala tänamisele tessalooniklaste pärast. Millist osa saab või võiks tänu toomine etendada meie jumalateenimiskogemuses, nii isiklikus kui ühises?
3. Juhul kui sinu ümber olevad inimesed otsivad tõendusi sinu koguduse usust, mida nad leiavad? Kuidas saaks või peaks olukord olema teistsugune?
4. Miks on teiste julgustamine nii tähtis? Miks peaksime seda tehes olema samas ettevaatlikud?
5. Mõtlen järele, kui oluline on meie usu jaoks õpetus Kristuse teisest tulemisest. Millised head põhjused on meil millegi sellise usaldamiseks, mis on nii pöördeline ega sarnane millelegi, mis varem on toimunud?

Kokkuvõte: Pauluse jaoks oli suur rõõm tänada Jumalat Tema tegevuse külluslike tõendite eest Tessaloonika usklike elus. Oma palvete sisu avamisega lootis Paulus motiveerida neid usus edasi kasvama ja jätkama misjonitöö jõupingutusi kaasinimeste heaks.

Kõnelevad käed

Kuus last ühest Floridas asuvast adventkirikust, mille nimi on Jacksonville South Point, tahtsid jagada oma usku kaasinimestega. Nad võtsid osa lastele mõeldud nädalalõpu-väljaõppeprogrammist „Mine kalale!” ning said teada mitmeid toredaid meetodeid, kuidas teistele Jeesusest rääkida. Nad õppisid jutustama lugusid, olema laulujuhiks ja kasutama käpiknukke. Koju tulles olid nad õhinas sellest, mida olid õppinud.

„Niisiis,” küsis nende pastor naeratades, „kuidas te lähete teistele Jeesusest rääkima?”

Lastele meeldis õppida tegutsema käpiknukkudega, muuta need justkui elavaks, kõnelevaks, kuulavaks ja arutlevaks. Väljaõppeaja lõppedes said lapsed käpiknuku endale. „Me tahame kasutada käpiknukke selleks, et Jumalast rääkida,” ütles üks lastest.

Lapsed kirjutasid oma jutukese ning aitasid vanemate abiga valmistada kulissid ja nukkudele riided. „Üks looke on meil kahest poisist, kes hakkavad kaklema,” ütleb Tenver, üks käpiknuku rühma lastest. „Käpiknuku sõbrad lõpetavad kakluse ning räägivad sellest, kuidas on rahu üks osa Vaimu viljast.”

„Teeme lugusid ka Piibli tegelastest,” ütleb Isabel, rühma teine liige. „Üks meie lugu on kümnest pidalitõbisest, keda Jeesus tervendas.”

On vaja küllalt palju harjutada, et sõnad jääksid pähe ja nukkude liigutamine kooskõlastuks sõnadega ning kõik tunduks tõepärane. Lapsed, vanuses 10-12, on aga valmis kõvasti tööd tegema selle nimel, et teised võiksid õppida tundma Jumala armastust ja saaksid teada, et Jumalal on plaan nende elu jaoks.

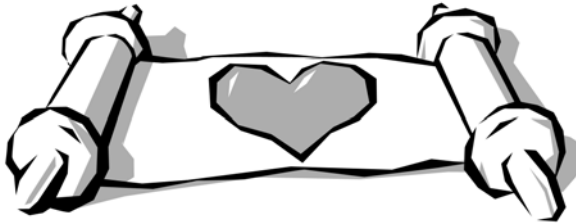
„Kergem on teistele Jeesusest rääkida siis, kui sõbrad koos sinuga tegutsevad,” ütleb Tenver. „Alguses olin ma natuke pabinas, sest ma ei olnud kunagi sellist asja enne teinud. Nüüd, kui näen inimeste näol naeratust, siis kui me kava lõpetame, tean, et see väärib tegemist.”

Jeesusest kaasinimestele rääkimine on selle rühma töö oluline osa. „Osalesime hiljuti oma käpiknukkudega ühes programmis, mis aitab kooli pooleli jätnud ja probleemidesse sattunud teismelisi,” lisab Abigail. „Esitasime neile mitmed lühilood ja palvetame, et saaksime aidata neil elu jälle rööpasse seada.”

Käpiknuku rühmas olevad lapsed õpivad, kuidas olla Jeesuse järelkäijad kätega rääkimise kaudu. Nad aitavad teistel poistel ja tüdrukutel teada saada, et Jeesus tahab alati olla nende parim sõber.

Käpiknuku rühma lapsed käivad Seitsmenda Päeva Adventistide Jacksonville (Florida) South Pointi Koguduses.

Apostellik eeskuju (1Ts 2:1-12)

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ts 2:1-12; Ap 16; 5Ms 10:16; Ps 51:3-12; 2Kr 8:1-5; Lk 11:11-13.

Meespeetav tekst: „Me ei räägi, et meeldida inimestele, vaid Jumalale, kes meie südamed läbi katsub” (1Ts 2:4).

Juhtmõte: Tuues esile selle, mis peaks olema meie teenimistöö õige motiiv, aitab Paulus meil uurida oma südant ja elu evangeeliumi valgel.

Käesoleva nädala õppetükk tähistab tessalooniklastele kirjutatud esimeses kirjas toimuvat „helistikuvahetust” argumentides. Paulus siirdub kogudusele keskendumiselt (1Ts 1:2-10) apostlite ja nende kogemuse juurde Tessaloonikas (2:1-12). Eelnevas peatükis annab Paulus Jumalale tänu sellepärast, et Tessaloonika usklikud võtsid oma elus eeskujuks tema ja said omakorda eeskujuks ustavuses. Nüüd, 1Ts 2:1-12 uurib Ta veel põhjalikumalt sedalaadi elu, mis võimaldab apostlitel olla eeskujuks.

Kuigi inimesel võib olla õpetamiseks, jutlustamiseks ja teenimiseks mitmeid ajendeid, asetab Paulus oma sõrme ühele, mis on kaalukaim: teenimistöö on Jumalale meelepärane. Paulus ei muretse niivõrd koguduse arvulise kasvu pärast, kuivõrd selle kasvamise pärast – Jumala armu läbi – õigetes vaimulikes põhimõtetes.

Selles õppetükis heidame pilgu Pauluse siseelule. Paulus paljastab oma hinge sel moel, mis esitab meile väljakutse järjestada oma vaimulikud lootused, unistused ja ajendid nii, et oleksime meelepärased Jumalale ning meil oleks õige mõju kaasinimestele.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 4. augustiks.

Loe 1Ts 2:1, 2 koos Ap 16-ga. Millised seosed toob Paulus esile, võrreldes oma varasemat tööd Filipis tööga Tessaloonikas?

1Ts 2:1 haakub esimese peatüki teemaga. Selle salmi väljend „teie, vennad, teate” meenutab 1Ts 1:5 oma. Ning Pauluse viide „tuleku” kohta „teie juurde” meenutab 1Ts 1:9. Niisiis jätkab Paulus teemasid, mida ta selle kirja avapeatükis tõstas. Eelnev peatükk kõneles sellest, mida „kõik” tessalooniklastest teadsid. Käesolevas peatükis arutleb ta selle üle, mida lugejad teavad apostlitest ja nende pühendumisest usule.

Paulus tuletab meelde, kuidas teda ja Siilast Filipis häbiväärselt koheldi, sellepärast et nad kuulutasid evangeeliumi. Pikal teel Filipist Tessaloonikasse meenutas iga samm valusalt seda kohtlemist. Kahtlemata paistis nende valu väliste märkidena ihul veel siis, kui nad Tessaloonikasse jõudsid. Apostlite jaoks oluks hetkel kergem uues linnas vähem otseselt evangeeliumi kuulutada. Liicati, kes oleks neid pärast kõike seda, mida nad läbi olid elanud, hoolimatuses süüdistanud?

Kuid tessalooniklased osutasid innukaiks ja tõele avatuiks. Reaalsus ütles: „Ärge hakake nüüd jälle evangeeliumi kuulutama!” Kuid nende valu ja kannatuste keskel ütles Jumal Paulusele ja Siilasele: „Olge julged! Olge tugevad!” Nii said nad „julguse kuulutada” (1Ts 2:2), hoolimata tõenäosusest, et nad võisid jälle tagakiusamise ohvriks langeda. Tugev ja nähtav kontrast oli nende inimliku olukorra (ja kogu sellega kaasneva nõtruse) ning Jumalast saadud julgustuse vahel.

Lõpuks kasutas Issand selliseid väliseid olukordi Tema auks. Jutlustajate silmnähtavad haavad tõestasid tessalooniklastele kahte asjaolu. Esiteks, evangeelium, mida need kuulutajad rääkisid, tulenes nende isiklikust veendumusest. Nad ei teinud seda isikliku kasu pärast (vaata 1Ts 2:3-6). Teiseks, kuulajatele oli selge, et Jumal oli võimsalt Pauluse ja Siilasega. Evangeelium, mida nad kuulutasid, polnud lihtsalt mingi mõttekonstruktsioon; sellega kaasnes apostlite elus Issanda elav kohalolu (vaata 13. s).

Millele osutad sina, mis tõendab, et Jumal on muutnud su elu? Kuidas on see tõend kaasinimestele nähtav? Kas see on üldse nähtav?

Loe 1Ts 2:3. Millise otsustava tõsiasja ajendite kohta ta siin esitab?

Antiikaja maailmas tunti üldiselt kolme meetodit, kuidas veenda inimesi oma ideid või harjumusi muutma. Inimesed otsustasid argumentide tugevuse üle kõneleja iseloomu järgi (kreeka keeles: *ethos*), argumendi enda kvaliteedi või loogika järgi (*logos*) ning kõneleja poolt kuulajate tunnetele või omakasule rajatud üleskutse jõulisuse järgi (*pathos*). 1Ts 2:3-6 võtab Paulus tähelepanu alla apostlite iseloomu kui jutlustamise võtmelemendi, mis suunas tessalooniklasi pöördelistele muutustele.

Nendes salmides kõrvutab Paulus ennast teada-tuntud filosoofidega, keda ajendas jutlustama sageli isiklik kasusaamine (vaata 3. õppetükk). Paulus kasutab 3. salmis kolme sõna, selleks et kirjeldada jutlustamise ja evangeeliumitöö jaoks üsna halbu ajendeid.

Esimeseks on „eksitus”, intellektuaalne viga. Üks jutlustaja võib olla erutatud mingist ideest, mis on lihtsalt vale. Ta võib olla täiesti siiras, kuid on enesepettuse ohver. Ta võib mõelda, et teeb kaasinimestele head, aga teda ajendavad väärad mõttekäigud.

Teiseks sõnaks on „ebapuhtus” ehk „rõvedus”. Inimesi paeluvad isikud, kes on üldtuntud oma võimu, ideede või esinemise poolest. Mõnda avalikku tegelast võivad ajendada seksuaalsed võimalused, mis tulenevad kuulsusest või üldtuntusest.

Kolmanda sõna kõige parem tõlge on „pettus” ehk „trikitamine”. Sellisel juhul on kõneleja teadlik, et tema poolt esitatavad mõttekäigud on väärad, kuid ta püüab teadlikult juhtida inimesi vales suunas, selleks et omakasu lõigata.

Pauluse ja Siilase ajendid ei olnud sellised. Juhul kui see oluks nii, oleks nende läbielu Filipis tõenäoliselt nende jutlustamise lõpetanud. Julgus, mida nad Tessaloonikas ilmutasid, oli võimalik ainult neis tegutseva Jumala väe tõttu. Vägi, mis evangeeliumil Tessaloonikas oli (vaata 1Ts 1:5), tulenes osalt apostlite iseloomust, mis kumas läbi nende esitusest. Loogilistest väidetest ja tundeküllastest üleskutsetest poleks piisanud. Nende iseloom vastas sellele, mida nad suusõnal rääkisid. Sellisel usutavusel on tänapäeva maailmas samasugune tohutu jõud nagu oli vanal ajal.

Mõtle, mis ajendab sind tegutsema. Kui puhtad su motiivid on, kui vabad eksitusest, pettusest ja rõvedusest? Juhul kui need pole sellised nagu peaks, siis kuidas saavutada muutus paremusele? Vaata ka 5Ms 10:16; Fl 4:13; Ps 51:3-12.

Jumalale meeldimine (1Ts 2:4-6)

Loe 1Ts 2:4-6. Kirjelda erinevust Pauluse misjonitöö ajendi ja tema poolt nimetatud mitmesuguste maailmalike ajendite vahel. Miks on mõnikord keeruline vahet teha; see tähendab, kuidas saab inimene ennast oma motiivide puhtuse suhtes petta? Miks on seda nii kerge teha?

Sõna, mida sageli tõlgitakse „läbi katsuma” (1Ts 2:4), kajastab mõtet, et midagi pannakse proovile või uuritakse läbi. Apostlid lubasid Jumalal oma elu puhtuse ja kavatsused läbi uurida. Sellise uurimise eesmärgiks oli kindlaks teha, et evangeeliumi, mida nad edastasid, ei moonutanud kontrast nende jutluste ja elu vahel.

Omaaja populaarsed filosoofid kirjutasid „enese läbiuurimise” tähtsusest. Kui sa tahad maailmas muutust esile kutsuda, õpetasid nad, tuleb sul pidevalt uurida oma ajendeid ja kavatsusi. Paulus astub sellest ideest samu võrra edasi. Lisaks enese läbiuurimisele uuris teda läbi Jumal. Jumal tõendas, et Pauluse jutlus oli kooskõlas tema seesmise eluga. Lõpuks on Jumal ainus, kelle meele järgi tasub olla.

Inimolevused vajavad väärtolemise tunnet, selleks et tegutseda. Otsime sageli väärtusetunnet varanduse kogumisest, saavutustest või kaasiniemete positiivsest suhtumisest meisse. Kuid kõik sellised eneseväärtuse lähtekohad on haprad ja ajalikud. Ehtsat ja vastupidavat eneseväärtust saab leida ainult evangeeliumi kaudu. Kui me tajume täielikult, et Kristus suri meie eest, hakkame kogema väärtuslikkuse tunnet, mida miski siin maailmas kõigutada ei saa.

Mida lisab 1Ts 2:5, 6 kolmandas salmis loetletud kolmele ajendile?

Lipitsemine tähendab püüet inimestele meeldida ja see on evangeeliu-
mitöö jaoks vilets alus. Paulust ei ajenda see, mida teised inimesed temast arvad. Ta välistab veel ühe maailmaliku motiivi – raha. Inimesed, keda kellegi tegevus on õnnistanud, on tavaliselt õhinal valmis andma selle tegevuse toetamiseks raha või ostma asju. See võib kiusata Jumala töölist ning silmist võib kaduda ainus ajend, millel on tõeline väärtus – Jumalale meeldimine.

Mis sinu elus Jumalale meeldib ja mis mitte? Miks?

1Ts 2:4 räägib, et Pauluse esmaseks tegutsemisajendiks on meeldida Jumalale. Mida lisab Paulus sellele järgnevates salmides? Vaata 1Ts 2:6-8.

Kaasaja maailmas peetakse raha, seksi ja võimu sageli inimkäitumise peamisteks motiivideks, vähemalt nende inimeste jaoks, kes peavad silmas enese huve. 1Ts 2:3-6 kasutab Paulus mitmeid erinevaid sõnu selleks, et välistada sarnased ajendid oma tegevuses. Ahnusel, moraalitusel, pettusel ja lipitsemisel ei ole kohta kristlikus elus ja töös. Apostleid ajendas eelkõige soov meeldida Jumalale kõiges, mida nad tegid.

Seitsmenda salmi alguses märgib Paulus, et apostlid oleksid võinud esineda tähtsatena. Apostlite ja õpetajatena oleksid nad võinud nõuda oma staatusekohast tunnustust. Nad võinuksid oodata rahalist soodustust ja erilist aupaklikku kohtlemist. Kuid Tessaloonikas keeldus Paulus kõigest, mis võis ohustada tema motiive või seada komistuskive uute uskutulnute teele.

Kuigi Pauluse peamiseks ajendiks oli meeldida Jumalale, toovad salmid 7 ja 8 esile veel ühe ajendi – tema suure kiindumuse tessalooniklastesse. Kaheksas salm koosneb soojasüdamelistest sõnadest. Pauluse jaoks oli evangeeliumi kuulutamise palju enam kui kohustus; ta andis nendele inimestele oma südame, ennast tervenisti.

Kuidas reageerisid apostlite õrnusele Makedoonia kogudused, kuhu Tessaloonikagi kuulus? Vaata 2Kr 8:1-5. Mida õpetab see meile iseloomu osakaalust nende elus, kes tunnistavad kaasinimestele Jumalast?

Esmaspäevases osas mainisime kolme veenmiseks vajalikku tõsiasja: kõneleja iseloomu (*ethos*), väidete loogikat (*logos*) ja tunnete või omakasu äratamist (*pathos*). Salmides 4-6 toonitab Paulus apostlite iseloomu põhjusena, miks neid järgida. Salmides 7 ja 8 näeme pöördumist pathose poole, emotsionaalset sidet, mis arenes apostlite ja tessalooniklaste vahel. Evangeelium on kõige jõulisem siis, kui see puudutab südant.

Mõttele kellegi iseloomule, kes mõjutas sind vaimulikus mõttes positiivselt? Mis sind selles eriliselt puudutas? Kuidas saad püüelda samade joonte väljendamise poole?

Neljapäev, 2. august

Et mitte olla koormaks (1Ts 2:9-12)

Mida tegi Paulus sel ajal, kui ta Tessaloonikas oli, peale evangeeliumi kuulutamise? Miks? Vaata 1Ts 2:9, 10.

Mõte, et Paulus töötas „ööd ja päevad”, oleks suur liialdus, kui seda võtta sõna-sõnalt. Kreekakeelne mõiste väljendab pigem kvaliteeti kui tegelikult kulutatud aega. Teisisõnu, Paulus ütles, et ta töötas rohkem, kui tema kohustus ette nägi, selleks et neid mitte koormata; Paulus soovis, et mitte miski ei seisaks ees tema püüdel neile Jumalast tunnistada.

Lisaks sellele oli ta väga ettevaatlik, et mitte käituda kuidagi pahandust tekitavalt, ei Jumala ega kaasinimeste ees (vaata 1Ts 2:10; Lk 2:52). Paulus ja apostlid püüdsid oma suhetes olla „laitmatud”, nii et tähelepanu keskmesse jääks evangeelium.

Millist võrdlust kasutas Paulus 1Ts 2:11, 12, kirjeldamaks seda, kuidas ta kohtles tessalooniklasi? Vaata ka Lk 11:11-13. Mida see võrdlus õpetab?

Hea isa seab piirid ja julgustab, samuti ta armastab. Ta toidab ja distsiplineerib vastavalt iga lapse ainulaadsele iseloomule ja emotsionaalsele seisundile. Lapsest ja olukorrast lähtuvalt võib isa julgustada, tõsiselt noomida või karistust rakendada.

Pauluse misjonitöös on üks kindel rõhuasetus. Ühest küljest püüab ta alati kohandada oma tegutsemisviisi inimeste ainulaadse iseloomu ja olukorraga; teisest küljest on ta väga mures usaldatavuse pärast, et väline ja sisemine oleks üks ja seesama. Kuidas saab keegi olla usaldatav ja siiras ning ometi „kõigile kõigeks”?

Võtmeks on armastus, mis Paulusel oma uskutulnute vastu oli. Ta tegi kõik, mis võimalik, et olla usaldatavuse eeskuju, kuigi ta mõistis, et nad polnud veel valmis kõigest aru saama (vaata ka Jh 16:12). Ta töötas oma kätega ja kohaldas oma juhiseid korrakohaselt, selleks et vältida mittevajalike barjääride tekitamist, mis takistaksid inimestel evangeeliumi vastu võtta. Kindlasti on siin võimas õppetund eneseohverdusest.

Edasiseks uurimiseks: „Ükskõik kui kõrge on kellegi usutunnistus, kui ta süda pole täidetud armastusega Jumala ja kaasinimeste vastu, siis pole ta Kristuse tõeline järelkäija... Ta võib ilmutada suurt heldemeelsust, kuid kui ta teeks seda mingil muul motiivil kui siirast armastusest, jagades isegi kogu oma vara vaestele, ei saavutaks ta ometi Jumala heakskiitu.” – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 318, 319.

„Samal ajal, kui Paulus tõi uskutulnuile ette selgeid õpetusi Jumala töö õigest toetamisest..., tegutses ja töötas ta mitmesugustel aegadel oma jutlustajaametis enda ülalpidamiseks, ja seda tsivilisatsiooni suurtes keskustes...

Tessaloonikaga seoses on esimest korda kirjutatud sellest, et Paulus tegi oma ülalpidamiseks käsitööd, sel ajal, kui ta Sõna kuulutas (1Ts 2:6, 9; 2Ts 3:8, 9)...

Paulus ei pidanud selliselt kulunud aega kasutuks ajaks...Ta juhendas oma kaastöölisi vaimulikes asjades ning andis ka eeskuju hoolsuses ja põhjalikkuses. Ta oli kiire ja osav tööline, oskuslik tegevuses, „vaimult tuline” ning teenis „Issandat tüdimatu innuga” (Rm 12:11).” – Ellen G. White, *Evangeeliumi-teenrid*, lk-d 234-236.

Küsimused aruteluks:

1. Mõtlege mingile valulikule ajale oma elus (kui sa tundsid füüsilist, vaimset või emotsionaalset valu või kõiki korraga). Kuidas saab keegi olla selliste kannatuste keskel päriselt rõõmus või julgustatud? Miks on palju kergem sellisest rõõmust ja rahust rääkida, kui selline olla?

2. Mõtlege kellelegi, kelle elu ilmselgelt ei peegeldanud suusõnalist väidet, et ta on kristlane. Kuidas mõjutas selline inimene sinu käimist Issandaga?

3. Milline lõks võib peituda selles, kui sa muutud emotsionaalselt seotuks inimestega, kellele evangeeliumi jagad? Kuidas panna paika sobivad piirid suhetele, mis arenevad siis, kui sa kaasinimesega väga lähedaselt töötad?

Kokkuvõte: Selles lõigus avas Paulus oma südame, et esile tuua evangeeliumitöö tõelisemad motiivid. Ülim ajend on meeldida Jumalale, meeldime me siis neile, keda teenime, või mitte. Rahal, seksil ja võimul ei ole kohta sellise inimese motiveerijana, kes otsustab südamest Jumalale meeldida. Järgmine põhjus teenimistööks on kadunute armastamine kogu südamest. 1Ts 2:1-12 on selgelt räägitud mõlemast ajendist.

Kaotsiläinud poiss

Du ja Zho on globaalmisjoni teerajajatest abielupaar, kes asutavad kogudust ühte Hiina linna. Nad müüvad ükselt-uksele käies tooteid, selleks et inimestega kohtuda ja saada sõpru Kristuses. Nad keskenduvad mitmesuguste vajadustega isikute – haigete, eakate ja puudustkannatajate – aitamisele. Siis tutvustavad nad oma uutele sõpradele Päästjat.

Suurem osa inimesi, kes selles piirkonnas elavad, teenivad ebajumalaid, niisiis külastavad Du ja Zho ka templeid, et seal inimesi kohata. Nad otsivad inimesi, kes näivad olevat üksildased või kurvad, ning on nende vastu kaastundlikud ja sõbralikud. Juhul kui inimesed tahavad, palvetab abielupaar nende pärast. Sel moel on nad saanud sõpradeks paljude inimestega, kellele nad räägivad Jumala armastusest ja annavad pisut kirjandust, et nad Jumalaga tuttavaks saaksid.

Ühel päeval, kui Du ja Zho mööda teed läksid, nägid nad ühte teismelist poissi. Poiss oli määrdunud ning näis olevat segaduses ja mures, niisiis nad peatusid ja rääkisid temaga. Du ja Zho taipasid, et poisil olid vaimsed probleemid ning ta ei suutnud neile öelda, kus ta elas. Oli talvine käre külm aeg ja näis, et külm oli poisi käsi näpistanud.

Du ja Zho palusid poisil tulla nende koju. Nad tegid talle vanni, andsid selga puhtad riided ja toitsid teda lihtsa sooja toiduga. Jälle küsisid nad temalt, kus ta elas. Kuid poiss ei suutnud neile vastata.

Du ja Zho hoolitsesid poisi eest oma kodus sel ajal, kui politsei ja kohalik telekanal aitasid otsida perekonda. Kaks nädalat hiljem helistas politsei neile, et poisi perekond on välja selgitatud; pere asub umbes 200 miili sellest paigast, kus Du ja Zho poisi leidsid.

Abielupaar viis poisi vanematele tagasi, kes olid tänulikud, et nende kaotsiläinud poeg jälle koju jõudis. Siis kui perekond taipas, et Du ja Zho olid kristlased, palusid nad abielupaaril jääda nende juurde ja rääkida neile Jumalast. Du võttis ühendust selle piirkonna adventkoguduse vanemaga ning palus temal perekonda edaspidi külastada.

Du ja Zho pöördusid koju, et oma tööd jätkata. Mõned kuud hiljem said nad teada, et kaotsiläinud poisi perekond oli leidnud Kristuses oma Issanda ja ühinenud adventistide kogudusega.

Meie misjoniannetused toetavad üle kogu maailma toimuvat Globaalmisjoni tööd.

Du ja Zho on 60 lihtliikmest tööliste hulgas, kes aitavad Hiinas hoolitseda ühe pastori käe all oleva 46 koguduse ja 4000 liikme eest.

Sõbrad igaveseks (1Ts 2:13-3:13)

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ts 2:13-3:13; Rm 9:1-5; 11:1-12, 24-32; Mt 24:9-22; 10:42.

Meelespeetav tekst: „Et kinnitada teie südameid olema pühaduses laitmatud Jumala ja meie Isa palge ees, kui meie Issand Jeesus tuleb kõigi oma pühadega” (1Ts 3:13).

Juhtmõte: Paulus jätkab tessalooniklaste tänamist kõige hea eest, mida ta neis näeb, ning julgustab neid jääma püsima eelolevas tagakiusamises.

Kui me neid löike loeme, näeme, et Pauluse jaoks pole tessalooniklased ainult koguduseliikmed; nad on tema sõbrad. Pauluse ja nende inimeste vahel on sügav emotsionaalne side ning ta rõhutab, et side, nagu ta püüab seda pidevalt nende meeltesse vajutada, on armastus, mis tal nende vastu on. Kindlasti on need sõnad siirad, samas aga püüavad aidata neil valmistuda peagi järgnevas kriitikaks.

Paulus alustab ja lõpetab selle lõigu palvega. Teatud mõttes on kogu see lõik kirjutatud palvemeelselt. See palve tõstab esile põhiteema – Paulus soovib, et tessalooniklased oleksid Jeesuse teisel tulekul „pühaduses laitmatud” (1Ts 3:13; vaata ka 1Ts 2:19, 20).

Sõprus, mis Paulusel nendega on, on sügavam kui maised sõprussuhted; see on sõprus, mis ületab aja ja selle maa ajaloo piirid. Paulus vaatab ettepoole, igavikku, mil ta on koos Tessaloonika usklikega. Osalt selle igatsuse tõttu hoolib ta tõsiselt sellest, mida tessalooniklased usuvad ja kuidas käituvad.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 11. augustiks.

1Ts 2:13-16 kõlab pinnapealsel lugemisel nagu põikamine eelnevates teemadesse – Jumalale meeldimisse ja uute usklike eest hoolitsemisse (1Ts 2:1-12). Kuid 13. salm jätkab kirjeldamist, kuidas tessalooniklased võtsid vastu apostlid ja evangeeliumi, mille nad Tessaloonikasse tõid.

14. salmiga pöördub Paulus tagasi jäljendamise teema juurde. Tagakiusamine Tessaloonikas oli kaja varasemast kristlaste tagakiusamisest Juudamaal. Mõned juudid kiusasid juudi rahvusest kristlasi taga Juudamaal, paganad ja juutidest naabrid koos kiusasid aga enamasti paganlikku päritolu kristlasi taga Tessaloonikas. Paulus näitab siin, et kristlaste tagakiusamine on seotud laiema looga. Need, kes järgivad Kristust, seisavad silmitsi vastuseisuga, lausa tagakiusuga.

Loe 1Ts 2:14-16. Milline sõnum peaks sellel lõigul olema meie jaoks tänapäeval? Mida see kindlasti ei õpeta?

Paulus paljastab siin oma tunded ühe juutide erilise rühmituse vastu, mis liikus visalt evangeelsete tülinorijatena paigast paika, külvates ebakõla ja vastuseisu apostlite suhtes. Piibli seesuguseid löike (vaata ka Mt 23:29-38) on kõvasti väänatud ja moonutatud selleks, et „õigustada” juudi rahva tagakiusamist. Kuid sedasorti universaalne kohaldamine on kaugel Pauluse siinsest kavatsusest. Paulus rääkis Juudamaa mõõtuandvatest isikutest (sõna, mida 1Ts 2:14 tõlgitakse „juudid”, võib tõlkida ka „juudamaalane”), kes osalesid koos roomlastega Jeesuse surmamisel ning võtsid enda tööks tõkestada evangeeliumi kuulutamist, kus ja millal iganes said. Pauluse sõnad on kaja Jeesuse poolt juba öeldud sõnadest, kui Ta rääkis neist, kes püüdsid Teda tappa (Mt 23:29-36).

Peame meeles pidama, et Paulus oli ise juut. Ta ei halvusta kogu seda rahvast. Jeesus oli juut. Esimesed jüngrid olid juudid. Juudid moodustasid varakristliku koguduse tuumiku. Pauluse jaoks – samuti Siilase, Barnabase ja Timoteose jaoks – oli iga juut, keda ta kohtas, potentsiaalne sõber kogu igavikuks (vaata Rm 9:1-5; 11:1-12, 24-32).

Iga inimene maakeral on isik, „kelle eest Kristus on surnud” (Rm 14:15; 1Kr 8:11). Eelarvamused teatud rahvarühmade suhtes ei ole omased neile, kes elavad risti jalamil.

Kerge on näidata sõrmega kogudusele ja süüdistada teda tervete rahvaste vales kohtlemises. Mida saame öelda enda kohta? Kui palju etnilist eelarvamust hiilib ringi meie südames?

Neljateistkümnes salmis, mis ulatuvad 1Ts 2:17 kuni 3:10, esitab Paulus kronoloogilise aruande oma tegevusest peale Tessaloonika usklikest lahkumist. Kogu lõiku läbib sõpruse teema. Need tessalooniklased ei ole Pauluse jaoks lihtsalt sealsed elanikud; nad on tõelised sõbrad. Kogu lõigust tuksub läbi sügav tunne.

Paulus soovib, et kogudus loeks kogu tema edasist nõuannet ja kriitikat (1Ts 4. ja 5. peatükis) tema armastuse ja nende pärast hooles olemise kontekstis. Just selle armastuse pärast on ta pälvinud õiguse anda sealsele kogudusele nõu. Nõuanne võetakse kõige paremini vastu siis, kui selle motiiviks on armastus.

Loe 1Ts 2:17-20. Mis Pauluse ütluses on meie jaoks täna väga kohane?

17. salmi põhiline tegusõna (harilikult tõlgitakse seda „ära võetud” või „ära rebitud”) tuleneb mõttest: vaeslapseks jäetud. Kuna Paulust sunniti Tessaloonikast äkitselt lahkuma, tajub ta selle suhte kaotust nii sügavalt, nagu oleks tema vanemad just surnud. Ta tahab tessalooniklasi väga külastada, sest ta tunneb neist üliväga puudust. Ta pole nendega isiklikult, kuid on nendega südames. Ta süüdistab selles lahusolekus Saatanat; Pauluse siinsed sõnad on veel üheks lõiguks Piiblis, mis näitavad suure võitluse tõelisust.

Pauluse igatsus Tessaloonika usklike järele tuleneb aga enamast kui vaid argisuhetest; sellel on lõpuaja mõõde. Paulus igatseb „näidata” neile Jeesust pärast Tema teist tulekut. Nad on tema vaevanägemise kinnitus Kristuse heaks, tema eshatoloogiline rõõm ja kiitlemine! Paulus igatseb selle ilmsiks saamist, et tema elu on aidanud kaasa kaasinimeste elu muutumisele.

See lõik peaks meile näitama ka seda, et meil tuleb seada oma eelistused õigesse järjekorda. Meie olemasolu siin on nagu „aur” (Jk 4:14), ometi on see aur igaveste tagajärgedega. Pauluse jaoks on esikohal see, mis on igavene, millel on kestev väärtus ja tähtsus. Kui mõelda selle maailma lõplikule saatusele, siis millel muul peale kadunute päästmise on tegelikult väärtust?

Kuidas peaks kõik, mida me selles elus teeme, mõjutama vähemal või suuremal määral kadunute päästmist? Ükskõik kui kena on sellest ideaalist rääkida, kuidas elada selle eesmärgi kohaselt?

Timoteose asenduslik külastus (1Ts 3:1-5)

Loe 1Ts 3:1-5 ja Mt 24:9-22. Millisel laiemal tagapõhjal näeb Paulus tessalooniklaste ja enda kannatusi?

Paulust kurvastab tessalooniklastest eemal olemine niivõrd, et ta otsustab Ateenas loobuda Timoteose seltsist, selleks et kuulda uudiseid tessalooniklaste olukorrast. Oma innuka igatsuse tõttu eelistab ta pigem olla ilma Timoteoseta kui teadeteta sellest, kuidas neil läheb.

Kuna Timoteose ülesandeks on olla asetäitja ehk võtta sisse Pauluse koht, teeb Paulus oma parima, et võimendada koguduse jaoks Timoteose autoriteeti. Timoteos on Pauluse „vend” ja „Jumala kaastööline Kristuse evangeeliumi kuulutamises”. Mõned kreekakeelsed käsikirjad lähevad niikaugemale, et nimetavad Timoteost „Jumala kaastööliseks”. See on äärmiselt kõrge tunnustus. Paulus teab, et Timoteose missioon on keeruline, ning ta teeb oma parima, et avada tee Timoteose vastuvõtmiseks, otsekui oleks tema, Paulus, ise saabunud. Salmidest 3 ja 4 aimub, mida õelnuks Paulus tessalooniklastele, siis kui ta ise saanuks neid külastada. Sõna, mille ta valib nende kannatusi kirjeldama, on omane lõpuaja lõikudele, nagu näiteks Mt 24:9-22. Viletsus ei peaks üllatama. Meid kõiki on selle suhtes hoiatatud.

Kristlikud kannatused toovad mõtteisse lõpuaja sündmused, mille jooksul Kristuse kõik tõelised järelkäijad seisavad silmitsi tagakiusamisega (vaata Ilm 13:14-17). Siis kui kannatus tegelikult tuleb, peaksime nägema selles pigem prohvetikuulutuse täitumist ja julgustust, mitte aga midagi arakstegevat. Prohvetikuulutuse eesmärgiks ei ole rahuldada meie uudishimu tuleviku suhtes, vaid pakkuda tõsist kindlust proovilepanekute keskel, millega iga päev silmitsi seisame.

Viiendas salmis annab Paulus teada, et veel miski ajendas teda Timoteost saatma. Ta on mures, ega keerukused, mida tessalooniklased on kogunud, pole pannud neid usku kaotama. Ta kannab hoolt, et tema ülesanne Tessaloonikas kuidagi asjatuks ei osutuks ega tühistuks.

Mida saame iga päev teha, et olla vaimulikult valmis paratamatute vastuolude jaoks, mida elu meile toob?

Timoteose külaskäigu tulemus (1Ts 3:6-10)

Loe 1Ts 3:6-8. Timoteos saadeti tessalooniklasi julgustama. Missugused tahud Timoteose aruandest Paulust rõõmustasid ja julgustasid? Mida Timoteos Tessaloonikas nägi, mida Paulus väga heaks pidas?

Kuuenda salmi „aga kui nüüd” on väga rõhuline. Paulus ei raiska aega; ta istub maha ja kirjutab tessalooniklastele kirja. Ta on äsja kuulnud uudiseid Timoteoselt ning kirjutab kohe.

Mida saame 1Ts 3:9, 10 teada Pauluse palveelu kohta? Mida saame siit enda jaoks üle võtta?

Selliste sõnade nagu *alati* ja *alatasi* puudumine (vaata 1Ts 1:2) annab mõista, et Pauluse rõõmu ja tänulikkusesse sügenes midagi uut selle rõõmu ja tänulikkuse kõrvale, mida ta tessalooniklaste pärast palvetades alati tundis. 1Ts 3:9, 10 nimetatud rõõm ja tänulikkus tuleneb vahetult Timoteose poolt toodud sõnumist.

Mis oli nende usus puudulik (1Ts 3:10)? Tekst seda otseselt ei ütle. Nii nagu hiljem näha võime, oli Pauluse mure nende usu pärast mitte niivõrd teoloogilist kui praktilist laadi. Peatükid 4 ja 5 osutavad sellele, et neil oli vaja tuua oma elupraktika samale joonele oma uskumustega. Kuigi neil oli armastus ja usk ning nad „püsisid Issandas”, selgub hiljem samast kirjast, et neil oli veel üksjagu olulist kasvamist ees.

Miks on palve meie teekonnal koos Issandaga väga tähtis? Kui palju aega viibid sina palves? Mida räägib su vastus sulle selle kohta, kui tähtsaks sa seda pead? Mil moel saad oma palveelu tugevdada?

Jeesuse teine tulek ergutab võimsalt vaimulikku kasvu. Igasugune väär või rõhuv tegu tuuakse kohtu ette. Iga armastuse ja lahkuse tegu peetakse meeles ja tasutakse (vaata näiteks Mt 10:42). See tähendab, et kõik, mida siin elus tehakse, olenemata selle väiksusest, on lõplikus plaanis tähtis.

Pauluse jaoks on võrdväärset tähtis (seda rõhutab käesoleva nädala õppetükk) see, et Jeesuse teine tulek tähendab pereliikmete ja sõprade sära-vaat taasühinemist ning need suhted kestavad igavesti selle tõttu, mida Jeesus on teinud. Kristlikud suhted ei lõppe. Need on mõeldud kestma igavesti.

Loe 1Ts 3:11-13. Mida lisab Paulus tessalooniklaste eest tehtavatesse palvetesse pärast Timoteose saabumist?

1Ts 3:11-13 kõlab peaaegu nagu jumalateenistuse lõpupalve. Paulus soovib küll Tessaloonikasse tagasi minna ja koguduse usu puudujäädid parandada (1Ts 3:10). Kuid isegi siis, kui ta ei saa minna, palub ta Jumalal tessalooniklasi ikka motiveerida ja kasvatada armastuse külluses – et nad armastaksid üksteist ja oma ligimesi ning igauht, keda kohtavad. Selline armastus on nende iseloomu tähtis koostisosa siis, kui Jeesus tuleb.

Üksjagu peamurdmist tekitav on Pauluse märge 13. salmis, et „Jeesus tuleb kõigi oma pühadega”. Sõna „pühad” kasutatakse Uues Testamendis tavaliselt inimeste kohta. Samas kirjeldavad teisest tulekust kõnelevad tekstid Uuest Testamendis, et Jeesust saadavad inglid, mitte inimesed (Mt 24:30, 31; Mk 8:38; 13:27). Kes on siis selles salmis nimetatud „pühad”?

Selle probleemi lahendamiseks meenutagem, et 13. salmis kohaldab Paulus Sk 14:5 teksti ning kasutab seda Jeesuse teise tuleku kohta. Vanas Testamendis mõistetakse „pühade olevuste” all kõigepealt ingleid (vaata ka 5Ms 33:3 ja Tn 7:10). Uus Testament annab sõnale *pühad* uue tähenduse: need on inimesed, kelle õigus tuleb Jeesuselt. 1Ts 3:13 pöördub Paulus sõna *pühad* Vana Testamentliku tähenduse poole, rääkides ingellikest olevustest, kes viibivad Jumala läheduses. Niisiis saadavad nemad Jumal-inimest Jeesust siis, kui Ta sellele maale tagasi tuleb.

Edasiseks uurimiseks: „Siilase ja Timoteose saabumine Makedoonias Pauluse viibimise ajal Korintosos tegi apostlile suurt rõõmu. Nad tõid „rõõmsaid sõnumeid” nende „usust ja armastusest”, kes olid tõe vastu võtnud evangeeliumikuulutajate esimese külaskäigu ajal Tessaloonikasse. Pauluse süda täitus õrnast armastusest nende usklike vastu, kes olid keset katsumusi ja vaenu jäänud Jumalale ustavaks.” – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 255.

„Tõeline, taevase päritoluga armastus ei ole isekas ega muutlik. See ei sõltu inimlikust kiitusest. Sellise inimese süda, kes saab Jumala armu, voolab üle armastusest Jumala vastu ja nende vastu, kelle eest Kristus suri. Isekusetus ei võitle tunnustuse pärast. Ta armastab kaasinimesi sellepärast, et nad on Kristuse poolt ostetud omand, mitte aga sellepärast, et nad armastavad ja meelitavad teda, kuna hindavad tema teeneid. Juhul, kui sellise inimese ajendeid, sõnu või tegusid vääriti mõistetakse või valesti tõlgendatakse, ta ei solvu, vaid jätkab oma kulgu. Ta on lahke ja järelemõtlik, alandlik enesehinnangus, ometi lootusrikas ning usaldab alati Jumala halastust ja armastust.” Ellen G. White, *Kristuse tähendamissõnad*, lk 101, 102.

Küsimused aruteluks:

1. *Kristuse tähendamissõnades* (ülal) ja paljudes teistes kohtades kasutab Ellen White väljendit „inimhinged, kelle eest Kristus suri”. Kui ulatuslikult peaks seda väljendit rakendama? Kas iga inimese kohta planeedil Maa? Või ainult kaasusklike kohta Kristuses? Kui Kristus tõesti suri kõikide eest, siis miks ei ole kõik päästetud?

2. Kui oluline on sõprussuhte olemasolu enne, kui kaasusklikule nõu anda või teda kritiseerida? Mida saame Pauluse eeskujust käesoleva nädala salmide põhjal õppida? Mis siin õpitust aitab meil kaasinimeste heaks tegutseda?

3. Pauluse armastus ja hool Tessaloonika usklike suhtes on nii ilmne. See armastus peegeldab armastust, mida väljendas Jeesus, siis kui Ta elas siin inimesena. Armastusel on väga võimas osa südamete pehendamisel ning inimeste avanemisel Jumala armule. Kuidas saame õppida kaasinimesi armastama rohkem, kui me seda juba teeme? Kuidas saame õppida armastust paremini väljendama?

Kokkuvõte: 1Ts 2:13-3:13 kirjeldab Paulus sündmuse ja tundmuse ajalõigul, mis kestis tema sunnitud lahkumisest Tessaloonikast kuni Timoteose jõudmiseni Korintosesse koos uudistega Tessaloonika kogudusest. Selles peatükis pannakse suurt rõhku Pauluse sügavale seotusele Tessaloonika usklikega.

Homme annetus: **Eesti Liit (Ehitusfond)**

Kodutee leidmine, I. osa

Verusca vennad olid saanud adventistideks ja rääkisid sageli oma uuest usust. Verusca teadis, et see, mida ta vennad rääkisid, oli tõenäoliselt tõi, kuid tüdruk ei tahtnud kuuluda kogudusse, kus ei tohi tantsida, alkoholi tarbida ja muud seesugust teha, mida tüdruk armastas. Vennad aga ei loobunud, vaid jätkasid talle oma usust rääkimist.

Marques, ühe venna sõber, käis sageli nende kodus. Noormees rääkis ka Jumalast ja tegi tüdrukule ettepaneku koos temaga Piiblit uurida. Veruscat ei huvitanud Piibli õppimine, aga Marques pakkus seda ikka ja jälle. Lõpuks andis tüdruk nõusoleku. Ta märkas, et Marques armastas väga Jumalat. Verusca leidis, et ta kuulab hea meelega, kui noormees Jumalast rääkis.

Pärast seda, kui nad olid mitu kuud koos uurinud, palus Marques Veruscal osaleda koos temaga evangeelsetel koosolekutel. Verusca ütles ära. Marques palus teda korduvalt, aga tüdruk keeldus ikka. Lõpuks otsustas ta siiski tulla.

Verusca osales mitmel koosolekul, kuid pani vastu üleskutsele anda oma elu Jumalale. Siis mõistis Verusca, et ta ei saa Jumala eest ära joosta. Tüdruk mõtles sellele, kui maruvihane oli ema olnud siis, kui tema vennad olid adventistideks saanud. Mis juhtub siis, kui ema saab teada, et ka tema mõtleb adventistiks saada?

Hingamispäeva varahommikul ärkas Verusca üles ja riietus, lootes majast välja lipsata enne, kui ema näeb ja midagi küsima hakkab. Kuid ema nägi teda.

„Kuhu sa lähed?” küsis ema.

„Ma lähen kirikusse,” ütles Verusca, sest ta ei tahtnud valetada.

„Millisesse kirikusse?” küsis ema.

„Adventistide kirikusse,” vastas Verusca.

„Kui sa sinna lähed, siis ära enam tagasi tule!” ütles ema vihaselt. Verusca kaotas julguse, vahetas riided, istus õues ning nuttis. Vend nägi öde ja ütles leebelt: „Ema ei saa sind päästa; ainult Jumal saab.” Siis vend läks.

Verusca peas käis võitlus. Ta meenutas piiblisalme, mida Marques oli talle lugenud, perekonna mahajätmisest, selleks et järgida Jumalat. Venna sõnad *ainult Jumal saab sind päästa* keerlesid tüdruku peas.

Verusca jooksis oma tuppa ja riietus kirikusse minekuks. Siis kui ta uksest välja astus, ütles ema: „Võta oma asjad ja ära tule tagasi.”

Mis siis nüüd? küsis Verusca endalt. Tal ei olnud raha ega paika, kuhu minna, kui ema talle selja pöörab. Isa ei olnud usust huvitatud ega hoolinud sellest, mida tüdruk tegi.

(Jätkub järgmisel nädalal.)

Verusca de Paiva elab Lubongos, Angolas.

Elades püha elu (1Ts 4:1-12)

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ts 4:1-12; Mt 25:34-46; 1Ms 39:9; Jh 13:34, 35.

Meelespeetav tekst: „Jumal ei ole meid ju kutsunud rüvedusele, vaid pühitsusele” (1Ts 4:7).

Juhtmõte: Kuigi inimese seksuaalsus on Jumala and nagu kõik teised andid, saab seda kuritarvitada.

Kolm esimest peatükki 1Ts keskendusid peamiselt möödanikule. Peatükkides 4 ja 5 pöörab Paulus pilgu tulevikku. Tessaloonika usklikel jäi usus veel mõndagi vajaka (1Ts 3:10) ning ta soovib aidata neid puudusi parandada. Kiri pidi seda protsessi alustama, kuid suurem osa pidi toimuma pärast seda, kui Paulus ja tessalooniklased jälle kokku saavad.

1Ts 4:1 hakkab Paulus ehitama sõprusele, mida ta esimeses kolmes peatükis on kinnitanud – ta pakub tessalooniklaste igapäevaeluks vajaminevaid nõuandeid.

Põhiliselt (aga mitte ainult) pööratakse käesoleva nädala õppetüki salmides tähelepanu sündsusetule seksuaalsele käitumisele. Kuigi meile pole räägitud, mis just Pauluse noomituse tingis, räägib Paulus selgesõnaliselt vajadusest vältida seksuaalset ebamoraalsust. Tema jutt on väga otsekohene: ta ütleb, et need, kes hülgavad tema juhised, hülgavad tegelikult Issanda, mitte tema. Tarvitseb vaid vaadata sündsusetust seksuaalsest käitumisest tulenevaid kannatusi, mis tabavad nii paljusid inimesi, ning me mõistame, miks räägib Issand Pauluse kaudu sellel teemal nii valjult.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 18. augustiks.

Järjest rohkem (1Ts 4:1, 2)

Loe 1Ts 3:11-13 ja 4:1-18. Kuidas avardab 4. peatüki sisu 1Ts 3:11-13 esitatud palve erinevaid osi? Milline seos on Pauluse palve ja tema inspireeritud sõnade vahel tessalooniklastele?

Pauluse palve 1Ts 3:11-13 sisaldab mitmeid võtmesõnu, mis leiduvad 1Ts 4:1-18s. Palve räägib „pühaduse” ja vastastikuse „armastuse” „rohkemaks saamisest” Jeesuse teise tuleku valgel. Kõik need teemad esinevad 4. peatüki erinevates lõikudes.

Meie tänases meelespeetavas tekstis (1Ts 4:1, 2) rõhutab Paulus 1Ts 3:12 „rohkemaks saamist”, kuigi see seos jääb paljudes kaasaegsetes tõlgetes varjule. Kaasaegsete tõlgete kiiduväärne eesmärk on teha asjad tänapäeva keeles arusaadavamaks, kuid need võivad tahtmatult peita seosed, mis on originaaltekstis selgesõnalised. Paralleel 1Ts 3:12 ja 1Ts 4:1 vahel on ka eestikeelses tõlkes sõnaselge; Paulus kutsub tessalooniklasi mõlemas salmis „kasvama/edenema veel rohkemaks” armastuses üksteise ja kõikide vastu.

Paulus alustas tessalooniklaste kristliku toetiku rajamist siis, kui ta oli nendega, kuid nüüd mõjutab Püha Vaim teda täitma vajakajäämisi (1Ts 3:10) ning tooma selgemat arusaamist. Tulemuseks pidi olema „veelgi enam” seda, mida nad juba püüdsid teha – elada kutsumise väärilist elu.

Paulus alustab 4. peatükki sõnadega „viimaks nüüd veel”. Neljanda ja viienda peatüki rajab ta eelnevatele peatükkidele, mille puhul tema sõprus nendega on nüüd antava praktilise nõuande alus. Nad on alustanud hästi. Nüüd soovib ta, et nad jätkaksid kasvamist tõdedes, mida nad temalt on õppinud.

Eriti huvitav on, et selles lõigus on kahel korral mainitud Jeesust (1Ts 4:1, 15). Need näitavad, et Paulus lähtub õpetuses Jeesuse sõnadest (mis talletati hiljem neljas evangeeliumis). Paulus pakub enam kui vaid head nõuannet. Jeesus ise andis korralduse selliselt käituda nagu Paulus julgustab. Kristuse sulasena jagas Paulus tõdesid, mida ta oli õppinud Kristuselt.

Loe veelkord 1Ts 4:1. Mida tähendab „elada ja Jumalale meeldida”? Kas universumi Looja tõesti hoolib sellest, kuidas me elame? Kuidas saab meie elu tegelikult „meeldida Jumalale”? Millised on sinu vastuse tagamaad?

1Ts 4:3-8 moodustab tervikliku mõttelise üksuse. Jumala tahe iga tessaloonika uskliku jaoks on „pühadus” ehk „pühitsus” (1Ts 4:3, 4, 7). Seda, mida Paulus siin pühadusena mõistab, selgitavad kaks järgnevat lõiku. Igalt usklikult oodatakse, et nad „hoiduksid hooruse eest” ja „oskaksid pidada oma astjat pühitsuses ja aus” [= „kontrolliksid oma keha” NIV]. Paulus võtab selle üksuse kokku kolme ajendiga pühaks eluks (1Ts 4:6-8): (1) „Issand maksab kõige säärase eest kätte”, (2) Tema on meid kutsunud pühitsusele ja (3) Tema annab meisse oma Püha Vaimu, kes meid aitab. Täna nases ja kahes järgnevas õppetükis vaatleme seda lõiku üksikasjalikumalt.

Loe 1Ts 4:3 ja 7. Kuidas on need kaks salmi omavahel seotud? Milline on mõlema salmi põhiline sõnum ja kuidas on see sõnum meie jaoks täna kohane?

Kolmas salm põhineb esimesel, kus Paulus meenutab tessalooniklastele, kuidas nad pidid „elama”. Heebreapärane mõiste, mida kasutatakse igapäevase kõlbelise ja eetilise käitumise kirjeldamiseks, on „käima”. Kolmandas salmis kasutab ta vaimuliku elu ja kasvamise kirjeldamiseks veel ühte heebreapärast mõistet – „pühadus” ehk „pühitsus”.

Tüüpdefiniitsioon pühaduse kohta on „eraldama pühaks otstarbeks”. Paulus aga annab käesolevas kirjas sellele mõistele palju eripärasema tähenduse. Pühitsus on seisund, milles tessalooniklased on Jeesuse tulekul (1Ts 3:13). Neljandas peatükis aga rõhutab Paulus selle mõiste juures pigem protsessi kui tulemust. Tegu on rohkem tegevust väljendava nimisõnaga „pühitsemine” kui sõnaga „pühitsus”. Jumala tahtmine on, et me astuksime sellesse protsessi (1Ts 4:3).

Päris selge on, et Paulus ei toeta Seaduse-vaba evangeeliumi. Nende jaoks, kes on Kristuses, on olemas käitumisalased nõuded. Seitsmendas salmis on „pühitsuse” vastandiks „rüvedus” ehk „ebapuhtus”. Paulus jätkab ning selgitab kolmandas salmis: „...et te hoiduksite hooruse eest” (1Ts 4:3). Kreeka keeles kasutatakse „hooruse” kohta sõna *porneia*, mis peaks tänapäeval hõlmama kogu spektri pornograafiast prostitutsioonini, igasuguse abieluvälise seksuaalse tegevuse.

Samas, kuna pääste saab Jumala armust usu kaudu, on kristlik elu, mis on meile Kristuses töötatud, kasvav elu, pidevalt täiuslikkuse poole püüdnud.

Seksuaalsuse and on võimas tõend sellest, et Jumal armastab meid. Ometi on seda andi nii palju kuritarvitatud, et mitmete jaoks on see muu-

tunud needuseks, suurte kannatuste ja mure põhjuseks. Milliste valikutega saame end kaitsta võimaliku kahju eest, mida selle anni kuritarvitamine endaga kaasa võib tuua?

Teisipäev, 14. august

Mitte nii nagu paganad (1Ts 4:4, 5)

Loe 1Ts 4:4, 5. Millise sõnumi sa neist salmidest leiad? Mida need sulle isiklikult ütlevad?

Kuigi moraalifilosoofid, kellest rääkisime 3. õppetükis, ründasid mitmel moel seksuaalset liialdust, talitses Pauluse-aegne paganlik ühiskond tervikuna ennast seksuaalselt väga vähe või üldse mitte. Kasutame hästtuntud paganliku oraatori Cicero sõnu: „Juhul kui siin on keegi, kes mõtleb, et noorsugu peaks hoiduma afäärdest isegi kurtisaanidega [kõrgemas seltskonnas liikuvate kergeete elukommetega naistega], on ta kahtlemata silmapaistvalt range..., kuid tema vaade on vastandlik nii meie aja loaga kui ka meie eelkäijate tavade ja mööndustega. Sest millises ajas poleks see olnud tavaline komme? Millal seda hukka mõisteti? Millal oli see keelatud?” – Abraham Malherbe poolt tsiteerituna *The Letters to the Thessalonians*, The Anchor Bible, 32B kd (New York: Doubleday, 2000), lk 235, 236.

Tänapäeva maailmas peavad paljud seksuaalseid piiranguid vastumeelseks. Nad tunnevad, et sellised salmid nagu 1Ts 4:4, 5 käisid peamiselt mingi teise aja ja koha kohta. Antiik-maailm polnud aga seksuaalselt talitsetum kui meie kaasaegne maailm. Pauluse sõnumit ei võetud ühiskonnas laiemalt sugugi meelsamini vastu kui tänapäeval.

Pauluse lahendus seksuaalse ohjeldamatuse probleemile on, et igaüks „pidagu oma astjat pühitsuses ja aus” (1Ts 4:4). Sõna, mida siin tõlgitakse „pidama”, tähendab kreeka keeles tavaliselt „omandama, soetama”. Täheendus „omandagu/soetagu oma astja” on ebaselge. Juhul kui Paulus mõtleb „astja” all „naist” (see oli tavaline vana-aja väljend naise kohta; vaata 1Pt 3:7), siis ütleb ta, et iga mees peaks austama abielu, vältides juhuslikke seksuaalseid suhteid.

Enamik kaasaegsetest tõlgetest aga mõistab, et sõna „astja” viitab mehe enda ihule. Sellisel juhul peaks fraasi „pidada oma astjat pühitsuses” tõlgendama „kontrolligu oma ihu”. Mõlemal juhul seisab Paulus selgelt vastu ajastu kõlbelsele lodevusele. Kristlased ärgu käitugu selliselt nagu „pa-

ganad”. Ühiskonna üldine norm ärgu olgu meie normiks. Seks on püha, eraldatud mehe ja naise vahelise abielu jaoks. Paulus liigub edasi, osutades 1Ts 4:6, et seksist ei saa iialgi teema, mille suhtes hooletu olla. Kui Jumala poolt kehtestatud norme lödvendada, siis toimub paratamatu allakäik. Kes poleks näinud kaasinimeste või endagi elus seda, kui laastav on see and väärtarvitamise korral?

Kolmapäev, 15. august

Jumala kavatsuste kohaselt (1Ts 4:6-8)

Loe 1Ts 4:6-8. Mida ütleb Paulus seksuaalse ebapuhtuse kohta?

Üks mees, kes oli väljaspool abielu seksuaalselt aktiivne, ütles ühele pastorile: „Noore mehena õppisin nägema seksi ja armastust ühe ja samana. Siis kui ma abiellusin, leidsin aga, et abieluelne seks laastab nii su keha (sain suguhaiguse) kui ka su mõtlemise. Kuigi me oleme nüüd kristlased, tuleb mu naisel ja minul võidelda vaimse ja emotsionaalse käitumisega, mida tõin oma minevikuga meie abiellu kaasa.”

Piibli piirangud pole olemas sellepärast, et Jumal tahaks takistada meil millestki rõõmu tundmast: need piirangud hoopis kaitsevad meid kehaliselt ja tundeeluliselt laostumast, nagu seksuaalse ebapuhtuse tõttu juhtub. Me talitseme ennast seksuaalselt sellepärast, et hoolime, millist mõju avaldab meie elu kaasinimestele. Iga inimene on hing, kelle pärast Kristus suri; neid ei tohi seksuaalselt mingil viisil ära kasutada. Seega teeme pattu selle inimese vastu, kuid, vähe sellest, ka Jumala vastu (vaata 1Ms 39:9). Seks räägib meile, kuidas kohelda kaasinimesi ja lisaks sellele, kuidas kohelda Kristust kaasinimeste isikus (vaata ka Mt 25:34-46).

Lõpuks puudutab seks ka meie sõprust Jumalaga. Paganad, kes ei tunne Jumalat, elavad oma himude kires (1Ts 4:5). Võhiklikkus Jumala suhtes toodab ebamoraalset käitumist. Inimesed, kes ignoreerivad Piibli sellesulisi õpetusi, hülgevad õpetustele lisaks ka Jumala kutse ja Jumala enda (1Ts 4:8).

Teisest küljest saab seksist siis, kui me täidame Jumala plaani, kaunis illustratsioon ennastohverdavast armastusest, mille Jumal meile Kristuses välja valas (vaata ka Jh 13:34, 35). Tegemist on Jumala anniga, millest Jumala tahte kohaselt rõõmu tundes saame heita võimsa pilgu sellele, mis-suguse armastusega Jumal inimkonda armastab ja missugust lähedust Ta oma rahvaga soovib.

Meid kästakse 1Ts 4:7 elada „pühitsetud elu”. Mida see sinu arusaamise järgi tähendab? Kas see räägib millestki enamast kui vaid seksuaalsest käitumisest? Kui jah, siis mida see veel võiks sisaldada?

Loe 1Ts 4:9-12 ja 3:11-13. Milliseid külgi varasemast lõigust kinnitab Paulus tänases tekstis uuesti?

Kreeklastel oli rida sõnu „armastuse” märkimiseks, kaks neist leiduvad Uues Testamendis. *Eros* (mida Uues Testamendis ei leidu) on kreeka sõna, millest meile tuletatakse sõna *erootiline*. See viitab armastuse seksuaalsele küljele. *Agape* on vorm, mida Uues Testamendis kõige rohkem kasutatakse, kuna see osutab armastuse ennastohverdavale poolele. Sageli kasutatakse seda seoses Kristuse armastusega meie vastu, nii nagu see ilmnis ristil.

Veel üks kreeka sõna armastuse kohta on *philos* ja selle tõstab esile meie tänane lõik. Paulus tuletab tessalooniklastele meelde seda, mida nad juba tunnevad „vennaliku armastusena”. Kreeka sõna vennaliku armastuse kohta on sõna, millest on Filadelfia linn nime saanud. Paganlikus maailmas osutas sõna *philadelphias* veresidemlikule armastusele. Kuid kogudus laiendas seda tähendust ja nii hõlmab see armastus ka kaasusklike armastamise, kristliku perekonna valimise. Sedasorti perekondlikku armastust õpetab Jumal ja see on Jumala armu ime kõikjal, kus see esineb.

Loe 1Ts 4:11, 12. Kirjelda oma sõnadega Pauluse manitsust tessalooniklastele seoses äri ning tööhõivega linlikus kontekstis.

Tundub nagu oleks tessaloonika koguduses terve rida laisku ja häirivaid isikuid. Jeesuse teise tuleku entusiasm viis võib-olla mõned koguduseliikmed sinnamaani, et nad katkestasid töötegemise ja hakkasid sõltuma oma paganlikest naabritest. Kuid olla igal ajal tunnistamistööks valmis ei tähenda olla töös või naabruskonnas häiriv, nina kõikjale toppiv või laisk. Mitme kõrvalseisja jaoks on esmane, miks nad üldse kunagi kogudusse tulevad, see mulje, mille nad saavad kristlastena tuntud inimeste käitumisest argielus.

Pauluse meelest oli lahendus tessalooniklaste probleemile julgustada neid olema edasipüüdlikud („edenevad”), mitte võimu või kuulsuse järele janunevalt, vaid „vaiksel” elades (4:11); vaikne elu sisaldas oma asjade ajamist ja oma kätega töötegemist. Antiikmaailmas oli oma kätega töötegemine enda elatamise peamine vahend. Tänapäeva maailmas ütleks Paulus tõenäoliselt: „Elatage ära end ja oma perekond ning säästke natuke selleks, et aidata neid, kes on tööpoolest hädas.”

Kuidas saame neis salmides Pauluse öeldud sõnu rakendada oma ellu, oma vahetusse konteksti?

Edasiseks uurimiseks: „Armastus on puhas ja püha põhimõte, kuid lihalik kirk ei luba piiranguid ega juhindu ja lase ennast kontrollida mõistusel. See on tagajärgede suhtes pime; see ei kaalutle põhjuse ja tagajärje seost.” – Ellen G. White, *Mind, Character, and Personality*, 1 kd, lk 222.

„[Armastus] on puhas ja püha. Kuid lihaliku südame kirk on hoopis teine asi. Kui puhas armastus võtab Jumala kõigisse oma plaanidesse ning on täielikus kooskõlas Jumala Vaimuga, siis kirk on jonnakas, tormakas, järelemõtlematu ja igasuguse talitsemise vastu ning teeb enda valitud sihi ebajumalaks. Selle inimese kogu käitumises, kes tõeliselt armastab, ilmneb Jumala arm.” – Ellen G. White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 25. september 1888.

„Need, kes ei taha langeda Saatana püünistesse, peavad valvama hoolsalt oma hinge. Nad peavad hoiduma lugemast, vaatamast ja kuulamast seda, mis sisendab ebapuhtaid mõtteid. Mõttele ei tohi anda voli rännata teemale, mida hingede vaenlane ette paneb. Südant tuleb valvata ustavalt, muidu äratavad meist väljaspool asuvad pahed pahesid meie sees ning hing hääbub pimedusse.” – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 518.

Küsimused aruteluks:

1. Ellen White räägib raamatus *Apostlite teod*, lk 518 (vaata ülalt) „hoolsalt oma hinge valvamisest”. Millised on mõned praktilised teed, kuidas usklikud seda teha saavad? Mismoodi on sellesse põhimõttesse kaasatud meie valikud meelelahutuse ja koolituse suhtes?

2. Esimeses kirjas tessalooniklastele kasutab Paulus sageli väljendit „veelgi enam”, kirjeldades sellega iseloomu ja kristliku käitumise kasvamist. Mida saavad kogudused teha, et julgustada sedasorti „edenemist”?

3. Kui üks noor inimene palub sul esitada vähemalt kaks praktilist põhjust selle kohta, miks tema [see noor inimene] peaks „ootama abielumiseni”, enne kui astuda seksuaalvahekorda, siis mida sa ütleksid, ja miks?

Kokkuvõte: 4. peatüki esimeses kaheteistkümnnes salmis püüab Paulus lahendada paari väga keerulist probleemi, mida leidub peaaegu kõigis kogudustes, eriti aga linnalikes kogudustes. Seksuaalsus on väga isiklik teema; ometi on koguduse jaoks ülimalt ohtlik, kui seksuaalsele ebapuhtusele vastu ei astuta. Võrdväärset tähtis on, missugust kogudust näeb maailm oma naabruskonnas ja töökohal. Pauluse juhised selles valdkonnas on tänapäeval sama tähtsad nagu olid omal ajal.

Kodutee leidmine, 2. osa

Võta oma asjad ja ära tule tagasi,” ütles ema, kui Verusca ukse avas.

Verusca peatus ja ütles õrnalt: „Ma korjan oma asjad kokku siis, kui ma kirikust tagasi tulen.” Ta kiirustas kirikusse, ise nuttes.

Kui Verusca kirikusse astus, rääkis üks naine misjonijutustust tüdrukust, kes seisis sarnaste katsumuste ees nagu Verusca. Pisarad jooksid mööda Verusca põski, kui ta kuulas, kuidas Jumal oli valmistanud turvalise varjupaiga tüdrukule, kes julges Jeesust järgida.

Kui jumalateenistus lõppes, seisis Verusca seina ääres ja pidas aru, mida edasi teha. Eemalt tuli Marques ja nägi tema pisaraid. Tüdruk rääkis, mida ema oli talle öelnud, ning Marques pakkus tüdrukule võimalust nende koju minna. Verusca aga keeldus. Ta ei tundnud Marquesi perekonda. Kahekesi sammusid nad linnaserva poole. Nad leidsid ühe pingi ja istusid, et vestelda. Marques palvetas tema pärast ja luges talle siis mõned töötused Piiblist.

Aeg lendas ning päike hakkas loojuma. Marques ütles, et ta peab õhtusele palvekoosolekule minema. Verusca astus üksi kodu poole. Ema ei olnud kodus, siis kui Verusca majja astus, kuid ta leidis laualt kirjakese. Värisedes luges ta sõnu: „Palun, ära mine ära. Armastusega, ema.” Verusca naeratas ja kiirustas kirikusse. Jumal oli tema jaoks tee valmistanud!

Siis aga, kui tüdruk pimedas kodu juurde jõudis, haaras teda jälle hirm. Ta palus rahu ja astus majja. Ema tervitas Veruscat kergendustundega. Verusca mõistis, et tema perekond oli tema pärast muretsenud.

Mitte keegi ei öelnud sel nädalal sõnagi usu kohta, kuid Verusca teadis, et ema polnud rõõmus selle suuna üle, mille Verusca oli valinud. Ajapikku ema rahunes ja Verusca käis kirikus.

Siis ütles ema ühel hingamispäeva hommikul Veruscale: „Rutta nüüd, muidu jääd hingamispäevakooli hiljaks.” Verusca naeratas; tema ema ei olnud enam vastu tema otsusele saada adventistiks.

Verusca räägib usust oma emale, nii nagu tema vennad olid rääkinud talle. Verusca on teada saanud, et ema kuulab raadiost mõningaid adventistide saateid ning ta palvetab, et Jumal puudutaks sügavalt ema südant ja leiaks viljaka pinnase, milles kasvaks usk. Ta palvetab, et ka isa leiaks usu Jumalasse.

Angola on koduks rohkem kui 350 000 adventusklikule. Meie misjoniannetused aitavad levitada evangeeliumi miljonitele inimestele Angolas, kes ei ole veel adventsõnumit kuulnud.

Verusca de Paiva elab usus Lubongos, Angolas.

Surnud Kristuses (1Ts 4:13-18)

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ts 4:13-18; Ap 17:3; 1Kr 15:20-23, 51-58; Jh 5:28, 29; Ilm 20:4-6.

Meespeetav tekst: „Sest Issand ise tuleb sõjahüüu, peingli hääle ja Jumala pasuna saatel alla taevast ning esmalt tõusevad üles surnud, kes on läinud magama Kristuses” (1Ts 4:16).

Juhtmõte: Paulus annab tessalooniklastele (ja meile) võimsa lootuse tulevikuks, töötuse Kristuse teisest tulekust.

Käesoleva nädala tekstis (1Ts 4:13-18) vastab Paulus tessalooniklaste keskel olevale teoloogilisele arusaamatusele. Kuigi me ei tea päris selgelt, milles eksitus seisnes, ahastasid mõned koguduseliikmed usklike saatuse pärast, kes surid enne Jeessuse tagasitulekut. Asi näib olevat seotud erinevusega kahe grupi vahel: need, kes surid enne Jeessuse tulekut, ja need, kes on elus siis, kui Ta tagasi tuleb.

Käesoleval nädalal uurime, mida me teame sellest olukorrast, mille tõttu Paulus kirjutas 1Ts 4:13-18. Antud lõigus parandab Paulus esimese sajandi arusaamatust, kuid ta teeb enamat – rajab tugeva aluse, millel saavad seista kahekümne esimese sajandi kristlased. „Tõesti, Issand Jumal ei tee midagi, ilmutamata oma nõu oma sulaseile prohveteile” (Am 3:7). Apostel Pauluse prohvetliku tegevuse kaudu on Issand ilmutanud meile imelisi tõdesid seoses Tema teise tulekuga. Neid salme õppides mõtiskle palvemeelselt uskumatult suurest lootusest, mida need meie jaoks sisaldavad.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 25. augustiks.

Loe 1Ts 4:13-18. Kirjuta üles selle lõigu võtmesõnad, mis osutavad Tessaloonika koguduse valedete uskumustele, põhjustades asjatut kurbust neile, kes nii uskusid.

Pauluse aja judaismis oli seoses lõpuajaga olemas terve hulk üldlevinud vaateid. Mõned sellised vaatenurgad hiilisid ühes või teises vormis sisse Tessaloonika kogudusse. Ehkki me ei tea päris täpselt, millisest uskumusest antud lõigus räägitakse, näib olevat tegemist ideega, et ehkki kõik Jumalale ustavad saavad osa „tulevasest maailmast”, viiakse taevasse ainult need, kes on maailma ajaloo lõpul elus. Need, kes surevad enne lõppu, äratatakse ellu ja nad jäävad maa peale.

Seesugune ususüsteemi puhul oluiks need, kes surid enne lõpu saabumist, tõeliselt ebasoodsas olukorras. See aga tähendanuks ka eraldatust; ühed võetakse taevasse ja teised jäetakse maa peale. Kui tessalooniklased, kellele Paulus parajasti kirjutab, elaksid Jeesuse teise tulekuni (= lõpuni), võetaks nad Jeesuse teisel tulekul taevasse, kuid nad jääksid eraldi oma varemsurnud armsatest, kes jäävad neist maa peale (vaata 1Ts 4:13, 14).

Seepärast ei üllata, et Paulus alustab 1Ts 4:13-18 märkega koguduse teadmatuses, mitte aga nentimisega, et „te ju teate”, nagu ta mõnes teises kohas märgib (1Ts 5:2; vaata ka 4:2). Seoses prohvetikuulutusega Jeesuse teisest tulekust oli palju olulist, mida kogudus ei teadnud, ja selliseid mujalt omandatud teadmisi, millest neil tuli loobuda.

Tuletagem meelde, et prohvetikuulutust ei anta uudishimu rahuldamiseks – mis ajal ja millised on lõpuaja sündmused üksikasjades. Prohvetikuulutusel on eetiline ja kõlbeline eesmärk. Jumala kava kohaselt peab see meid õpetama, kuidas elada. See on mõeldud pakkuma julgustust ja välja vaadet eelkõige kannatuste ja kaotuste keskel. Õigesti mõistetuna on Piibli prohvetikuulutustel elumuutev vägi. Teisisõnu, kuigi on tähtis uskuda nagu adventist (see tähendab uskuda Piibli prohvetikuulutusi), on veelgi tähtsam elada nagu adventist.

Mida tähendab „elada nagu adventist”? Ütle oma vastus välja hingamis-päevakooli klassis.

Missugune eesmärk oli Paulusel (1Ts 4:13 põhjal) salme 13-18 kirjutades? Miks tähendavad need salmid meie jaoks tänapäeval nii palju?

Miks leinasid tessalooniklased nii, nagu polnuks neil lootust? Peamiseks teguriks oli arvatavasti lühike periood, mil Paulus oli nendega. Me teame, et Paulus rääkis Jeesuse surmast ja ülestõusmisest (Ap 17:3). On ka tõendeid, et ta rääkis lõpuaja sündmustest, isegi juhul kui tema juhised jäi arusaamatuks. Kuid võib-olla ei olnud tal aega selgitada usklike ülestõusmisega seotud teemasid.

Veel üks põhjus on see, et suurem osa inimesi, kellele Paulus kirjutas, olid usule tulnud paganlusest (1Ts 1:9). Ehkki tollased müstilised religioonid visandasid pildi teispoosusest, ei olnud paganatel enamasti lootust elule pärast surma. Südantlõhestav näide leidub ühes teisest sajandist pärinevas kirjas: „Irenelt Taonnofrisele ja Filole lohutuseks. Ma olen väga kurb ja nutan lahkunu pärast nii nagu ma nutsin Didymase pärast. Ja kõik asjad, mida heaks arvati, olen mina teinud ja kõik mu kaaslased – Epafroditus ja Termution ja Filon ja Apollonius ja Plantas. Aga kõigest hoolimata ei saa sellise asja vastu mitte millegagi. Julgustage siis üksteist. Elage hästi.” – Tsiteeritud Adolf Deissmanni poolt teoses *Light From the Ancient East* (New York: George H. Doran Company, 1927), lk 176.

Irooniline on, et tsiteeritud kiri emale, kes on matnud oma poja, lõpeb samade sõnadega nagu 1Ts 4:18, kuigi nende arusaamad on radikaalselt erinevad. *Julgustada üksteist, kuigi pole mingit lootust?* Just seda too kiri ütleb. Täielik vastand sellele, mida Paulus lausub tessalooniklastele.

Pauluse sihti, mida ta seda lõiku kirjutades silmas peab, kriipsutavad alla kontrastsed fraasid alguses ja lõpus. Paulus kirjutab selleks, et nad ei kurvastaks nii nagu need, kellele ei ole lootust (1Ts 4:13). Ning ta mõtleb, et Jeesuse teise tuleku tõde annab neile suurepärase põhjuse julgustada üksteist kaotuse korral (1Ts 4:18).

Keegi ütles kord: „Pikapeale sureme me kõik ära.” Läbini inimliku nurga alt vaadatuna on see tõsi. Piibelikust seisukohast on selline vaade aga väga lühinägelik. Milline on suurim (pikaajaline) lootus, mis meil Jeesuses on, ja kuidas saame õppida ammutama sellest lootusest julgust just praegu?

Surra ja üles tõusta (1Ts 4:14)

Loe 1Ts 4:14. Millise lootuse pakub Paulus välja nende kohta, kes on surnud?

Neljateistkümnedas salmis toob Paulus esile lahenduse lootusetu leinamise probleemile. Algkeeles kirjeldab ta usklikke, kes on surnud nii, et on nagu „koos Jeesusega läinud magama”. Kuigi magama minemine on Uues Testamendis harilik kõnekujund surma kohta, tähistatakse uskliku surma harilikult väljendiga „läinud magama Jeesuses” või „Kristuses”. Heaks näiteks öeldust on 16. salmi sõnad „on läinud magama Kristuses”.

Selle salmi teiseks teemaks on mõte, et Jumal „äratab üles” need, kes on läinud magama Kristuses. Mõne meelest tähendab see salm, et need, kes on surnud Kristuses (ja on nende meelest läinud surres taevasse), tulevad koos Jeesusega tagasi siis, kui Tema tuleb. Kuid selline tõlgendus vastandub samas, 16. salmis, esitatavale Pauluse õpetusele, et surnud usklike ülestõusmine toimub Jeesuse teisel tulemisel, mitte enne.

Kuidas aitab 1Kr 15:20-23, 51-58 mõista meil 1Ts 4:14 mõtet?

Saame teada, mida ta ütleb, kui keskendume hoolikalt sellele, mida Paulus silmas peab. Ta tõmbab paralleeli Jeesuse surma ja ülestõusmise ning uskliku surma ja ülestõusmise vahele. Pauluse jaoks oli Jeesuse äsjane ülestõusmine surnuist tagatiseks, et kõik usklikud äratatakse Jeesuse teisel tulekul samamoodi üles (vaata ka 1Kr 15:20-23). Pauluse teoloogia on järjekindel. „Kui me usume” (1Ts 4:14) Jeesuse surma ja ülestõusmist, peaksime uskuma ka nende ülestõusmist, kes on surnud Jeesuse tõeliste järelkäijatena.

Paulus kasutab väljendit „koos Jeesusega” samal moel nagu 16. salmis sõna „Kristuses”. Ta toob tessalooniklaste silme ette tõsiasja, et nende surnud vennad ja õed ei jää maa peale maha, siis kui elusolevad usklikud taevasse võetakse. Kõik „kistakse” taevasse koos (vaata ka Jh 14:1-3). Jumal ei „too alla” ülesäratatud kristlasi, siis kui Jeesus tuleb; vastupidi (nii nagu Ta Jeesusega tegi), „toob” Ta nad „välja” hauast ning „toob” (kisub) koos elusolevate usklikega taevasse. Samamoodi nagu Jeesuse ülestõusmine eelnes Tema taevasse minemisele, saab olema Temale ustavate järelkäijatega.

Ülesäratamine Kristuses (1Ts 4:15, 16)

1Ts 4:13-5:11 toetub Paulus Jeesuse poolt maa peal õpetatule. Lõpuajast kõnelevate siinsete salmide ning Matteuse, Markuse ja Luuka evangeeliumis kirja pandud Jeesuse ütluste vahel on rohkem kui tosinkond paralleeli. Kuid siis, kui Paulus kõneleb 1Ts 4:15 „Issanda sõnast”, viitab ta Jeesuse ütlusele, mida ei leidu neljas evangeeliumis, aga mille Paulus meie jaoks talletab (selge näide samasugusest viitest ilmneb Ap 20:35).

Loe 1Ts 4:15, 16. Mis toimub Pauluse sõnade kohaselt siis, kui Kristus tagasi tuleb? Vaata ka Ilm 1:7; Mt 24:31; Jh 5:28, 29; Ap 1:9-11.

Jeesuse teine tulek on häälekas sündmus. Selle juurde kuulub peaingli käskiv hüüatus ja Jumala pasuna heli. Igaüks näeb ja kuuleb seda (vaata Ilm 1:7; Mt 24:31; Jh 5:28, 29; Ap 1:9-11).

Pauluse jaoks on siinkohal võtmeküsimuseks sündmuste *järjekord*, siis kui Jeesus tuleb. Tessalooniklased olid hakanud uskuma, et enne Jeesuse tulemist suremine on igaviku suhtes kuidagi ebasoodsam, tõenäoliselt seotud igavese füüsilise lahusolekuga nendest, kes elavad Jeesuse „tulekuni”.

Neis salmides kinnitab Paulus tessalooniklastele, et elusolevad usklikud „ei jõua ette magamaläinutest”, ei oma mingit eelist. Kristuses surnud on need, kes tõusevad üles esmalt (vaata Ilm 20:4-6). See toimub enne, kui „üle jäänud elavad” kohtuvad Jeesusega õhus (1Ts 4:17). Surnud õiged äratatakse üles ja neile antakse surematus koos nendega, kes on elus siis, kui Jeesus tuleb.

Antud lõik ei õpeta, et usklikud läheksid taevasse siis, kui nad surevad. Juhul kui Paulus õpetanuks Tessaloonika usklikele, et nende surnud omaksed olid taevas, miks nad siis kurvastasid ja miks ta neile sellest ei rääkinud? Julgustus, mida Paulus tessalooniklastele pakub, on hoopiski teadmine, et ülesäratamine ühendab nad jälle nendega, keda nad on armastanud.

Mõtle kõigele sellele, mis juhtub siis, kui Jeesus teist korda tuleb: Jeesus ilmub taevasse, kõik näevad Teda, surnud äratatakse ellu, elusolijatele antakse surematus ning kõik „kistakse” koos taevasse. Teatud mõttes on see kõik nii pöörane, vägagi kaine mõistuse, kogemuse ja teaduse poolt õpetatu vastane. Ometi tuleb meil seda uskuda; vastasel juhul pole meil lootust. Juhul kui sa võid usaldada Issandat milleski seesuguses, miks mitte usaldada Teda milleski „väiksemas”, millega sa eneses heitled?

Loe 1Ts 4:13, 17, 18. Millise vaatenurga annavad need salmid Jeesuse teise tulemise kohta?

Nagu me varem ütlesime, ei sea prohvetikuulutus eesmärgiks rahulda meie uudishimu tuleviku suhtes, vaid õpetada, kuidas me täna elama peaksime. Pauluse jaoks oli lõpusündmuste järgnevus taustaks praktilisele igapäevasele kristlikule elule. Prohvetikuulutus on väärtuslik sel määral, mil määral see mõjutab meie suhtumist Jumalasse ja kaasinimestesse. Antud juhul tahtis Paulus kasutada viimsepäeva sündmusi selleks, et julgustada neid, kes olid matnud oma armsad.

Loe 1Ts 4:16, 17. Millistest tähtsatest takkudest selle kohta, mida Piibel Jeesuse teisest tulekust räägib, neis salmides ei kõnelda? Vaata Jh 14:1-3; Mt 24:31; Ap 1:9-11.

Need salmid ütlevad, et usklikud saavad Jeesusega kokku õhus, et jääda Temaga igavesti. Peateemaks siin on taasühinemine üksteisega ja Jeesusega. Salmid vaikivad õhus taasühinemise järel toimuvast; Paulus tõepoolest *ei ütle* otsesõnu, et pärast teist tulekut saavad Jeesus ja usklikud taevast maa peale ning valitsevad siin. Antud tekstilõigu raames toimub pühade liikumine ainult ülespoole. Surnud usklikud äratatakse esmalt üles oma haudadest. Siis „kistakse” nemad koos elusolnud usklikega koos Issandale vastu üles õhku.

Paulus pakub asja kohta lisateavet 1Kr 15:23, 24. Siin tõmbab ta tugeva paralleeli Jeesuse kogemuse ja „Kristuses” olijate kogemuse vahele. Jeesus tõusis surnust üles ja läks „uudseviljana” taevasse, mis viitab sellele, et need, kes on Temas, kogevad sama.

Pühade vahetut sihtpunkti ei selgita Paulus, vaid Johannes Jh 14:1-3. Siis kui Jeesus tuleb, võtab Ta oma jüngrid, et nemad oleksid seal, kus Tema on (taevas). Ta ei tule koos nendega sinna, kus nemad on (maal). Just seepärast usuvad adventistid, et tuhande aasta jooksul, mis järgnevad Jeesuse tulekule (Ilm 20:4-6), on õiged Temaga taevas, õelad on surnud ning Saatan on vangistatud maale, kus tal pole kedagi kiusata ega tülitada. Alles pärast sündmusi, mis seonduvad milleeniumiga [= aastatuhandega], tulevad usklikud tagasi sellele maale, et siin elada (2Pt 3:13; Ilm 3:12).

Vaadake, kui „teisemaailmne” on meie lõplik lootus. Kuidas saakski see olla teisiti? Millist pikaäegset lootust saaks see maailm meile lõppude lõpuks pakkuda? Kuidas saame õppida mitte hoidma niivõrd palju silme ees kõike seda, mis meile ikkagi lootust ei paku?

Edasiseks uurimiseks: „Mõned tõlgendavad seda teksti (1Ts 4:14) nii, et need magajad tuuakse koos Kristusega taevast, Paulus aga mõtles nende sõnadega, et nii nagu Kristus äratati surnuist, nii kutsub Jumal ka magavad pühad nende haudadest ning võtab nad koos Kristusega taevasse.” – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 259.

„Tessalooniklased olid tulised kinni haarama tõest, et Kristus tuleb muutma ustavaid, kes elavad, et neid enda juurde võtta. Nad olid hoolikalt jälginud oma sõprade elu ning tundsid muret, et nad ei sureks ega kaotaks õnnistust, mis pidi neid ootama Issanda tulemisel. Kuid nende armsad olid siiski üksteise järel neilt ära võetud ning tessalooniklased vaatasid valuga viimast korda oma lahkunute näkku, vaevalt lootes neid tulevases elus kohata.

Kui Pauluse kiri lahti tehti ning ette loeti, leidis kogudus suurt rõõmu ja troosti sõnadest, mis valgustasid surnute tõelist seisukorda. Paulus näitas, et need, kes Kristuse tulekul elavad, ei kohtu oma Issandaga enne neid, kes Jeesuses on magama läinud.” – Samas, lk 258.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege klassis selle üle, mida tähendab elada „nagu adventist”. Millised on meid teistest eristavad uskumused, mis peaksid kajastuma eristuvalt meie eluviisis?

2. Mõttele inimsoo pattulangemisele, lunastusplaanile ja igavese elu töotusele. Mida tegi Jeesus meile lootuse ja töotuse andmiseks, et surm ei ole igavene? Millised põhjused on meil uskuda seda, mida Ta meie heaks on teinud? Kuidas pakub Jeesuse ülestõusmine meile suurt lootust selle kohta, et meid äratatakse üles ka sel juhul, kui me sureme enne Tema tulekut? Kuidas saame julgust lunastusplaanist, eriti siis, kui surm näib lõplikuna, täieliku punktina ja halastamatuna?

3. Lugege klassis kõva häälega ette käesoleva nädala tekst ja rääkige siis sellest, mida see tähendab, kuidas sa ennast selle valgel tunned ning millise lootuse ja töotuse siit leiad.

Kokkuvõte: Käesoleva nädala tekstilõigus parandab Paulus mõned surnute olukorra ja Jeesuse teise tuleku kohta käivad väärarusaamad. Siis kui Jeesus tuleb tagasi, tõusevad Kristuses surnud esmalt üles, seejärel tõmmatakse kõik usklikud koos kohtuma Jeesusega õhus. Usklikud saavad suurt julgustust teadmise, et lahusolek omastest, kes uskusid, on vaid ajutine.

Sa hakkad tegema *misasja?*” nõudis aru Mitaly abikaasa.

„Ma kavatsen saada adventistiks,” ütles naine nii vapralt, kui suutis. Mitaly teadis, et tema abikaasa, naabrid ja peaaegu kõik, keda ta tundis, naeruväärivad tema otsust. Kuid ta ei suutnud enam kauem oodata.

Mitaly oli kasvanud üles usus, et adventistid olid halvad inimesed, kes uskusid valet. Siis abiellus tema õde adventistist mehega. Mitaly arutles endamisi, kes adventistid tegelikult on. Kui õde kutsus teda evangeelsetele koosolekutele, nõustus Mitaly minema.

Ta kuulis küll vaid koosolekutesarja viimaseid osi, kuid kuuldu veenis teda, et tegemist oli tõega. Naine püüdis sõnumit peast välja pühkida, aga ta ei suutnud jätta sellele mõtlemata. Mitaly ei osanud lugeda, ta ei saanud tõestada või ümber lükata seda, mida pastor oli öelnud. Kuid ta tundis, et Püha Vaim rääkis temaga.

Veendumus oli väga tugev ja lõpuks ta alistus. Kui ta rääkis oma abikaasale, et tahab saada adventistiks, oli mees maruvihane. Mees kasvatas sigu ning Mitaly tööks oli sigu toita. Mees keelas naisel hingamispäeviti kirikus käia, niisiis lipsas naine kodust välja kesknädalastele palvekoosolekutele.

Ühel päeval, kui Mitaly rääkis oma mehele soovist pidada hingamispäeva, nägi ta eredat valgust ja sõnu: „Pea meeles, et sa pead hingamispäeva pühitsema.” Kuigi Mitaly polnud kunagi õppinud lugema, teadis ta, mida need sõnad tähendasid. „Aitab,” ütles ta, „minust saab adventist.”

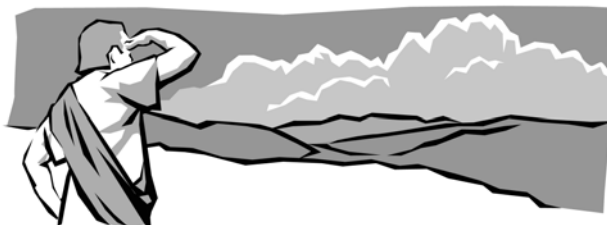
Mitaly oli vastakuti oma pere ja sõprade poolse vastuseisuga. Sageli palvetas ta: „Näita mulle teed.”

Siis põgenes ühel päeval mitu tema abikaasa siga aedikust ja langes koerte saagiks. Sead, kes ei põgenenud, hakkasid aedikus surema. „Jumal,” palvetas naine, „kui Sina oled selle taga, siis päästa surmast üks siga.” Ainult üks siga jäi ellu. Kui abikaasa sai teada, mis tema sigadega oli toimunud, lubas ta Mitalyl minna hingamispäeviti jumalateenistusele, kuid, vähe sellest, hakkas ka ise koos naisega kirikus käima. Mitaly ja tema kümnest lapsest kaheksa said adventistideks. Abikaasa käib jätkuvalt koos perekonnaga kirikus. Mitaly on rääkinud oma usust kodukülas ning mitmed inimesed, nende hulgas üks protestandist pastor, on saanud adventistiks.

Meie misjoniannetus aitab jõuda Kristuse päästesõnumiga inimesteni maakera igas nurgas. Täname teid, et annetate, aitamaks kaasinimestel seda sõnumit kuulda.

Mitaly Chura levitab oma usku Guadalcanali saarel Vaikse ookeani lõunaosas Saalomoni saartel.

Viimased sündmused (1Ts 5:1-11)

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ts 5:1-11; 1Ms 3:15-24; Js 13:6-9; Lk 21:34-36; Rm 1:18.

Meespeetav tekst: „Aga meie, kes me oleme päeva lapsed, olgem kained, rõivastatud usu ja armastuse kaitserüüga ning päästelootuse kiivriga” (1Ts 5:8).

Juhtmõte: Kristuse tagasituleku tõelisus kutsub meid üles pidevale valmisolekule.

Käesoleva nädala tekstilõigus on Jeesuse teine tulemine endiselt peateemaks, kuid valgusvihk langeb teisale. Siin selgitab Paulus vähem Jeesuse teise tulekuga seotud üksikasju, kuid rõhutab vajadust olla selle tuleku (ja sellega kaasneva kohtu) tõttu pidevalt valmis. Eelnev lõik oli julgustav; kui saabub lõpp, siis on tulemus palju positiivsem kui tessalooniklased ootasid. Näüd, kui nad saavad Tema tulemise olemusest paremini aru, räägitakse, kuidas selleks valmistuda.

Näib, et koguduses oli tegemist „rahu ja kindeloleku” teoloogiaga, võib-olla arvestasid mõned liikmed ka teise tulemise aega. Prohvetikuulutuse kaudu lootsid tessalooniklased suuta ette kuulutada, millal lõpusündmused saabuvad ja teada seega, millal valmistuda. Selle tulemusena võis mõni elada ilma pakilisuse tundeta.

Kes meist saaks täna öelda, et lugu on teisiti? Mida kauem oleme siin, seda kergem on kaotada pakilisuse tunne. Niisiis on meil vaja panna tähele Pauluse siinseid sõnu.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 1. septembriks.

Loe 1Ms 3:15-24. Loetle selles lõigus esiletulevaid eri viise, kuidas Jumal mõistis Aadama ja Eeva üle kohut (nii positiivne kui ka negatiivne pool).

Kuigi 1Ts 5:1-11 ei esine otseselt sõna *kohus*, on see löik vägagi kohtukeskne. Paulus soovib Tessaloonika usklikelt mõistmist, et Jumala kohus ei piirdu millegagi, mis toimub ajaloo lõpul taevas, vaid sellel on reaalsed tagajärjed nende igapäevaelule.

Paljud inimesed tunnevad kaasajal ennast kohtu teema puhul ebamugavalt. Neile ei meeldi negatiivsuse ja ähvarduse sissetoomine. Kuid piibellik arusaam kohtust on avaram ohu, hukkamõistu ja hukkamise märksõnadest. Kohtul on ka positiivne pool. Lihtne igapäevane halastustöö ja lahed teod ei jää märkamata ja tasustamata (vaata näiteks Mt 10:42). Jumal näeb kõike, mida teeme, olgu see positiivne või negatiivne, ning kõigil on asjade lõplikus plaanis oma tähendus.

Kohtu kahepoolset olemust tõendavad juba Piibli algusosa lood. Eedeni aias mõistab Jumal hukka Aadama ja Eeva patu. Patu tagajärjed ilmnevad lapsesünnitamisel, maaharimisel ja senisest kodust lahkuma pidamisel. Samas mõistab Jumal kohut ka positiivses mõttes. Ta loob vihavaenu nende ja Saatana vahele ning riietab nad nahkadesse, et neil ei tuleks keskonnamuutuste tõttu liigselt kannatada. Mis veel tähtsam – need nahad sümboliseerivad Kristuse õigust, mis katab nende patu.

1Ms 4. peatükis langetab Jumal Kaini kohta negatiivse otsuse sellega, et pagendab ta. Kuid Kain saab ka positiivse otsuse. Jumal märgistab ta nii, et keegi teda ei tapaks. Veeuputuse ajal teeb Jumal hukkamõistva otsuse – veeuputus hävitab inimkonna –, kuid samas ka positiivse – Ta pakub neile pääsetee Noa laeva mineku kaudu (1Ms 6-9:17).

1Ms 11. peatükis segab Jumal ära keeled ja pillutab inimesed üle maailma laiali (negatiivne). Milles on aga positiivne pool? Aabraham kutsutakse olema õnnistuseks „kõigile suguvõsadele maa peal” (1Ms 12:3), samadele inimestele, kes hajutati aastaid tagasi Paabeli torni juurest laiali (1Ms 11:9).

Kuidas on tõde, et Kristus on meie asemik kohtus, meie jaoks positiivne? Miks peame alati, kui kohtust mõtleme, hoidma meeles seda tähtsat tõde?

Äkiline ja ootamatu (1Ts 5:1-3)

Loe 1Ts 5:1-3 ja Ap 1:6, 7. Mida tähendab neis salmides esinev fraas „ajad ja tunnid“?

„Issanda päev“ on väljend, mida leidub Vana Testamendi hädakuulustes sageli. See kirjeldab Jumala otsustavat sekkumist „lõpuks“, mispuhul on tugev rõhk sõnakuulmatuse negatiivsetel tagajärgedel (Js 13:6-9; Jr 46:10; Hs 30:2-12). Meie tänases lõigus ühendab Paulus selle algsema arusaama võrdlusega vargast; sama võrdlust kasutas ka Jeesus oma jutus (Mt 24:43; Lk 12:39).

Kolmekihiline võrdlus – Issanda päev, öine varas, sünnitusvalude saabumine lapseootel naisele – illustreerivad üht ja sama: Jeesuse teine tulek saab toimuma õelate jaoks äkitselt, ootamatult ja põgenemisteed jätmata. Lõpuaeg ei ole aeg, mil lõpuks valmistuda. Valmistumise aeg on praegu.

Neljas salm teeb selgeks, et Paulus siiski ei tõrele tessalooniklastega. Nad juba teavad, et Issanda päev tuleb nagu varas öösel. Küll aga tõreleb ta nendega, kes hüüavad „nüüd on rahu ja kindel olek“ ning keda saabuv hukatus üllatab.

Ap 1:6, 7 küsivad Jeesuse jüngrid Temalt maa ajaloo viimaste sündmuste toimumise aja kohta. Jeesus ei rahulda nende sellekohast uudishimu. Lõpu saabumise aeg ei ole asi, mida neile teada anda. Võime näha, et fraas „aegade ja tundide kohta“ puudutab katset välja arvestada ajastute lõpp. Sellised katsed köidavad tähelepanu, kuid vaimulikus mõttes on need viljatud. Need tekitavad pettumust siis, kui väljaarvestatud aeg möödub, või viivitavad ettevalmistust, andes mõista, nagu oleks arvatav aeg väga kaugel ees.

Millised paralleelid valitsevad Lk 21:34-36 ja 1Ts 5:1-11 vahel?

Luuka 21:34 kohaselt püüavad paljud inimesed selliste asjade kaudu nagu alkohol ja lõbustused põgeneda vaimulikust vastutusest. Teised võivad küll tunda muret vaimuliku ettevalmistuse pärast, kuid nende tähelepanu hajutavad selle elu mured ja äng. Lõpu äkilisus tähendab aga seda, et saabub aeg, mil kõrvalejuhitutel või enesega rahulolijatel pole pääsu. Salmides, mis järgnevad Kristuse sõnadele Lk 21:34-36, on pääsetee olemas nende jaoks, kes *valvavad*.

Kuidas elada pakilisuse tundega, Kristuse tuleku läheduse tajumisega,

kaldumata samas fanatismi või äärmusluse? Kuidas olla tasakaalus? Ütle oma vastus välja klassis.

Teisipäev, 28. august

Uskuja eelis (1Ts 5:4, 5)

Viienda peatüki esimestes salmides pöördub Paulus nende olukorra poole, kes mingil põhjusel ei valmistu. Tessalooniklased juba teadsid, et Jeesuse teine tulek on kindel; ainult aeg on teadmata. Ootamatus on traagiline nende jaoks, kes ei ole valmis. Mõned pole valmis sellepärast, et nad ei usu Jeesuse teise tulekusse; teised aga seetõttu, et nende meelest saab ettevalmistusi edasi lükata nii kaugele, kuni sündmused neid veenavad, et lõpp on lähedal.

Lugu toimus 1950. lõpupoole. Üks noormees kuulis üht jutlustajat ütlemas, et Jeesus tuleb 1964. aastal, nii et kogudus valmistugu hästi. Noormees otsustas, et kuna aega on veel mõned aastad, ei muretse ta valmistumise pärast kuni umbes aastani 1962. Teisisõnu, jutlustaja kavatses süvendada tungivuse taju, kuid selle noormehe jaoks oli mõju vastupidine. Selline viivitus on hukatuslik, sest sa ei tea, kas sa tänasegi päeva lõpuni elad. Hea on see, et meil pole vaja teada, millal Jeesus tuleb, olemaks selleks praegu valmis.

Loe 1Ts 5:4, 5. Milline vaimulik tähendus on sellistel võrdlustel nagu valgus ja päev ning pimedus ja öö? Millise tahu kohta sinu elus võib öelda valgus ja mille kohta pimedus? Mõttele oma vastuse üle.

Neis salmides alustab Paulus vastandite rida: päev/öö ja pimedus/valgus (3. salmis vastandatakse hukatus/pääsemine). Uskmatuid üllatavad lõpusündmused, kuid usklikud pole üllatunud. Miks? Sellepärast, et nad elavad valguses. Piibel on „jalale lambiks ja valguseks mu teerajal” (Ps 119:105). Prohvetikuulutuse kaudu on antud küllaldaselt teavet, selleks et vaimu eesolevaks valmistada.

Jeesuse teiseks tulemiseks valmistumine sisaldab Jumala Sõna tõsiseks uurimiseks kuluvat aega. Valmistumine on varanduse kogumine taevasse. Valmistumine on igapäevane alistumine Issandale.

Kaasaja maailmas on palju, mis tõmbab tähelepanu endale, töötegemisest elektronkirjadeni, meelelahutusest suure hulga ergutiteni ja teiste meeleolukõrgendajateni. Pauluse üleskutse kostub meieni ajakoridoridest. Pangem kõrvale meelte kõrvalejuhtimine. Asetage Jumala Sõna oma elus esikohale ning sündmused, ükskõik kui ootamatud need ajaliselt oleksid, ei taba teid ettevalmistamatult.

Loe 1Ts 5:6-8. Kuidas aitab kujund joobnud/kaine meil paremini mõista Jeesuse teiseks tulekuks valmistumist?

Paulus alustab 6. salmi sõnaga „niisiis”. Ta on tõestanud, et Jeesuse tõelised järelkäijad on valguse lapsed ja päeva lapsed. Tänapäevases lõigus jätkab ta selle kujundi kasutamist selleks, et õhutada neid olema veel rohkem valmis Jeesuse tagasitulekuks. Salmid 6 ja 8 julgustavad tessalooniklasi olema ärkvel, kained ja varustatud eesolevateks katsumusteks, kuid 7. salm põikab pisut kõrvale.

Paulus alustab vastandusega magama /ärkvel olema. Kuna usklikud „on päeva lapsed”, ei peaks nad magama, sest öö on magamiseks. Paulus kirjutab ju kujundlikult. Magamine kujutab siin vaimulikku laiskust või huvipuudust (10. salmis tähistab see kujund surma). Väljend „ärgem magagem” tähendab algselt „ärge isegi alustage” magamist. Paulus peab endast mõistetavaks, et nad on juba ärkvel, kuid julgustab neid veel valvsamad olema.

Siis julgustab Paulus neid olema kained ja mitte uimas. Antiikaja maailmas oli sõna „kainus” sümbol filosoofilisest mõtlemisest. Paulus soovib, et tessalooniklased oleksid Pühakirja üle mõtisklemises järelemõtlikud ja hoolsad. Mõned kasutavad Piiblit aja määramiseks ja mõttemõlgutusteks. Paulus soovib aga, et usklikud pööraksid Pühakirja järeldustes tähelepanu oma vaimulikule ettevalmistusele. Metafoor kaine/joobnud võib osutada ka teatud eetilisele talitsemisele, millele ta julgustab 1Ts 4:1-12.

Päevane aeg seostub ärkveloleku ja kainusega. Inimesed magavad öösel ja joovad ennast tavaliselt purju hilistel tundidel. Kaheksandas salmis aga toob Paulus sisse uue kujundi – valvesõduri. Valvuritelt oodatakse ärkvelolekut ja kainust igal ajal, päeval ja öösel. Niisiis on sõduritel vaja valvamiseks pidevalt vormis olla. Samamoodi ootab Paulus kristlastelt, et nad püsiksid vormis, kuna kõne all on valmistumine Jeesuse teiseks tulemiseks. Sõjameeste sarnaselt peaksid kristlased „rõivastuma”, enne kui nad vahipostile asuvad.

Võta nendes salmides kirja pandud Pauluse sõnu nii, nagu ta oleks kirjutanud isiklikult sulle. Kuidas tõlgiksid need sõnad tegude-keelde? See tähendab, mis sinu elus vajaks muutmist selleks, et sa teeksid nii nagu ta ütleb?

Nagu oleme juba näinud, on Paulus 1Ts 5:1-11 toonud silme ette rea vastandamisi, selleks et illustreerida kohtu kaht poolt, siis kui Jeesuse tuleb. Meie tänases lõigus (1Ts 5:9-11) vastandab Paulus viha ja pääste. Usklikel saab olla viimseil päevil julgust, sest Kristus kinnitab, et nad on valguse lapsed.

Loe 1Ts 5:8-11. Milline on nende salmide oluline sõnum? Millisest lootusest Paulus räägib ja miks saame seda võtta enesekohaselt? Kuidas avaldub neis salmides evangeelium?

Paljud arvavad täna, et piibellik arusaam Jumala vihast peegeldab rohkem Piibli aegade kultuuri kui tõe Jumala kohta. See on aga väärarusaam. Tõsi, et Piiblis on Jumal kohandanud oma tõe inimliku piiratud sõnavara jaoks. Kuid Jumala viha mõiste ei piirdu ainult Piibli vanimate osadega; seda kasutatakse laialt ka Uues Testamendis, sealhulgas räägib sellest Jeesus (Lk 21:23; vaata ka Jh 3:36), sellest kirjutab Paulus (Rm 1:18; 1Ts 1:10) ja see ilmneb Ilmutuseraamatu nägemustes (Ilm 6:16, 17; 15:1). Nii siis ei saa me seda arusaama lihtsalt ignoreerida; see peab väljendama midagi väga tähtsat Jumala ja lunastusplaani kohta.

Kuigi me ei saa siinkohal asjasse sügavuti tungida, peame saama selgeks, et Jumala viha pole irratsionaalne (= mõistusega mitteaaratav), impulsiivne vihahoog. Jumala teed pole meie teed (vaata Js 55:8, 9). Piibellik käsitlus Jumala vihast sarnaneb rohkem ühe riigi vajadusega õiguse järele seadusemurdjate pärast, kes kaasinimesi väärkohtlevad ja rõhuvad. Need, kes jäävad õelusesse, saavad karistuse ja nad hävitatakse. Kuna me kõik oleme Jumala Seadusest üle astunud, oleksime kõik õiglase hukkamõistu all, kui ei oleks Kristuse elu, surma ja ülestõusmist.

Õeldu kumab läbi 1Ts 5:8-11 ning näitab, et Jumala viha on hea. Jumala siht meiega ei ole „viha” või karistav õigus, vaid arm ja pääste. Kristuses aga on Ta taganud meile kaitse, mida vajame selleks, et me ei kogeks kohtus hävitamist. Just seepärast mõtles Paulus, et Jumala viha – õigesti mõistetuna – pigem julgustab kui hirmutab (1Ts 5:11). Kristuses ei ole meil iialgi vaja Jumala vihaga silmitsi seista, sellepärast et Jeesus seisis meie eest sellega silmitsi ristil.

Rääkige sellest heast sõnumist!

Edasiseks uurimiseks: „On vaja olla valvas. Meie oma süda on petlik; meid ümbritsevad inimlikud nõrkused ja eksimused, ning Saatan kavatseb hävitada. Me võime valvamisest loobuda, kuid meie vastane ei loidu kunagi. Tema väsimatut valvsust tundes ärgem magagem nagu teevad teised inimesed, vaid „valvake ja olge kained.” – Ellen G. White, *Tunnistused kogudusele*, 5. kd, lk 409.

„Mõned näivad tundvat, et nad on pandud proovile ja peavad Issandale tõestama, et nad on uuenenud enne, kui nad võivad Tema õnnistusi nõuelda. Kuid... Jeesus armastab, kui tuleme Tema juurde nii nagu oleme – patuste, abitute, sõltuvatena. Me väidame end olevat Jumala lapsed, mitte öö ega pimeduse lapsed; mis õigust on meil siis olla uskmatud?” – Ellen G. White, *Valitud kuulutused*, 3. raamat, lk 150.

„Massiliselt ennast kristlasteks nimetavaid inimesi ... elab maailmas. Nende usul on vähe tõkestavat mõju sellele, mis neile meeldib; üheaegselt nimetavad nad ennast valguse lasteks ja käivad pimeduses ning on öö ja pimeduse lapsed.” – Ellen G. White, *Tunnistused kogudusele*, 1. kd, lk 404.

„Maailm, kes tegutseb nagu poleks Jumalat olemaski ning on neeldunud isekatesse taotlustesse, kogeb varsti äkilist hävitust ega pääse sellest... Tantsimine ja pummeldamine, purjutamine ja suitsetamine annavad vaba voli nende elajalikele kirgedele ning nad viiakse nagu härga tapale.” – Ellen G. White, *Evangelism*, lk 26.

Küsimused aruteluks:

- 1.** Küsige klassis: juhul kui Kristus tuleks tagasi homme, kas me oleksime valmis? Arutlege vastuste üle ja põhjuste üle, miks nii vastati.
- 2.** Vaadake läbi esmaspäevase osa lõpus olevad küsimused. Kuidas säilitame pakilisuse taju ja toimime samas ühiskonnas „normaalseina”?
- 3.** Mil määral on adventistide keskendumine lõpuajale mõjutanud sinu elu positiivselt või negatiivselt? Kuidas on sinu vaated lõpuajale aastatega muutunud? Miks on lõpuaja sündmuste selgeks mõistmiseks väga oluline mõista lunastusplaani ja õigeksmõistmist ainult usu kaudu?

Kokkuvõte: 1Ts 5:1-11 kutsub Paulus üles täielikult pühendumise valmistumisele Jeesuse teiseks tulekuks. Siis kui võtame omaks evangeeliumi, saame valguse lasteks. Kui elame evangeeliumi usus, lootuses ja armastuses läbi, kasvame üha sarnasemaks Jeesuse eeskujule. Kui oleme valmis Kristuse pärast täna surema, oleme valmis juhukuks, kui Jeesus täna tuleks.

Vangist vaimulikuks

Mind vahistati ja pandi vanglasse mõrva pärast, mida ma polnud sooritanud. Enne seda, kui mind vangi pandi, olin olnud lihtliikmest jutlustaja ühes väikeses koguduses ja selline ebaõiglus vihas mind. Siis külastas vanglat rühm adventiste ja ma kuulsin nende lootusesõnumit. Minu jaoks oli raske vastu võtta tõe hingamispäevast. Samas vanglas oli üks adventistist mees, keda oli samuti ülekohtuselt kuriteos süüdistatud. Tema julgustas mind Jumala Seaduste järele elama.

Ma nõudsin, et adventistid tooksid mulle sellise Piibli, milles oleks selgesti öeldud, et hingamispäev on laupäev. Mõtlesin kaua seaduste ja kümne käsu üle. *Kui oleks tösi, et kümme käsku on tühistunud, siis miks olen ma vangis kuriteo pärast, mida ma pole sooritanud? Kui kümme käsku on tühistatud, siis peaks olema tühistunud igasugune seadus.* See mõte tabas mind nagu välg! Kümme käsku ei olnud tühistatud ja seepärast oli hingamispäev endiselt kehtiv.

Selles töes veendunud, rääkisin asjast kaasvangidele ning hakkasin uurima Piiblit koos nendega, kes tahtsid tõe teada saada. Mõned vangid palusid ristimist isegi enne seda, kui mina seda tegin. Mina aga kõhklesin. Tahtsin oodata ristimisega seni, kuni vabanen, et tunnistada oma usku siis vaba mehena.

Vabanemist oodates tuli mulle ärev mõte: *Mis saab siis, kui ma lükkan Jumalale järgnemist edasi ja suren?* Otsustasin järgneda Jumala kutsele ja saada ristitud veel vanglas olles.

Jäin vanglasse kauemaks, kui olin arvanud. Jumal aga kasutas mind, et juhatada vanglamüüride vahel kaaslasi Kristuse juurde.

Lõpuks mind vabastati. Minust sai lihttöeline adventpastori käe all. Pidasin piiblitunde ning viie aastaga juhtisin rohkem kui 150 inimest Kristuse juurde. Üks 30-liikmeline kogudus peab jumalateenistusi mangopuu all, sest neil ei ole kogunemisruumi.

Minus ei ole halbu mälestusi nende vastu, kes mind vääralt mõrvas süüdistasid, sest kui ma poleks vangi sattunud, poleks ma imelist adventusku leidnud.

Teie misjoniannetused aitavad toetada täiskohaga tööliste ja lihtliikmetest tööliste tegevust, et nad saaksid jagada Jumala armastust maakera eri paigus. Aitäh.

Conrado Andoy (65) levitab usku Filipiinide keskosas.

Koguduse elu (1Ts 5:12-28)

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ts 5:12-28; Mt 5:43-48; Gl 5:22; Fl 4:4; Jh 15:4-6.

Meespeetav tekst: „Ärge põlastage prohvetiandi, katsuge läbi kõik, pidage kinni heast” (1Ts 5:20, 21).

Juhtmõte: Paulus annab Tessaloonika koguduse juhtidele ja lihtliikmetele väga praktilist ja vaimulikku nõuannet, kuidas üksteisega suhelda.

Paulus lõpetab oma esimese kirja tessalooniklastele seitsmeteistkümne manitsusega (1Ts 5:12-22), millele järgneb lõpupalve (1Ts 5:23-27). Selle nädala õppetükk algab kolme manitsusega, mis käsitlevad kohaliku koguduse liikmete suhtumist oma juhtidesse (1Ts 5:12, 13). Nendele manitsustele järgneb kuus korraldust selle kohta, kuidas kohaliku koguduse juhid peaksid oma inimestega käituma.

Järgnevas seitsmes salmis (1Ts 5:16-22) esineb kaheksa napolisõnalist manitsust. Need võib jagada kahte gruppi; kolm nõuannet positiivse kristliku suhtumise säilitamiseks (1Ts 5:16-18) ning viis selle kohta, kuidas suhtuda prohvetikuulutuste vormis olevasse uude valgusse (1Ts 5:19-22).

Lõpupalves võtab Paulus kokku selle kirja põhiteema: et Tessaloonika usklikud ja ümberkaudsed usklikud jätkaksid kasvamist pühaduses kuni Jeesuse teise tulekuni. Teisisõnu, nad elagu iga päev Issanda tulekuks valmistudes. Mis saaks teatud mõttes olla parem „käesoleva aja tõe” sõnum kui see?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 8. septembriks.

Käesoleva nädala õppetüki kaks keskset salmi järgnevad möödunud nädala õppetükis olevale manitsusele „julgestage üksteist ja igaüks kosutagu teist” (1Ts 5:11). See töö toimub kohalikes kogudustes, mentorlikus [= kogenud nõuandjale omases] ja jüngerlikus protsessis. Tänapäevane õppetükk keskendub sellele, kuidas peaksid jüngrid vastama oma juhtide ja mentorete jõupingutustele.

Loe 1Ts 5:12, 13. Mille tõstab Paulus eriti esile ja kuidas peaksime seda enesekohaselt rakendama? Mil viisil saad sa paremini teha koostööd, toetada ja aidata neid, kes „teid Issandas juhatavad ja noomivad”?

Kaheteistkümnenda salmi ülesehitus kreeka keeles osutab sellele, et need kolm fraasi salmi teises pooles viitavad kõik samale sihtgrupile, Tesaloonika koguduse kohalikele juhtidele. Paulus kutsub liikmeid üles „tunnustama” juhte, mõeldes selle all märkamist, lugupidamist või vääriliselt hindamist. Järelikult olid mõned selles koguduses ehk lugupidamatud autoriteedi suhtes.

Sõnal *noomima* on juhendamise, hoiatamise või lausa „mõistusele koputamise” tähendus. Paulus tunnistab siin, et koguduse juhtidel on sageli vaja harrastada „kõva armastust”. Selline juhtimine ei ole alati teretulnud; ometi palub Paulus 13. salmis liikmetel oma juhte kõrgelt hinnata, sest nad peavad tegelema keeruliste ülesannetega. Paulus soovib, et koguduse kõik liikmed oleksid üksteisega rahujalal.

Nende salvide keel peegeldab inimeste kohtlemise antiikset strateegiat. Pauluse aja hoolivad juhid teadsid, et inimeste kohtlemine on peene-tundeline töö. Nad julgustasid juhte hoolikalt oma järelkäijate olukorda välja selgitama, tajuma, kas järelkäija on parandamiseks avatud või mitte, valima õige aja ning rakendama sobivat abinõud. Ennekõike oodati juhtidelt aga, et nad analüüsiksid ennast, enne kui püüavad parandada kaasini-mesi. Paulus lisas sellesse raamistikku üksikosi. Kristlase jaoks on Jumal juhtimise eeskuju ning koguduse juhtkonna taotluseks on liikmeskond, kes elab Jumalale meelepärast elu.

Mõnes kultuuris kaldutakse juhtkonda umbusaldama ja neile vastu vaidlema; teises aga pimesi juhtkonnale alistuma. Milline on sinu kultuuris suhtumine kogudust mõjutavasse autoriteeti?

Salmides 12 ja 13 suunab Paulus tähelepanu sellele, kuidas koguduse liikmed peaksid oma juhte kohtlema. Täna ses lõigus (1Ts 5:14, 15) pöörab Paulus tähelepanu koguduse juhtidele ning sellele, kuidas neil tuleb oma hoole alla antutega käituda.

Loe 1Ts 5:14, 15. Mil moel manitseb Paulus koguduse juhte selles, kuidas nad liikmeid kohtlevad? Vaata siinseid põhimõtteid. Kuidas saame neid enda jaoks kohaldada, olgu meie osa koguduses milline tahes? Kuidas saaksime rakendada neid põhimõtteid oma töö juures, kodus, mängumaal või kus iganes ennast leiame olevat? Vaata ka Mt 5:43-48.

Paulus julgustab Tessaloonika juhte „noomima korratuid” (1Ts 5:14). Korratud olid liikmed, kes keeldusid üksteist toetamast, olid meelega suhtlemises keerulised ja tavatsesid vastu seista.

Vastandina sellele annab Paulus juhtidele nõu „julgustada pelglikke, aidata nõrku” ja „olla pika meelega kõikide vastu” (1Ts 5:14). „Pelglikud” olid inimesed, kel oli vähe enesekindlust või eneseväertuse tunnet. Nad olid ärevad ja muretsesid paljude asjade pärast. Sellised inimesed lähevad Jumalale korda; seetõttu peaks juhtkond neid julgustama.

„Nõrgad” on need, kes on kõlbeliselt ja vaimulikult kitsapiirilised. Nad on kergeusklikud, raskustes kergesti araks muutuvad ja tunnevad tundmatu ees hirmu. Süda võib neil olla õigel kohal, kuid neil on puudu teadmistest ja nad on hädas möödanicuga. Nad vajavad toimetulemiseks abi.

Paulus juhendab koguduse juhte olema kõigiga kannatlikud. Neljateistkümnenda salmi esimesed kolm nõuannet on häälestatud erinevate olukordade jaoks, kuid kannatlikkus on hingekarjase hoolekandes alati õigel kohal.

Arvatavasti jätkab Paulus 15. salmis juhtidele mõtlemist. Alati, kui hoolekandjaid ründavad need, kes ei hinda nende noomitusi, võivad nad tunda kiusatust kätte tasuda. Kuid siis, kui juhid kätte maksavad, väljendab see, et juhtimistegevust ei ajenda Kristuse meelsus. On oluline, et koguduse juhtkond taotleks üksteisele alati head.

Salmid 12-15 eeldavad, et koguduses on mentorid ja jüngrid, ning on tähtis, et nende vahelistes suhetes oleks palju lugupidamist ja kannatlikkust. Kuid me ei peaks unustama 1Ts 5:11 („julgustage üksteist ja igauks kosutagu teist”). Hingekarjase hoolekanne on sageli vastastikune. On aegu, mil mentorid vajavad ise kogenud nõuandja juhatast.

Heatahtlikud kristlikud hoiakud (1Ts 5:16-18)

1Ts 5:12-15 kohaselt on kristlastel vaja õppida, kuidas pakkuda ja omaks võtta konstruktiivset kriitikat. See saab toimuda ainult sõpruse kontekstis. Põhijooneks on tõsiasi, et igal kristlasel on vaja tunda kaasiniemete suhtes vastutust ning iga kristlane vajab tahtlikkust teiste vastutust omaks võtta. Palvetav kogudus kasvab manitsuses ja julgustamises.

Loe 1Ts 5:16-18. Millist kolme asja peab Paulus Jumala tahteks iga uskliku suhtes? Miks on igaüks neist väga tähtis? Vaata ka Gl 5:22; Fl 4:4.

Armastatud adventjultustaja Glenn Coon armastas öelda, et Piiblis on palju rohkem korraldusi rõõmustada kui korraldusi hingamispäeva pida. Ometi rõhutame rõõmustamist tunduvalt vähem, kui see väärib. Rõõmus elu on üks Vaimu viljadest (Gl 5:22; vaata ka Fl 4:4). Ning Vaimuga täidetud rõõm on võimalik isegi kannatustes (1Ts 1:6).

Paulus oli kindlasti eeskuju sellest, mida tähendab palvetada lakkamatult. Esimeses kirjas tessalooniklastele on ülikülluses palvet, nagu juba nägime. Paulus kutsub siin oma kirja lugejaid üles järgima tema eeskuju.

Tänulikkus on veel üks heatahtlik kristlik hoiak, mille Paulus esile toob (1Ts 1:2; 2Ts 1:3). Paganlik pahelisus jättis tänamata Jumala (Rm 1:21). Thomas Erskine sõnade kohaselt on „Uues Testamendis religiooniks arm ja eetikaks tänulikkus.” – Tsiteeritud F.F. Bruce teosest *Paul: Apostel of the Heart Set Free* (UK: The Paternoster Press, 1977), lk 19. Huvitav on märkida, et „rõõmustamise” kohta kasutatud kreeka sõna on samast sõnatüvest, mis „tänamegi”. Jumaliku rõõmustamise võtmeks on alaline tänulik meelsus Jumala suhtes.

Avage silmad. Jumala annid on kõikjal meie ümber; me lihtsalt unustame Teda nende eest tänada, sageli seepärast, et pöörame väga palju tähelepanu elu vastukäivustele ja võitlustele. Juhul kui viljeleksime üha rohkem Jumalale tänulik olemist, sammuksime Tema kõrval veel lähedasemalt ning meie elu täidaks rõõm.

Kirjuta ritta kümme põhjust, mille eest sa oled tänulik. Määratle need väga täpselt. Siis täna neist igaühe eest lühidalt Jumalat. Märkad muutust, mis kogu su hoiakus ja vaimsel silmapiiril ilmneb. See saab sulle näidata lihtsalt seda, kui tähtis on tänulikkus sinu kogemustes Jumalaga.

„Uue valgusega” seostuv (1Ts 5:19-22)

„Ärge kustutage Vaimu, ärge põlastage prohvetiandi, katsuge läbi kõik, pidage kinni heast, hoiduge igasuguse kurja eest!” (1Ts 5:19-22). Mida Paulus meile siin ütleb? Kuidas saab neid sõnu rakendada meie kogemusse? Millisest ”kurjast” pead sa oma olukorras eriliselt kõvasti hoiduma?

1Ts 5:12-15 manitses Paulus kogudust. Salmides 19-22 esitab ta prohvetikuulutamise anni suhtes manitsuse. Ta alustab seda lõiku kahe eitusega algava juhisega – „ärge kustutage Vaimu” ja „ärge põlastage prohvetiandi” (1Ts 5:19, 20). Lihtsalt öeldes käsib ta tessalooniklastel lõpetada millegi tegemise, mida nad jätkuvalt tegid.

Kuigi me ei tea, millisele iseärasusele Paulus siin tähelepanu juhib, näib ta käskivat neil olla avatum valgusele, kuigi ta samas käsib neil seda läbi katsuda, teha kindlaks, et see on tõepoolest valgus (2Kr 11:14).

On mitmeid teid, kuidas alahinnata prohvetiandi. Üks neist on „Vaimu kustutamine”. Teeme seda siis, kui ignoreerime või paneme vastu tõelise prohveti tööle. Vaadake kogu seda vastuseisu ka meie oma ridades prohvetianni suhtes, mis on meile antud Ellen White’i elus ja töös.

Teine võimalus alahinnata prohvetiandi on seda küll tunnustada, aga vääriti tõlgendada või valesti rakendada. Võime ligineda prohvetlikule sõnumile avatud meelsusega, kuid rakendada seda, mida öeldakse, vahetu olukorra jaoks kohatult. Selles peame me adventistidena olema väga ettevaatlikud. Meile on antud imeline and; me ei taha seda väärkasutamisega alahinnata.

Kolmas võimalus prohvetiandi alahinnata on omistada prohveti autoriteet isikule või kirjutistele, kes/mis pole saanud oma andi Jumalalt. Kogudus peab olema jätkuvalt valvas, katsuma läbi kõik selleks, et näha, kas üks või teine prohvetlik sõnum ehitab kogudust üles.

Milline on olnud Ellen White’i prohvetiameti mõju sinu elus? Räägi hingamispäeval klassis oma vastusest.

Lõpuaja pühadus (1Ts 5:23-28)

Loe 1Ts 5:23, 24. Mida tähendab „pühitsegu teid läbinisti” ja „olgu hoiatud laitmatuna” Issanda Jeesuse Kristuse tulemiseks? Kas me ei peaks olema sellised juba praegu?

Tänases lõigus pöördub Paulus tagasi palve keele juurde. Tema stiil on samasugune nagu 1Ts 3:11-13. Sama on ka tema põhiteema: olla leitud laitmatuna pühitsuses Jeesuse teisel tulemisel. Paulus läheb siin üle sellelt, mida tessalooniklased arvasid tegevat (1Ts 5:12-22), sellele, mida Jumal meis (pühitsus) ja meie jaoks teeb (Jeesuse teine tulemine).

Usklikel on palju eriarvamusi selle suhtes, mida see tekst täpselt ütleb inimeste loomuse ja iseloomu kohta, millist nad Jeesuse tagasitulekul ootavad. Meie lühike kohtumine selle lõiguga pöörab tähelepanu tõsiasjale, mida see salm selgesti ütleb.

Paulus ütleb, et see, mida Jumal usklikus teeb, läbib kogu inimese. Pühitsus mõjutab iga osa uskliku elust sedamööda, kuidas Jeesuse tulek läheneb. Rääkides „vaimust”, „hingest” ja „ihust”, ei püüa Paulus olla teaduslik ja täpne inimese erinevate „kihtide” suhtes (piibellikult arusaamas moodustavad ihu ja hing terviku; need pole eraldi eksisteerivad osad). Ta väljendab hoopis seda, et iga osa meie ihust ja hingest tuleb alistada Jumalale. Jumalale tuleb lasta täielikult kontrollida meie mõtteid, tundeid ja tegusid.

Pauluse palve ulatub olevikust Jeesuse teise tulekuni. Usklikke kaitsakse ehk hoitakse laitmatuna kuni Issanda tulekuni. Paulus palvetab, et nende Jumalale pühendumise täielikkus säiliks lõpuni. Selle kirja kohaselt olid tessalooniklased täiuslikkusest kaugel, kuid see, mida nad tegid, vääris kaitsmist, kuni Jeesus tuleb. Paulus palub üht rohkem, kui midagi muud – et nad jätkaksid kasvamist armus Jeesusega sõbrustamise kaudu (vaata ka Jh 15:4-6).

Mil moel saad ja peaksid iga päev valmistuma Issanda tulekuks?

Edasiseks uurimiseks: „[Lapsena] tegi Jeesus oma tööd rõõmsalt ja peenetundeliselt. Selleks, et Piibli usk ilmneks koduses elus ja töökohal, selleks, et jätkuks jõudu vastu panna tööpingele ja siiski pidada silmas Jumala au, on vaja palju kannatlikkust ja vaimulikkust. Siin aitab meid Kristus. Jeesus ei olnud kunagi hõivatud maisetest muredest niivõrd, et Tal poleks jätkunud aega mõelda taevastele asjadele. Sageli leidis Tema südamerööm väljenduse vaimulikes lauludes. Sageli kuulsid Naatsareti elanikud Teda häälega kiitmas ja tänamas Jumalat. Ta hoidis ühendust taevaga laulu kaudu, ja siis kui Tema kaaslased kaebasid tööväsimume üle, virgutasid neid Tema huulilt kõlavad armsad viisid. Tema ülistuslaulud näisid peletavat eemale kurjad inglid ning täitvat ruumi meeldiva lõhnaga. Tema kuulajate mõtted suundusid maiselt pinnalt taevase kodu poole.” – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 73.

„Keha ja hinge tervist edendab kõige rohkem tänulik ja kiitev meelsus. Elujaatav kohustus on panna vastu melanhooliale, rahulolematutele mõtetele ja tunneteile – samamoodi kohustus nagu on palvetamine.” Ellen G. White, *Suure Arsti jälgedes*, lk 251.

Küsimused aruteluks:

1. Vaadake klassis läbi vastused kolmapäevase osa viimasele küsimusele. Vaadake teemat kahest küljest: milline mõju on Ellen White'il meie kogudusele tervikuna ja kuidas on tema teenistus avaldanud mõju meie kui üksikisikute elule?
2. Peatu pikemalt mõttel, kuidas meie kultuuriline hoiak autoriteedi suhtes mõjutab meie suhtumist koguduse autoriteetidesse. Kas meie kultuur õhutab meid autoriteetidest vähem lugu pidama või neile liiga palju toetuma? Kuidas saavutada hea tasakaal?
3. Kuidas saab sinu kohalik kogudus teha usaldusväärse juhendajana paremat tööd uute usklikke heaks, et nende iseloom kasvaks? Missugust väljaõpet vaimulik juhtkond vajab?

Kokkuvõte: Käesoleva nädala lõigus (1Ts 5:12-27) võtab Paulus ette erinevaid teemasid, kuid keskendub eriliselt kohaliku koguduse elu vaimulikule kvaliteedile. Usklikel tuleb kohalikus koguduses üksteist juhendada ning olla rõõmsad ja tänulikud. Samuti tuleb neil olla avatud uuele tööle, eriti prohvetlikule tööle, ometi hinnata uusi ideid hoolikalt ja kaalutletult. Kõige rohkem kutsub Paulus üles allutama ennast Jumalale isikliku elu kõigis valdkondades, silmad suunatud Jeesuse tagasitulekule.

Bhutan on väike mäGINE riik, mis asub Himaalaja lõunanõlvadel ja piirneb kirdes Indiaga. Nelja põlvkonna jooksul on see kant olnud muust maailmast ära lõigatud. Bhutani elanikud on peaaegu kõik budistid ja hinduistid. Teadaolevalt on riigis vähe kristlasi. Kuid Jumalal on moodused, kuidas avada südameid ja juhtida otsijaid Jeesuse juurde.

Tepa oli munk Bhutanis, kuid see ei rahuldanud teda. Ühel päeval kohatas ta kristlikku abielupaari, kes tegi ta salaja tuttavaks Jeesusega. Kui Tepa perekond sai teada, et temast oli saanud kristlane, ütlesid pereliikmed temast lahti ja saatsid oma külast minema. Ta lahkus Bhutanist ja asus elama Nepali, olles üks esimesi Bhutani päritolu adventiste maailmas.

Tepa poeg Praveen jagas isa igatsust jõuda Kristusega Bhutani. Praveenist sai Bhutani piiri lähedal Indias paikneva internaatkooli õpetaja; selles koolis käis palju Bhutanist pärit õppureid. Praveen sai nendega sõbraks ning õpetas neile salamisi Piiblit sel moel, kuidas nad suutsid mõista. Mõnigi võttis Jeesuse vastu oma isiklikuks Päästjaks.

Koolivaheaegadel külastas Praveen oma õpilaste kodusid Bhutanis. Mõnede selliste perekondadega sai ta lähedaseks sõbraks.

Ühel päeval silmitses Praveen Himaalaja mägesid, arutledes selle üle, kuidas rääkida bhutanlastele Jeesusest. Just siis astus tema juurde üks mees ja ütles, et on adventist. Kaks meest rääkisid pikalt Piiblist, Ellen G. White'ist ja raamatust *Suur võitlus*. Praveen sai innustust *Suure võitluse* eksemplaride trükkimiseks, et anda neid bhutani inimestele, kes elasid India ja Bhutani piirialal. Teised aitasid ettevõtmist rahastada.

Raamat tekitas erutust. Mõned mungad ja kristlased olid ärevuses ning ähvardasid raamatu keelustada. Teiste uskkondade kristlased mõistsid selle raamatu avalikult hukka ning õhutasid oma liikmeid seda põletama.

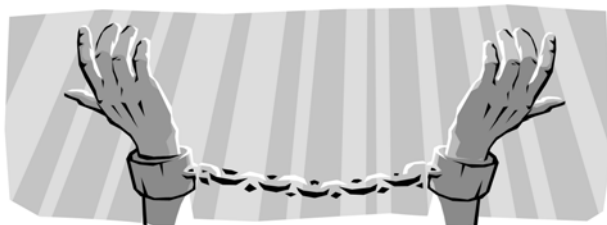
Osa inimesi aga tundis raamatu vastu, mis nii palju laineid löi, uudishimu. Nad otsisid selle raamatu endale ja hakkasid lugema. Raamatust ilmus kordustrükk.

Praveen sai sõbraks kahe mungaga. Pärast mitmeid kuid tegi ta nad tuttavaks Jeesusega ja andis neile *Suure võitluse* ning Uue Testamendi. Mungad lugesid salaja raamatuid ja küsisid eksemplare juurde, et neid üle Bhutani piiri viia.

Praveeni bhutanlastest õppurid viisid *Suure võitluse* eksemplare endaga koju kaasa. Nad andsid seda raamatut edasi oma perekonnas ja sõprade ringis ning sel viisil on Jumala tõde sisenenud Bhutani.

Autor, kelle nime jätame tema turvalisuse huvides nimetamata, on evangelist, kes töötab bhutani inimestega Indiaga piirneval alal.

Töötus tagakiusatutele (2Ts 1:1-12)

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ts 1:1-12; Jh 1:18; Rm 2:5; 12:19; Ilm 16:4-7; 20:1-6; Jh 14:1-3.

Meespeetav tekst: „Sellepärast me palvetamegi alati teie eest, et meie Jumal teeks teid oma kutsumise vääriliseks ja et ta oma väes teeks täielikuks kogu teie headuse meelepärasuse ja usu teo” (2Ts 1:11).

Juhtmõte: Jeesuse teine tulek on kogu kristliku lootuse haripunkt.

Kuna sidepidamine oli aeglane, tuli kogudusel, kes Paulusega rääkida tahtis, leida ta üles ja talle sõnum edastada; kindlasti polnud see protsess alati kuigi kerge. Kui ühendus oli juba loodud, sai apostel dikteerida vastuse ning see toimetati käsipostiga tagasi kogudusele. Selline protsess võis kesta kuid. Vahepeal oli vääratel uskumustel aega edasi areneda ja levida.

Näib, et midagi sellist juhtus Tessaloonikas, kus koguduses kerkisid esile uued probleemid. Need probleemid võisid minna hullemaks selle väärsti rakendamise pärast, millest Paulus oma esimeses kirjas kirjutab. Teine kiri tessalooniklastele oli Pauluse püüe olukorda veelgi korrigeerida.

Pauluse sõnad käesoleva nädala õppetükis toovad esile mõtte: Jeesuse teisel tulekul vabastatakse usklikud Jumala suurejoonelise sekkumisega Kristuses. See lõik annab lisateavet Tema tuleku kohta.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 15. septembriks.

Pühapäev, 9. september

Värsked tervitused (2Ts 1:1, 2)

„**Paulus** ja Silvanus ja Timoteos – tessalooniklaste kogudusele Jumalas, meie Isas, ja Issandas Jeesuses Kristuses: Armu teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt, ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt!” (2Ts 1:1, 2). Milline usk ja töotus leidub isegi nii lihtsas tervituses nagu see? Kuivõrd on selles teoloogiat, kui palju lootust või töotust? Kuidas saame õppida vaatama seda lootust ja töotust enda kohta käivana?

Paulus räägib, nagu väga sageli, armust ja rahust. Eks ole need oma-moodi seotud? Jumala armu tajumine elus ning töotus andestamisest Jeesuses peaksid ju juhtima meid rahu juurde? Kuivõrd tähtis on, et võtaksime kõik olukorrale vaatamata aega mõtiskleda pikemalt meile tehtud imelise päästepakkumise ning armu üle, mida meile mitte-väärt-olemisele vaatamata antakse. Millisel paremal moel kogeksime rahu, mida meile töötatakse? Meil tuleb pöörata pilk endalt Jeesusele ja sellele, mida meile Temas antakse.

Võrdle 1Ts 1:1 ja 2Ts 1:1, 2. Sõnastuses on väike erinevus. Mida olulist võib selles erinevuses märgata?

Tessalooniklastele kirjutatud esimese ja teise kirja vahel on üks erinevus. Paulus kasutab 1Ts 1:1 „Jumalas Isas” asemel 2Ts 1:1 „Jumalas, *meie* Isas”. See lisab lähedust. On inimesi, kes tunnevad ennast Jeesusega lähedasena, kuid keda hirmutab Jumal Isa. Paulus kinnitab tessalooniklastele, et nad võivad Isaga suhelda sama suure julgusega nagu nad suhtlevad Jeesusega. Jeesus tuli siia maailma, et näidata meile, milline näeb välja Isa.

Loe Jh 1:18 ja 14:7-11. Milline lootus ja kinnitus joonistub välja nendest salmidest, eriti 2Ts 1:1, 2 valgel?

Esmaspäev, 10. september

Paulus tänab (2Ts 1:3, 4)

Paulus kaldub kasutama väga pikki lauseid. 2Ts 1:3-10 on üks lause, mis vaatleb peamiselt Jeesuse teist tulekut käsitlevaid sündmusi. Lause tuum aga ei keskendu teisele tulekule (2Ts 1:3): „Meil tuleb alati tänada Jumalat teie eest.” Jeesuse tulekuga seotud Pauluse märged (2Ts 1:6-10) on osa põhjusest, mille pärast ta tänab tessalooniklastele mõeldes nii Jumalat kui

ka tessalooniklasi.

Loe 2Ts 1:3, 4. Millise tähtsa vaimuliku põhimõtte usuküsimuse kohta nendest salmidest leiame? Mis juhtub usuga siis, kui see ei kasva?

2Ts 1:3-10 põhiliseks tegusõnaks on „meil tuleb” anda tänu Jumalale. Paulus tunneb ennast olevat kohustatud tänama Jumalat tessalooniklaste eest, kuna nende usk kasvab järjest. Samas rohkeneb ka nende üksteise armastamine; mõlemad tegusõnad on originaalis olevikus. See tähendab, et nende usu ja armastuse kasvamine on järjepidev ja edasiliikuv. Sellist laadi kasv on igas eluterves koguduses põhiline. Kui kogudus ei kasva nagu taim, siis ta sureb.

Paulus jätkab märkimisväärse kriitika esitamist kogudusele käesoleva kirja teises ja kolmandas peatükis. Kuid ta teab, et inimesed vajavad päris palju tunnustamist enne, kui nad kriitikat konstruktiivselt omaks võtavad. Esimeses peatükis ta sellist heakskiitu pakubki.

Üks Pauluse heakskiidu põhjus on tõsiasi, et Tessaloonika kogudus talub jätkuvalt tagakiusu. Ta märgib eriliselt ära nende „vastupidavuse” kitsikustes. Usu, lootuse ja armastuse asemel räägib Paulus nende usust, armastusest ja vastupidavusest. Kuna „vastupidavus” asendab siin sõna „lootus”, annab see Paulusele suuna seletada samas peatükis edaspidi Jeesuse teist tulekut.

Usus ja armastuses kasvamise tõttu toovad apostlid kõikides kogudustes, keda nad külastavad, esile tessalooniklaste vankumatust viletsustes. Tessalooniklastest saab kristliku ustavuse näide katsumustes.

Kuidas saavad katsumused ja viletsus meie usku rohkendada? Samal ajal, kes poleks heidelnud usu säilitamisega katsumuste pärast?

Teisipäev, 11. september

Kannatused kui lõpuaja märk (2Ts 1:5, 6)

2Ts 1:5-10 kreeka keeles viitas Vanale Testamendile (Uue Testamendi aegsete kristlaste jaoks oli Piiblik peamiselt Septuaginta, Vana Testamendi tõlge kreeka keelde, tehtud enne kristlikku ajaarvestust). Teises kirjas tessalooniklastele on viiteid Vanale Testamendile palju rohkem kui esimeses kirjas.

Loe 2Ts 1:5, 6. Mida Paulus ütleb? Millised töötused siin leiduvad?

Sõna *märk* tähendab „tõestus” või millelegi „selgelt osutamine”. Mida

tõestab kristlaste tagakiusamine (4. s)? Kindlasti pole see märgiks Jumala hukkamõistust [= kohtust] oma rahva suhtes. Vastupidi, see osutab tulevasele kohtule, kus Jumala rahvas süüdistusest vabastatakse ja need, kes neid taga kiusasid, kogeavad sama, mida nad teistele põhjustasid.

Siin on meie jaoks sõnum. Vägivald sünnitab vägivalda ning neil, kes kasutavad kaasinimeste suhtes vägivalda, on põhjust tuleviku pärast karta. Jumala kohus paneb asjad paika. Need, kes vaenavad Jumala rahvast, seisavad ühel päeval silmitsi Jumala õigusega. Need aga, kes taluvad oma usu pärast täna ebaõiglust, võivad usaldavalt suunata silmad Jumala tulevasele kohtule. Sellel päeval saab kõigile selgeks, et neile kuulus Jumala poolehoid.

Uus Testament julgustab usklikke olema kaasinimeste suhtes armulikud, halastavad ja andeksandvad. Kui aga armulikkus, halastus ja andeksandmine järsult tagasi lükatakse ning nende eest needmiste, raevu ja vangistamisega tasutakse, julgustab öeldu tajuma, et ebaõiglus ei kesta igavesti. Niisiis kutsutakse Jumala pühi olema kannatlikud (vaata ka Ilm 14:12).

2Ts 1:5, 6 meenutab Paulus tagakiusatud tessalooniklastele, et tulevikus ilmutab „Jumala õiglane kohus” neile Tema heakskiitu olevikus. Rohkemgi veel, nende kannatlikkus ja usk viletsuse palge ees kinnitab, et Jumal on nad valinud. Sel moel saab kristlik kannatus olla rõõmustamise põhjus (1Ts 1:6, 7). Tegemist on reaalse tõendiga sellest, kelle poolel me Jeesuse tulekul oleme.

Viies salm näitab Jumala õiglast kohut selles, et Ta poolehoid kuulub tessalooniklastele. Kuues salm näitab sama nende tagakiusajate hukkamõistmises ja hävitamises. Mõlemal juhul kinnitab kohus käesoleva käitumise.

Kas sind on lastud ülekohtuselt kannatada, kusjuures pahategijad pole oma tegude eest nähtavat karistust saanud? Kui jah, siis millist julgustust saad Jumala kohtu kohta käivatest töötustest? Või vaata asja nii: kas sina käitusid kellegi suhtes halvasti, ülekohtuselt ning see asi on jäänud (vähemalt senimaani) nii nagu on? Kui jah, siis millisena paistavad sinu jaoks töötused Jumala lõpukohtust?

Kolmapäev, 12. september

Tuli ja hävitamine (2Ts 1:7-9)

Loe 2Ts 1:7-9. Mis on Jeesuse teisel tulekul õelate hävitamise peamine põhjus? Kuidas peaksime neid salme mõistma arusaama juures, et Jumal on ülimalt armastav, halastav ja andestav?

Paljud inimesed tunnevad nendes salmides öeldu pärast ebamugavust. Nad tunnevad, et „tagasi maksmine”, kättetasumine, karistamine ning vaevamine on armastava, armuliku ja halastava Jumala jaoks ebaväärikas. Kuid just karistamine ja õiglane tasu on Pauluse sagedane teema (Rm 2:5; 12:19). Paulus on ühemõtteline: ühel päeval saab Jumala õiglus võimsalt avalikuks.

Miks mitte? Iga hea tänapäevane valitsus peab mõneski asjas rakendama jõudu selleks, et tõkestada kurja. Ehkki jõud pole alati vägivald (nagu siis, kui sind peatatakse liiklusrikkumise eest või auditeeritakse su makse), tuleb mõnelgi puhul, eelkõige siis, kui kurjategijad ise kasutavad vägivalda, vastata neile vägivaldaga. Head valitsused sätestavad vajalikud kitsendused, et me võiksime kõik ühiselt rahu elada. Paljudel kordadel ei anna avalik kurjus vabatahtlikult alla. Mida suurem on aga kurjuse võim ja toorus, seda suuremat jõudu on kurjuse lämmatamiseks vaja.

Kujundid selles lõigus pole kaunid, kuid need kinnitavad meile, et Jumal teeb vägivald ja rõhumise lõpetamiseks kõik võimaliku.

Loe Ilm 16:4-7 ja Tn 7:21, 22. Mida õpetavad need salmid paralleelselt sellega, millest Paulus kirjutab teises kirjas tessalooniklastele?

Oma kogemuse kaudu mõistab Jeesus kannatuste hinda. Temale on usaldatud jumaliku kohtuotsuse täideviimine, milles pole ülearust hävitamist. Jumalik kohus põhjustab kannatuse, kuid mitte kellegi jaoks täpikestki rohkem, kui vaja. Kui suudame Jumalat usaldada kõiges, võime olla kindlad, et Tema kohus räägib tarkusest ja headusest, mida me praegu millegagi võrrelda ei saa.

Kõnealuse lõigu eesmärgiks on julgustada vaenatuid ja rõhutuid, mitte aga rõõmustada kättemaksust. Kohtupäev saabub. Meil ei tule õiglust oma kätega looma hakata.

Loe 2Ts 1:10-12. Mida tähendab, et Jeesus Kristus saab kirgastatud pühade hulgas?

Selle nädala teksti kogu lause (2Ts 1:3-10) esitab rea tähtsaid üksikasju Jeesuse teisest tulekust. Siis kui Jeesus tagasi tuleb, vaevab Ta vaevajaid ning annab rahu vaevatuile (vaata 2Ts 1:6, 7). Ta tuleb taevast alla võimsate inglite saatel (2Ts 1:7). Ta tuleb põletava tule ja hävituskohtuga neile, kes on Jumala ja Jeesuse Kristuse evangeeliumi hüljanud (2Ts 1:8). Õelad hukuvad (2Ts 1:8, 9), õiged aga saavad Kristuse jaoks kirgastatud (2Ts 1:10).

Jeesuse teine tulek avab milleeniumi [= tuhande-aastase-ajastu], mille jooksul jääb maakera tuhandeks aastaks laastatuks (Ilm 20:1-6). Ehkki käesoleva nädala õppetükk ei räägi meile, mis õigetest edasi saab, ütleb 1Ts 4:16, 17, et päästetud ühinevad Jeesuse tulekul Jeesusega õhus. Jh 14:1-3 viitab veel, et Jeesus viib õiged endaga taevasse.

Millist nõu annab Paulus usklikele Jeesuse teise tuleku suhtes? 2Ts 1:11.

Kümnenda salmiga lõpetab Paulus õelatest rääkimise ning hakkab jälle käsitlema õigete saatust Jeesuse teisel tulekul. Salmides 10-12 esitatakse Jeesuse kirkust nende iseloomus, kes Temasse usuvad. Paulus rõõmustab, et tema palved ja jõupingutused tessalooniklaste heaks saavad Jeesuse teisel tulekul süüdistusest vabaks (vaata 1Ts 2:19, 20).

Paulus toob siin sisse teise peatüki mõtte, milles ta väitleb selle üle, et Issanda päev ei ole veel tulnud. Juhul kui oleks, leegitseks tuli, hukkuksid õelad ning Jeesus saaks kõigi silmis täie kirkuse.

Tänases lõigus lülitub Paulus raskusteta Jumalalt Jeesusele, tarvitades neid kahte sõna vaheldumisi. Inspiratsiooni kohaselt on Jeesus Jumal. See õpetus on meie jaoks väga tähtis. Mida suurem on Jeesus, seda võimsam on Tema pääste ning seda selgema pildi saame Jumalast, kui mõtiskleme Tema elu, surma, ülestõusmise ja taastuleku üle. Kui Jeesus on tõesti Jumal, siis on Isa samasugune nagu Tema.

Kuidas saame õppida elama oma igapäevast elu ja ikkagi oodata Jeesuse teist tulekut? Miks on elu argirütmis nii kerge unustada Tema tulemine? Kuidas saame õppida hoidma seda hämmastavat tõotust silme ees ning teha oma igapäevatoimetusi, andes sellele tõotusele aja, tähelepanu ja tõsiduse, mida see väärrib?

Edasiseks uurimiseks: „Piibli on kirjutanud inspireeritud inimesed, kuid mõtted ja väljendused pole Jumala-pärased. Need on inimese-pärased. Jumala kui autori moodus ei ilmne. Inimesed kasutavad sageli selliseid väljendeid, mida Jumal ei kasutaks. Kuid Jumal pole pannud ennast sõnadesse, loogikasse, retoorikasse, et [nende põhjal] Piibli üle otsustada. Piibli kirjutajad olid Jumala sulemehed, mitte Tema sulg...

Inspireeritud on inimesed, mitte aga Piibli sõnad. Inspiratsioon mõjustab inimest ennast, mitte selle inimese sõnu või väljendeid, kes Püha Vaimu mõjul täitub mõtetega. Sõnad on aga vastava isiku pärased. Jumalik mõttelaad seguneb. Jumalik mõttelaad ja tahe kombineerub inimliku mõttelaadi ja tahtega; selliselt on inimese poolt lausutu Jumala sõna.” – Ellen G. White, *Valitud kuulutused*, 1. raamat, lk 21.

„Õpetus, mille Paulus esitas tessalooniklastele oma esimeses kirjas Kristuse teise tuleku kohta, oli täielikult kooskõlas tema varasema õpetusega.. Ometi tõlgendasid mõned Tessaloonika vennad tema sõnu vääriti...

Teises kirjas tessalooniklastele püüdis Paulus seda vääritimõistmist oma õpetuse suhtes parandada ning esitas oma tõelise seisukoha.” – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 264.

Küsimused aruteluks:

1. Kas Pühakirja tõde avaldab ennast rohkem intensiivses sõna-sõnalt uurimises või avaramas teemakäsitluses, mida saame jälgida ulatuslikuma lugemise käigus? Või on mõlema jaoks oma aeg ja koht? Arutlege klassis vastus(t)e üle.

2. Loe ülalolevat Ellen White'i tsitaati sellest, kuidas inspiratsioon toimib. Kuidas aitab see meil mõista „inimlikku elementi”, mis aeg-ajalt Piiblis ilmneb?

3. Kas mõte Jeesuse teisest tulekust hirmutab sind või annab sulle lootust? Mida kõneleb su vastus sinu suhtest Jumalaga või sinu arusaamise kohta evangeeliumist? Või mõlemast?

4. Kui palju on tõde arusaamas, et viletsused teevad meie usku ja iseloomu tugevamaks; mida sa ütled inimeste kohta, keda viletsused on kibestanud, vimma vedama pannud ja vihaseks muutnud (tähendab, pole iseloomu üles ehitatud) ning nad on usu kaotanud?

Kokkuvõte: 2Ts esimeses peatükis tunneb Paulus rõõmu sellest, et Tessaloonika usklikud jäid suurest viletsusest hoolimata ustavaks. Ta julgustab neid, et Jeesuse teisel tulekul läheb kõik teiseks. Ükskõik, mis nüüd ka juhtub, meil on töötus, et Jumal paneb maksma jumaliku õigluse.

Valgus pimeduses, 2. osa

Nima oli üks paljudest bhutanlastest, kes sai raamatu *Suur võitlus*. Mees luges selle mitu korda läbi ning jagab oma avastusi Jumalast oma pereliikmete ja sõpradega nende väikeses kodukülas Bhutanis. Umbes viieteistkümmeliikmeline rühm inimesi käib tema magamistoas koos Jumalat teenimas. Mitmed valmistuvad ristimiseks. Selliste inimeste arv kasvab sedamööda, kuidas Nima jätkab usust rääkimist ning jagab adventistide raamatuid ja kirjutisi, mida ta vargsi üle oma kodumaa piiri toimetab.

Kristlane olla on Bhutanis endiselt keeruline. Tosinate kaupa usklikke on usu levitamise pärast vangistatud. Praegu kohtuvad enamasti vabatahtlikest evangelistid Bhutanist pärit inimestega teisel pool piiri, Indias. Seal õpivad vabatahtlikud inimestega koos Piiblit ja õpetavad neile, kuidas lihtsate ravivõtete kasutamisega jõuda kaasinimesteni Kristuse nimel. Senini on vähemalt 25 bhutani inimest võtnud Jeesuse vastu oma Päästjaks ning saanud seitsmenda päeva adventistidest kristlasteks. Kui nad koju tagasi pöörduvad, viivad nad endaga kaasa Piiblid ja adventkoguduse raamatud.

Jätkuvalt imbub läbi lugusid bhutanlastest, kes tahavad Jeesusest teada saada. Üks hotellipidaja sai mitu raamatut ning andis need autojuhtidele, et need jagaksid raamatuid reisijatele.

Hiljuti külastasid mõned bhutani usklikud mitmeid külakesi, et palvetada haigete pärast ning lohutada leinajaid ja südameilt murtud inimesi. Mitmed inimesed tahtsid Jumalast rohkem teada saada, niisiis tutvustasid usklikud neile ettevaatlikult Jeesust. Püha Vaim töötab inimeste südames, kes tahavad innukalt Jeesust tundma õppida.

Kahjuks teenib valdav osa 700 000 Bhutanis elavast inimesest ikka veel vaime või puust ja kivist tehtud jumalaid. Nad elavad ja surevad ilma päästekindluseta, sest ei ole kunagi kuulnud sõnumit Jumala armastusest ega nende eest toodud Jeesuse ohvrist. Vaimses mõttes on nad näljas ning ihkavad tõe, millele oma elu rajada. Tasahaaval avab Jumala sõnum Bhutani rahva südameuksed.

Me saame aidata Bhutani elanikel Jeesust tundma õppida. Meie misjoniannetused saavad toetada piiblitöölisi ja varuda kirjandust ning Piibleid, et sealsed inimesed saaksid tuttavaks Jeesusega, kõikide kuningate Kuningaga, kes armastab neid niivõrd, et suri nende eest. Meil tuleb seda neile rääkida, et nad oleksid valmis Jeesusega kohtuma, siis, kui Ta tuleb.

Autor, kelle nime jätame tema turvalisuse huvides nimetamata, on evangelist, kes töötab bhutani inimestega Indiaga piirneval alal

Antikristus (2Ts 2:1-12)

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ts 2:1-12; Mt 24:1-14; Sk 3:1; Tn 8:8-11; Ap 2:22.

Meespeetav tekst: „Ärgu ükski teid mingil kombel petku! Sest see ei juhtu enne, kui on tulnud ärataganemine ja ilmunud seadusevastane inimene, hukatuse poeg” (2Ts 2:3).

Juhtmõte: Parandades tessalooniklaste väärteoloogiat lõpuaja sündmuste kohta, paljastab Paulus tõe lõpuaja pettustest.

Kõikide julgustussõnade ja manitsuste keskel kirjutab Paulus lõpuaja sündmustest, mis teevad teed suurimale lõpusündmusele, Jeesuse teisele tulekule.

Käesoleva nädala salmides rõhutab Paulus maailma ajaloo lõpust rääkides midagi teistsugust kui varem. Esiteks, ta rääkis sellest tessalooniklastele üksikasjalikult juba siis, kui ta oli koos nendega. Teiseks on selle tekstilõigu eesmärk hingekarjaselik; rahustada neid ja veenda neid olema lõpuaja sündmuste suhtes veel kannatlikumad ning hoiatada neid valeõpetuste eest, mis selle teema kohta ringi liikusid.

Selle nädala tekstilõigu (2Ts 2:1, 2) alguses esineb mitu kreeka keelset sõna, mis viitavad 1Ts 4:13-5:11 – Issanda tulemine (1Ts 4:15), kogumine (1Ts 4:17) ja Issanda päev (1Ts 5:2). Mõnes mõttes selgitavad selle nädala salmid Pauluse poolt varem öeldut. Siin avab ta tõdesid, mida meil on vaja täna enda jaoks mõista.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 22. septembriks.

Millisele teemale pöörab Paulus tähelepanu 2Ts 2. peatükis? Kuidas kehtivad need sõnad meie jaoks täna? Mil moel seisame vastakuti samasuguste lõpuaja sündmusi puudutavate väljakutsetega koguduse sees (Jeesuse tuleku aja määramine, vandenõuteooriad ja muu selline), olgu taust kuitahes erinev? Millised sarnased põhimõtted leiduvad siin selle kohta, millega samuti pidevalt silmitsi oleme? 2Ts 2:1-3.

Selles lõigus ei esine otsest tõendit, et kogudus küsis küsimusi Jeesuse teise tuleku kohta. Paulus ise tajub probleemi ja käsitleb seda. Mõiste „meid kogutakse tema juurde” meenutab seda, mida Paulus eelmises kirjas kirjutas (1Ts 4:15-17).

Selles lõigus tuletavad Pauluse sõnad meelde Jeesuse antud hoiatust (Mt 24:1-13). Tessalooniklased olid „ruttu” segadusse sattunud vastuolulisest infost, mida nad olid saanud lühikese aja jooksul sellest alates, kui Paulus kirjutas oma esimese kirja.

Paulus ei täpsusta nende segaduse otsest allikat. Võib-olla polnud see nende endigi jaoks selge. „Vaimuga” (2Ts 2:2) osutab ta tõenäoliselt prohvetlikule õpetamisele, kas siis valeprohveti omale või Pauluse esimesest kirjast vääralt arusaamisele. Teise võimaliku allikana on mainitud suulist sõna, õpetust, mis liikus koguduseliikmete hulgas suust suhu. Kui ta mainib kirja kohta, et see „nagu pärineks meilt”, viitab Paulus kas mingile kirjale, mida võltsilt tema nimega seostati, või ühe tema poolt kirjutatud kirja väärkasutamisele.

Hoolimata sellest, kui hoolikalt võib üks pastor koguduse järele valvata, on mitmeid teid, mil moel võivad väärad arusaamad juurduda. Mõnikord on liikmetel kergem omaks võtta kuulujuttu kui hoolikalt enda jaoks Pühakirja uurida. Vahel võivad uued ideed olla lausa piibellikud, kuid on Piibli teiste õpetuste suhtes tasakaalust välja löödud.

Viimatinimetatud probleem näib olevat Tessaloonikas. Tessalooniklased teadsid palju õigeid asju Jeesuse teise tuleku ning sellele eelnevate sündmuste kohta. Kuid nad kaldusid rõhutama õpetuses ühte või teist äärmust ilma seda tasakaalustavate vaatekohtadega. Neil polnud õnnestunud tähele panna Jeesuse hoiatust Tema tuleku märkide silmas pidamisest (Mt 24:4-8). Seetõttu kurvastasid nad 1Ts kirjas Jeesuse tuleku viibimise pärast (1Ts 4:13-15). Käesolevas peatükis näib, et nad tuletavad järelduse: nad on juba lõpusündmuste sees.

Lühikese vahemiku jooksul, mis jäi tessalooniklastele kirjutatud esimese ja teise kirja vahele, sattusid Tessaloonika koguduse liikmed segadusse selle suhtes, mida Paulus oma esimeses kirjas kirjutab. Nad järeldasid, et teine tulek on ukse ees või siis juba mingil salajasel viisil saabunud (2Ts 2:2). Kuidas vastab Paulus lühidalt sellele probleemile? „See ei saa olla tösi. On veel nii palju asju, mis peavad enne juhtuma.” Segadus Tessaloonikas tingis selle, et Paulus kirjutab lõpusündmustest ulatuslikumalt kui mujal. Kui ta poleks seda teinud, poleks see meie jaoks talletunud.

Loe 2Ts 2:3, 4. Mida räägib Paulus meile nendes salmides „seadusevastasest inimesest”? Millised siit leitud põhimõtted aitavad meil mõista, millest Paulus räägib?

Originaalis on 3. ja 4. salm osa lõpetamata lausest. „Issanda päev ei ole veel käes” puudub kreeka keeles ja on lisatud suuremale osale tõlgetest. Paulus loetleb asju, mis peavad juhtuma, enne kui Jeesus saab tulla. Peab toimuma „ärataganemine” (kreekakeelne sõna ärataganemise kohta on apostasia) ja siis peab ilmuma „seadusevastane inimene”. Seda ilmingut iseloomustatakse 2Ts 2:8-10 Saatana tööna vahetult enne Jeesuse tulekut (mida uurime lähemalt kolmapäevases osas). Kuid enne sellise kurjuse ilmumist toimib „vägivalla saladus” ja toimub takistaja ära kadumine (2Ts 2:6, 7).

Neljas salm kirjeldab „ülekohtu inimest” ehk „seadusetuse inimest”, kes tegutseb teatud aja jooksul katte all ning saab lõpus avalikuks. Ta paneb Jumalale vastu, ülistab ennast Jumalast kõrgemaks, istub templisse ning teatab, et tema on Jumal. See salm on täis vihjeid Vanale ja Uuele Testamendile. „Vastupanu” tuletab meelde Saatanat [„süüdistajana”] Sk 3:1. Enda Jumalast kõrgemaks tõstmine ja taevases templis oleva Jumala koha anastamine tuletab meelde Tn 8. peatüki väikest sarve. Enda Jumalana paista laskmine tuletab meelde Saatanat Js 14. peatükis ja Hesekeieli 28. peatüki; samuti osutab see Tn 11:36-39 suurustavale võimule. Niisiis sisaldab „seadusetuse inimese” kirjeldus osiseid, mis osutavad Saatanale endale ja Saatana õelale käsilasele kristliku ajaloo jooksul.

Mil moel võib igähel meist olla sama hoiak, mida siin omistatakse „ülekohtu inimesele”?

Takistaja (2Ts 2:5-7)

Millised kaks asja iseloomustasid Pauluse sõnade kohaselt nende kirjutamise aegset olukorda maailmas? Kuidas näeme neis salmides ilmumas suurt võitlust? 2Ts 2:6, 7.

Seostades need salmid eelnevatega, võime näha, et Paulus tõstab esile ajaloo kolm etappi *tema* päevadest kuni lõpuni. Viimane etapp algab Jeesuse teise tulekuga. Enne seda etappi ilmneb ülekohtu inimene, keda tuntakse ka seadusevastasena (2Ts 2:3). Ja enne seda etappi leiab aset vägivalda saladuse toimimine ning selle takistaja ära kadumine (2Ts 2:6, 7).

Kuigi meile meeldiks täiesti aru saada, mida Paulus siin silmas peab, on nendes salmides palju ebaselget. Takistav võim on 6. salmis keskoost sõna (mingi asi) ja 7. salmis meessoost sõna (keegi isik). Seadusevastane inimene 8. salmis (meesooline sõna) on 7. salmis kesksooline („vägivalda saladus”), samuti pole selge (7. s), kas takistaja võetakse teelt eest või tuleb sellel mõjuvõimul ennast ise kõrvaldada (ESV tõlgib korrektselt – „kuni ta on teelt läinud”).

Kes on nendes salmides takistaja või takistav jõud? See on olemas Pauluse ajal; see tõstab seaduse kõrgele (võim, mis takistab seadusevastasust, 7. s); selle missiooni kehtestab jumalik aeg; see on küllalt võimas, et takistada Saatana tegevust (9. s).

Mis hoiab Jeesuse teist tulekut tagasi (Uue Testamendi teiste tekstilõikude kohaselt)? Mt 24:14; Mk 13:10; Ilm 14:6, 7.

Paljud Uue Testamendi sündmused, mis viivad välja Jeesuse teise tulekuni, järgnevad evangeeliumi lõplikule kuulutamisele (Mt 24:14; Mk 13:10; Ilm 14:6, 7). Sel juhul on võimalik, et Jumal ise on Takistaja, kellest Paulus räägib; Jumal hoiab lõpusündmuse tagasi nii kaua, kui igäühel on olnud võimalus kuulda evangeeliumi.

Kui palju takistamist sina oma elus vajad? See tähendab, kui oled kiusatud, kuidas saad õppida toetuma Jumala väele, et see takistaks sind tegemast seda, mida sa tead vale olevat?

Loe 2Ts 2:8-10. Kuidas me neid sündmusi mõistame? Mille poolst on selles kõiges erilise tähtsusega fraas „nad ei võtnud vastu tõearmastust”?

2Ts 2:3, 4 tuuakse sisse mõiste „seadusevastane” [ehk „ülekohtu inimene”]. Suures osas läbi kristliku ajaloo on ta tegutsenud Jumala Seaduse (eelkõige hingamispäeva) õõnestamisega ning ainult Kristusele kuuluva võimu endale haaramisega. Sellistes tekstilõikudes nagu Tn 7:20-25 (väike sarv) ning Ilm 13:1-7 (merest tõusev metsaline) tegutseb seesama võim pärast paganliku Rooma impeeriumi langust, kombineerides religioosset mõjuvõimu ilmalikuga, et kiusata taga Jumala pühi. Ainus võim ajaloos, mis sobib prohvetikuulutustes esitatud kõikide erijoontega, on paavstlus. Paljud tõlgendajad keskajal ja tänaselgi päeval on nimetanud seda institutsiooni antikristuseks. (Alles paaril viimasel sajandil on valdav osa kristlasi sellisest seletusest kaugenenud; iseenesest on see kaugenemine lõpuaja sündmuste mõistmise valgel meie jaoks huvipakkuv areng.) Paavstluse tuvastamine sobib 2Ts 2. peatüki andmetega hästi; sobib tõsiasjaga, et „seadusevastane inimene” on nii meessoost sõna (isikuline) kui ka keskssoost sõna (ülemaailmse tähtsusega võim või institutsioon).

Seitsmendas salmis on tema tegevuse kohta kasutatud tabavat tähistust „vägivalla seadus”. Maailma ajaloo lõpul aga, vahetult enne Jeesuse teist tulekut, esitab ta veel ulatuslikuma, kogu maailma haarava avaliku väljakutse Jumalale ja Tema Seadustele. Väge ja võimu omavate isikute järjepidevus selles tekstilõigus ja mujalgi (Tn 7 ja Ilm 13) näitab, et paavstlus mängib otsustavat osa ka lõpuajal.

Missugust Jumala tegu viimane pettus võltsib? Võrdle 2Ts 2:9 Ap 2:22ga.

Tänane tekstilõik tõmbab kõrvale eesriide ning paljastab veel suurema antikristuse juba mainitud antikristuse selja taga; antikristus, kes on kogu ajaloo käigus rahvaste hulgas tegutsenud. Saatan ise on lõpuaja pettuste autor ja täideviija. Sedamööda, kuidas Jeesuse tulemine läheneb, sunnivad sündmused teda ette võtma viimast meeleheitlikku sammu. Ta loobub etevaatusest ning ilmub isikuna, kes matkib Jeesuse maist teenistust (vaata reedest õppetükki). Võltsimetegude kaudu püüab ta tõmmata inimeste tähelepanu ära evangeeliumilt (Jeesuse elult, surmalt ja ülestõusmiselt) ning isegi Tema teiselt tulekult.

Peatu mõistel „tõe armastus”. Kuidas me selle „saame”? Miks on see armastus iga inimese jaoks, kes ei taha langeda ükskõik millise vaimuliku pettuse võrku (eriti viimaste päevade pettuste võrku), väga oluline? Kuidas saame praegugi õppida „vastu võtma tõe armastust”?

Loe 2Ts 2:10-12. Miks lubab Jumal nii paljudel petetud saada? Antud tekstilõigu kohaselt – mille on õelad hüljanud?

Üheteistkümnes salm on salm, mis on paljude inimeste meelest äärmiselt väljakutsuv. Paulus ütleb väga otsekoheselt, et „Jumal saadab neile eksitava jõu, et nad hakkaksid uskuma valet” (2Ts 2:11). Sellele salmile vastaks hoobilt umbes nii: „Kuidas saab tõe Jumal saata eksitust? Kuidas saab Ta tegutseda samamoodi nagu Saatan maailma ajaloo lõpul?,” (Võrdle 2Ts 2:11 2Ts 2:9ga).

Tänases lõigus tõmbab Paulus eesriide kõrvale ja laseb meil heita pilgu suurele võitlusele Kristuse ja Saatana vahel, millesse on kaasatud palju rohkem, kui see maakera ja selle ajalugu. Saatan on esitanud Jumalale süüdistuse, et Jumal on mõistmatu, nõrgemate hirmuvalitseja ja petis. Maailma ajaloo lõpukriisis „saadab” Jumal õelatele meelepette, mitte sellepärast, et Tema valetab, vaid Ta lubab õelatel valida tõe asemel vale, tuues selliselt välja nende valikute tulemused, mida nad juba on teinud (2Ts 2.12). Ta lihtsalt lubab neil kanda nende väärade tegude vilja. Lõpuaja sündmused näitavad selgelt Saatana ja tema järelkäijate meelsust ja iseloomu – kõik näevad seda.

Meelepette protsess algab siis, kui inimesed tõukavad eemale Jeesuse Kristuse evangeeliumi. Kümnes salm ütleb, et õelad keelduvad vastu võtmast tõe armastust. Evangeeliumis olev pääste pakkumine on 2Ts 2. peatüki apokalüptiliste võimude all jooksev tekst. Oma õpetuste ja tavadega on paavstlus õonestanud evangeeliumi. Selline tegevus jätkub seni, kuni see tuleb välja lõpusündmuste käigus, mida kirjeldavad salmid 2Ts 2:8-12. Seega valmistab evangeeliumi otsustav kuulutamine (Mt 24:14; Ilm 14:6, 7) „lava” lõplikuks otsustamiseks ja lõpuaja meelepetteks.

Lõpuks, olgu siin maakeral toimuva suure võitluse poliitilised ja religioossed avaldumised millised tahes, otsustava vahe hea ja kurja vahele teeb alati Jeesuse Kristuse evangeeliumi kuulutamine, mitte poliitilised sündmused, ja seda läbi kristliku ajaloo. Antikristus ilmutab oma tõelist iseloomu Jeesuse elu, surma ja taevase valitseja koha endale haaramisega. Kõik teised tegelased draamas mängivad kõrvalosi.

Loe hoolikalt 2Ts 2:12. Mis on peamine põhjus, miks inimesed ei võta tõe vastu? Kuidas oled sa seda põhimõtet oma elus kogenud? Täheandab, kuidas on ebaõige „nauding” kasvõi õrnalt hoidnud su meeli tõele avanevast?

Edasiseks uurimiseks: „Apostel Paulus hoiatas kogudust, et usklikud ei ootaks Kristuse tulekut tema päevil. „Sest see ei juhtu enne,” ütles ta, „kui on tulnud ärataganemine ja ilmunud seadusevastane inimene, hukatuse poeg” (2Tm 2:3). Niisiis ei olnud aeg oodata Issandat enne suurt ärataganemist ja „seadusevastase inimese” pikka valitsemisperioodi. „Seadusevastane inimene”, keda nimetatakse ka „vägivalla saladuseks”, „hukatuse pojaks” ja „ülekohtu inimeseks”, sümboliseerib paavstlust, kes pidi prohvetikuulutuses öeldu järgi valitsema 1260 aastat.” – Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk 356.

„Pettuse suure draama krooniks esineb Saatan ise Kristusena... Leebe ja kaastundliku tooniga esitab ta mõned sellised aulised taevased tõed, mida rääkis Päästja. Ta parandab inimeste haigusi ning väidab siis, et ta on muutnud hingamispäeva pühapäevaks... Ainult need, kes on olnud Pühakirja hoolsad uurijad ja kes armastavad tõde kogu südamest, on kaitstud võimsa pettuse eest, mis vallutab maailma.” – Samas, lk 624, 625.

„Kuulutust viies ärge salvake isiklikult teisi kogudusi, isegi mitte rooma katoliku kirikut. Jumala inglid näevad mitmesugustes kirikutes paljusid, kellega võib kontakti saavutada ainult suurima ettevaatlikkusega. Seepärast olgem oma sõnades ettevaatlikud... Nende teemade suhtes on vaikimine kõneosavus. Paljud on eksituses. Tõde kõneldes olgu teie sõnades ja hääletoonis armastus.” – Ellen G. White, *Evangelism*, lk 576.

Küsimused aruteluks:

1. Tänapäeval usuvad paljud, et paavstlus on muutunud, ja teatud mõttes ka on. Ometi püüab see lunastuse põhialustes vägivaldselt omastada kõike, mida Kristus meie heaks on teinud ja teeb. See on ikka veel prohvetikuulutuses iseloomustatud võim. Kuidas saame jääda kindlaks piibellikule seisukohale Rooma suhtes ja ühtlasi teha seda kristlikus armastuses, pikameelsuses ning taktitundeliselt?

2. Kogudusena seisame alatasa vastakuti inimestega, kes püstivad lõpusündmuste kohta uusi ajamääranguid, uusi visandeid, uusi vande- nõuteooriaid ühest või teisest rühmitusest. Kuigi peame samaaegselt jääma avatuks uuele valgusele, kuidas toimida selliste väljakutsetega?

Kokkuvõte: Parandades tessalooniklaste mõningaid väärvaateid lõpusündmuste kohta, edastab Paulus meile sellel teemal kallihinnalise tõe. Peaksime aga alati meeles pidama, et otsustavalt oluline on, kummal poolel me valime suures võitluses olla; sündmuste toimumise aeg või kõik üksikasjad kokku on vähem oluline.

Kaastunde jagamine

Minu nimi on Christian ja ma elan Taanis. Minu perekond ei ole tegelikult olnud Kristusega seotud, aga siis, kui ma olin laps, õpetas vanaema mind palvetama ja Jumalat usaldama.

Minu usk polnud klassikaaslaste hulgas populaarne ning nad narrisid ja kiusasid mind sageli. Selleks ajaks, kui keskkooliaeg kätte jõudis, ei tahtnud ma riigikoolis käia. Mu vanemad aitasid mul kristlikku kooli otsida ning mu süda hakkas põksuma siis, kui külastasin adventistide internaatkooli Taani lääneosas. Ma ei teadnud adventistidest midagi, kuid teadsin, et see oli minu jaoks õige koht.

Mulle meeldisid jumalateenistused, laulmine ja Piibli uurimine. Lõpuks ometi olin seal, kuhu kuulusin. Palvenädala ajal vastasin Jumala kutsele anda oma elu täielikult Temale ning palusin emalt luba saada ristitud. Ema aga vastas eitavalt. Palvetasin oma otsuse pärast innukalt ja mingi aja pärast andis ema nõusoleku.

Pärast keskkooli lõpetamist ühinesin programmiga, mida nimetati „Üks aasta Issanda jaoks” ning töötasin linna kohvikkirikus. Seal hakkasin ma läbi viima teismeliste klubi, kus noored said süüa, vestelda ja muusikat kuulata või lihtsalt koolitööd teha. Kohale tuli ka üks mu sõber ja ma kutsusin teda järgmise hingamispäeva öhtupoolikuks uuesti. Ta tuli ja küsis palju küsimusi Jumala kohta. Mu süda põksus, kui kohviku-koosolekutel käinud inimesed hakkasid kasutama palveruumi, mille ma lõin. Tundsin Jumala teenimisest rõõmu.

Keskkooli ajal olin olnud noorteringi juhendaja ning tahtsin ka ülikoolis millegi sarnasega alustada. Mõned sõbrad ühinesid minuga, me organiseerisime programmi ja reklaamisime seda linnas. Kokku tuli umbes 35 last. Meil on toredad tegevused ning me räägime tõsisel teemadel, mis lapsi puudutavad, näiteks kiusamine. Lapsevanemad ütlevad meile tihtilugu, et sedasorti ringi on nende lastele vaja. Linnajuhid toetavad meid samuti ning suunavad lastevanemate tähelepanu meie ringile, kus kesken-dume aukartuse õpetamisele.

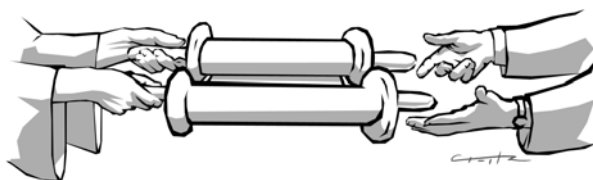
Tegutsen oma linnas ka koguduse rajamise meeskonnas ja meil on veel muid huvitavaid teenimisviise, näiteks kristlik motoklubi.

Käin ikka veel koolis, kuid annan tunde ka lasteaias. Ma armastan lastele Jumala armastusest rääkida. Tahan neid elutähtsate valikute langetamisel aidata ning anda neile mõista, et Jeesus on vastus nende elu probleemidele.

Jumal on mulle näidanud, et Ta tahab mind ja samuti iga teist kristlast kasutada selleks, et kaasinimesteni leviks Tema armastus.

Christian Gjethede jagab Jumala armastust Jutlandis, Taanis.

Et kogudus jääks ustavaks (2Ts 2:13- 3:18)

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ts 2:13-3:18; Ap 17:11; Lk 10:25-28; Mt 7:24-27; 18:15-17.

Meespeetav tekst: „Niisiis, vennad, seiske kindlalt ja pidage kinni nendest pärimustest, mida te olete õppinud kas meie sõna või kirja kaudu” (2Ts 2:15).

Juhtmõte: Kõigi nende suurte ja auliste töotuste juures, mis meil tuleviku kohta on, tuleb meil tegeleda igapäevaste katsumuste ja võitlustega koguduses. Tessaloonika kogudus polnud erand.

Kogudused sarnanevad taimedele. Juhul kui taim ei kasva edasi, see sureb. Teisisõnu, muutused peavad toimuma sel moel, kuidas Jumal on need kavandanud. Sarnaselt sureb ka kogudus, kes ei muutu ega kasva. Kuid iga muutus ei ole hea. Muutus võib viia meid eemale sellest, kes me oleme. See võib meid panna silmist kaotama Jumala eesmärki meie suhtes. Seitsmenda päeva adventistide kogudus peab olema eriti valvel, kuna sellist käesoleva aja tõe sõnumit ei kuuluta peale meie mitte keegi! Vastutus on suur – ja me kõik, nii lihtliikmed kui ka evangeeliumitöölised, ei tohi seda unustada.

Ilmutuse ja Vaimu juhtimise kooskõla kaudu on Jumal juhtinud kogudust veel suuremasse valgusesse. Minevikus saadud valgus aitab kogudusel kulgeda läbi reetlike muutuste voogude. Pauluse lõppsõna Tessaloonika kogudusele annab meile inspireeritud juhised selleski vallas.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 29. septembriks.

Kõnealuse lõigu sõnastus meenutab 1Ts alguses olevat palvet. Paulus justkui naaseks kohta, kust ta alustas, ning teeb nüüd loomuliku kokkuvõtte oma kahele kirjale. Paulus püüab hoolitseda selle eest, et Tessaloonika usklikud ei kalduks kõrvale rajalt, millele tema on nad suunanud.

Loe 2Ts 2:13-17. Miks tänab Paulus Jumalat tessalooniklaste pärast? Mida ta selles lõigus neil teha palub? Mil moel on need sõnad meie jaoks täna, lõpu eel, nii asjakohased?

Tessalooniklaste elu tõendas Paulusele, et nad olid valitud „uudseviljana päästeks”. Mõned tõlked ütlevad „algusest peale”. Kuigi pääste on and, kogeb usklik seda Vaimu pühitsuse ja tõe usu varal. Uskliku elu on enamat kui vaid subjektiivne kogemus; selle kindlaks aluseks on tõde.

Just sellepärast on Paulus nii hoolas, et tessalooniklased peaksid kinni õpetustest, mida neile on õpetatud kirjasõna või kõnelemise kaudu. Inimeste tõe külge klammerdumine lõtvub sageli aja jooksul ning seepärast peaksimegi alati saama julgustust neilt, kes meile jutlustavad ja meid õpetavad.

Koguduse algaastail eelistati isegi suulist pärimust kirjalikule. Suuline pärimus on vähem aldis ettekavatsematule moonutamisele. Hääletoon ja žestid vahendavad mõtet täpsemalt kui sõnad leheküljel. See on põhjus, miks jutlustamine suhtlusmeetodina ei vanane mitte kunagi.

Kuid kirjutatud pärimus, nagu Pauluse kirjadki, on vähem aldis ettekavatsetud moonutamisele, mida teevad need, kes evangeeliumi oma kasuks väänavad. Kirjutatud sõna annab kindla ja muutumatu normi, mille kaudu saab inimene testida jutlustaja räägitud suulist sõnumit. Apostlite tegude raamatus märgitakse ära beroialased, kuna nad sidusid suulise sõnumi tähelepaneliku kuulamise Pühakirjast hoolika järele uurimisega (Ap 17:11).

Loe veel kord tänaseid salme. Tegevuses on paljud jõud, kes püüavad meid tõest lahti kangutada. Vaata, kuidas sina oled ajapikku muutunud. Kas need muutused väljendavad aeglast, üha suuremat kinnistumist tõesse või aeglast, üha suuremat tõest eemaldumist? Teisisõnu, mis suunas liigub sinu elu?

Tänapäeva maailmas naeravad paljud inimesed mõtte üle, et Saatan on olemas sõna otseses mõttes. Nende meelest on ta müüt, igand ebaus- ja teaduse-eelsest ajajärgust. Nende meelest on hea ja halb ainult põhjuse ja tagajärje seose tulem; mõnede inimeste arvates on hea ja halb ainult kultuuri poolt loodud arusaamad, mis käivad vastava aja ja koha kohta, ei enam.

Piibel aga kinnitab selgesti, et Saatan on tegelik. Ja sageli on tal kasulik mõnes maailma osas ennast peita või lasta lausa pilgata sarvedega punase kuradikesena. Karikatuur aitab suuresti kaasa sellele, et inimesed teda reaalseks ei pea, ja seda ta just tahabki. (Üks koomik tavatses kurikuulsalt pilgata: „Kurat pani mind seda tegema!”)

Loe 2Ts 3:1-5. Kuigi meie usule esitatakse väljakutsed, väljendab Paulus siin lootust. Millel see lootus põhineb ja millisel tingimusel saame meie sellest lootusest osa? Vaata ka Lk 10:25-28; 5Ms 8:1.

Paulus alustab seda lõiku üleskutsega palvetada (nagu 1Ts 5:25), et evangeelium leviks kiiresti ja tema töö tooks sellele au. Paulus soovib palvetamist ka selle pärast, et tema pääseks kurjade inimeste käest (2Ts 3:2). Siinne väljend viitab sellele, et ta pidas silmas konkreetseid isikuid, keda kirja saajad isegi tunda võisid.

Nüüd esitab Paulus sõnademängu (2Ts 3:2, 3). Kõikidel inimestel ei ole „usku” (usaldust või pühendumist Jumalale), kuid Issand on „ustav” (usaldatav – keegi, kes sisendab usu ja pühendumise). Selline ustav Issand on usaldatav ja hoiab neid kurja ehk Saatanast eest. Hea on teada, et kuigi Saatan on palju tugevam kui meie, on Issand veel tugevam kui Saatan ning me saame leida kaitset ja tugevust Issandas.

Paulus lõpetab selle lõigu (2Ts 3:4, 5) veelikord tessalooniklasi kiites ja nende pärast palvetades. Ta on veendunud, et nad teevad seda, mida ta on palunud ning et nad teevad jätkuvalt niimoodi Saatanast ja tema poolt inspireeritud inimeste vastuseisust hoolimata. Ta esitab „igatsuspälv” (2Ts 3:5), et Issand suunaks nende tähelepanu „Jumala armastusele” ja „Kristuse kannatlikkusele”.

Ka keset viletsust ja kannatusi on Pauluse kirjad alati nii tulvil usku, lootust ja julgust. Kuidas saame õppida, et meil oleks selline usk, lootus ja julgus, vaatamata sageli keerulistele olukordadele?

Pühakiri ja pärimus (2Ts 3:6-8)

Siis kui Jeesus siin maal elas, ei olnud olemas Uut Testamenti. Jeesuse Piiblik oli „Vana Testament”. Kuid algusest peale oli Jeesuse poolt öeldud sõnadele kuulekas olemine Tema järelkäijate jaoks tark tegu (Mt 7:24-27). Edaspidistel aastatel olid Jeesuse sõnad ja teod koguduse jaoks jätkuvalt mõõtuandvad (1Ts 4:15; Ap 20:35; 1Kr 11:23-26). Siis suunas Püha Vaim apostleid Jeesuse sõnu ja Tema tegude tähendust õigesti tõlgendama (Jh 15:26, 27; 16:13-15). Ja enne seda, kui kristlaste esimene põlvkond oli „lavalt lahkunud”, peeti apostlite kirjutisi täiesti võrdväärseiks Vana Testamendi prohvetite omadega ning neid võis nimetada „Pühakirjaks” (2Pt 3:2, 16).

Loe 2Ts 3:6-8, 14. Mida pidas Paulus nende salmide põhjal mõistesse „tõde” kuuluvaks?

Selleks ajaks, kui Paulus Tessaloonikasse jõudis, pidas algkogudus Jeesuse sõnu ja apostlite õpetusi ülimalt mõõtuandvaks. Sõna „pärimus” ei tähendanud Uue Testamendi ajal midagi mäardunut; sellega viidati Jeesuse ütlusi ja tegevust kajastavale koguduse mälule ning see sisaldas ka apostlite suulisi ja kirjalikke õpetusi. Pärimus oli nende arusaamas seesama, mis meie jaoks Pühakiri. Nii oli kästud ja sellele kuuletuti.

Tessalooniklaste jaoks tähendas pärimus enamat kui lihtsalt Pauluse kirju. See hõlmas kõike, mida Paulus oli neile Tessaloonikas oleku ajal öelnud, ning ka tema tegevuse, mida neil tuli matkida. Tõsiasi, et Paulus töötas Tessaloonikas enda elatamiseks usinalt, näitas, et ta hoolis neist, kuid midagi veel (1Ts 2:9); see oli „pärimus”, mida ta soovis, et nad oma elus rakendaksid.

Paulus ei logelenud siis, kui ta nende juures oli; ta ei söönud teiste inimeste toitu ilma omalt poolt panustamata. Ta nägi vaeva „nii ööd kui päevad”, et mitte olla kellelegi koormaks. Igaüks Tessaloonikas, kes teisiti elas, oli „korratu”. Seega polnud Pauluse jaoks korratud inimesed ainult need, kes häirisid teisi kirikus või kogukonnas; Paulus laiendas mõistet nii, et see hõlmas igaüht, kes ei järginud apostlite õpetusi ja eluviisi.

Need salmid näitavad, kui tähtsad olid tessalooniklaste jaoks Pauluse teod. Kuigi ta sai tõe otse Issandalt (Gl 1:1), edastasid tema elu ja tegevus sõnadega samaväärse tunnistuse. Kui hästi peegeldab meie elu tõesid, mida meile on antud?

Millise ebatavalise probleemiga seisis Paulus Tessaloonika koguduses silmitsi? 2Ts 3:9-12.

Nendes salmides paigutab Paulus pärimuse (selle, mida ta tegi ja ütles) konkreetseesse olukorda. Märkimisväärne rühm inimesi olid korratud ehk korrarikkujad (2Ts 3:6, 11). Paulus on seda probleemi nimetanud eelmises kirjas ja puudutab põgusalt siingi (1Ts 4:11, 12; 5:14). Kuid siin kasutab ta palju kõvemaid sõnu.

Apostlina võinuks Paulus nõuda koguduselt endale sissetulekut, majutuskohta ja toitu. Kuid 1Ts on ta neile jätnud eeskuju „töötada ööl ja päeval”, et neile mitte koormaks olla (1Ts 2:9). Tegemist oli armastava eeskujuga. 2Ts 3:8 kohaselt töötas ta „ööd kui päevad” ka selleks, et näidata, kuidas peaks iga inimene kandma, nii palju kui võimalik, hoolt oma vajaduste eest.

Juhul kui Paulus jätnuks ainult eeskuju, võinuks mõned väita, et pärimus polnud selge. Kuid Paulus käsitles seda teemat ka sõnades. Lühikese aja jooksul, mil ta oli nende keskel isiklikult, kasutas ta sageli korraldusena (nagu kreeka imperfekt [lõpetamata ajavorm] viitab) teada-tuntud ütlust: „Kes ei taha töötada, ärgu ka söögu!” (2Ts 3:10).

Selles lõigus ei kritiseeri Paulus neid jõupingutusi, mida tehakse inimeste eest hoolitsemiseks, kes ei saa enda eest hoolt kanda. Jeesus andis ju ise võimsa eeskuju kaastundest inimeste suhtes, keda elu oli jätnud abitusse või puudustkannatavasse olukorda.

Pauluse arutluskäik oli suunatud hoopis neile koguduses olevatele inimestele, kes meelega logelesid. Nad toppisid oma nina kõikjale ning panid tähele kõigi teiste tegevust peale enda oma (2Ts 3:11). Nagu mõned antiikaja tuntud filosoofid, nii eelistasid sellised usklikud töötamise asemel hõlbuelu. Võib-olla saatsid nad aega mööda teoloogia üle arutlemisega või arvustasid teiste käitumist selle asemel, et endale elatist teenida. Paulus käsib neid „Issandas Jeesuses Kristuses” järgida tema eeskuju ja teenida välja õigus rääkida sellega, et esmalt kannavad hoolt oma vajaduste eest (3:12).

Vägagi hämmastav, et juba koguduse nii varases järgus pidi Paulus tegelema liikmete hulgas esinevate paljude probleemidega. Kuidas peaks selline olukord kaitsma meid (ja eelkõige uusi liikmeid) ootuste eest, et meie kogudused on täis laitmatuid inimesi? Tähtsaim veel, kuidas saame oma kohalikus koguduses olla oma vigadest ja nõrkustest hoolimata positiivseks jõuks?

Kuidas peaks kogudus kohtlema isikut (Mt 18:15-17 põhjal), kes on kogudusest lahutatud?

Koguduse poolt rakendatava karistuse probleem on üks kõige keerulisemaid teemasid, millega kohalik kogudus silmitsi seisab. Sageli on eksinud liige teise koguduseliikme vend, ema, poeg, onupoeg või parim sõber. Mõned liikmed eelistavad alati kõik karistamata jätta; teised rakendavad karme sanktsioone. Kuidas leiab kogudus üles Jumala tahte nii paljude vastukäivate huvide keskel?

Mt 18. peatükk soovitab üht selget ja lihtsat protsessi. Esiteks, üks-ühele vestlus eksinu ja selle vahel, kelle vastu eksiti. Kaastekst näitab, et sellise vestluse eesmärgiks on, kui vähegi võimalik, andustus (Mt 18:21-35). Teiseks, isik, kelle vastu eksiti, võtab endaga kaasa ühe või kaks inimest, et vältida segadust ühe või teise poole sõnade suhtes. Alles pärast sellist kaht esimest sammu, mida hoolikalt astuma peaks, järgnegu asja kandumine koguduse töökoosolekule. Siis kui eksinu ei reageeri kogudusele kui tervikule, tuleb teda võtta kui „paganat ja tõlnerit” (Mt 18:17).

Siin on probleem. Mida tähendab pidada kedagi paganaks või tõlneriks? On olemas vähemalt kaks erinevat võimalust. Ühest küljest võis Jeesus kutsuda kogudust üles eksinust sel moel kõrvale hoiduma nagu ühiskonnas, milles Jeesus üles kasvas, hoiduti kõrvale paganatest ja tõlneritest. Teisest küljest võis see olla üleskutseks kohelda väljapandut sel moel nagu Jeesus kohtles paganaid ja tõlnereid (kaastunde ja andeksandmisega).

Mida on Paulusel öelda kogudusepoolse karistamise kohta? 2Ts 3:13-15.

Rakendada Mt 18 ja 2Ts 3 kaasaegses elus õigesti, on väljakutse. Kunagi pole kaks inimest ühesugused. Kunagi pole kaks olukorda ühesugused. Mõnel juhul pehmenneb andeksandmine eksinu südant ning viib välja kogudusega leppimiseni. Teisel juhul võib paadunud eksinu reageerida ainult armastusele, mis on piisavalt tugev, et astuda vastu ja ohjata tagajärgi. Just seetõttu ei lahuta Peakonverents kedagi kogudusest. Sellist delikaatset protsessi saab kõige paremini käsitleda kohalikus koguduses, kus eksinut kõige paremini tuntakse.

Tugev armastus ei anna luba väärkohtlemiseks. Viieteistkümnenda salmi kohaselt tuleb isikut, kelle suhtes karistust kohaldatakse, endiselt kohelda nagu pereliiget. Kogudus peab tajuma, et eksinu on vend „kelle eest Kristus suri” (Rm 14:15; 1Kr 8:11).

Millised kogemused on sul olnud koguduse distsipliiniga seoses? Kuidas saab kogudus säilitada tasakaalu [pahateole] vastu olemise ja [inimese]

Edasiseks uurimiseks: „Tessaloonika usklikud tundsid suurt pahameelt meeste pärast, kes tulid nende sekka fanaatiliste ideede ja doktriinidega. Mõnede kohta kirjutas Paulus, et nad „elavad korratut elu ega tee tööd, vaid janditavad”. Kogudus oli korra järgi organiseeritud ning olid määratud ka ametnikud – sõna õpetajad ja diakonid. Leidus aga siiski mõningaid isemeelseid ja tormakaid, kes keeldusid koguduse juhtidele allumast.” – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 261.

„Paulus ei olnud Tessaloonikas täielikult sõltuv oma kätetööst...Fl 4:16. Vaatamata tõsiasi jaoks, et ta filiplastelt oli abi saanud, püüdis ta anda tessalooniklastele hoolsuse eeskujuna, nii et kellelgi polnud põhjust teda ahnuses süüdistada. Neile aga, kel olid fanaatilised seisukohad töötamise suhtes, oli tema teguviis tabavaks etteheiteks.” – Samas, lk 348, 349.

„Komme toetada logeleivaid mehi ja naisi oma isiklike annetega või koguduse rahaga julgustab neid patust harjumust viljelema, ning sellist asjade käiku tuleks teadlikult vältida. Igat meest, naist ja last tuleks välja õpetada praktiliseks, kasulikuks tööks. Kõik peaksid õppima mingit käsitööd. Selleks võib olla telgitegemine või muul viisil ettevõtluse edendamine; kuid kõiki peaks õpetama kasutama ihuliikmeid ühel või teisel eesmärgil ning Jumal on valmis ja tahtlik kasvatama kõigi nende suutlikkust, kes arendavad endas majanduslikke harjumusi.” – Ellen G. White, *Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud*, 7. kd, lk 912.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas püsib meie kogudus tasakaalus minevikus juurdunud tõe dedest kinnihoidmise ja Jumala edasiarenevale valgusele järgnemise vahel? Kuidas võime teada, et uus „valgus” on tõepoolest „valgus” ja mitte pettus?

2. Kuidas kohtleme koguduse tõrksaid ja tülikaid liikmeid, kes näivad alati millegi üle kurtvat? Mida öelda nende kohta, kes väljendavad muret tegelike probleemide pärast?

3. Võta oma mõttes kokku Pauluse kahes tessalooniklastele saadetud kirjas oleva sõnumi tuum, nii nagu see vastab meie koguduse olukorrale tänapäeval.

Kokkuvõte: Pauluse kaks kirja tessalooniklastele on õpetanud meile päris palju, kuidas elada kogudusena keerulises keskkonnas. Olenemata sellest, kui erinev on meie omast vahetu taust, mida Paulus silmas pidas, on põhimõtted, mida ta esile toob, kestvad ja igavesed, kuna neid on inspireerinud Issand.

Homme annetus: Kohalik kogudus

Uus peremees

Inimeste elu Lääne-Aasia väikeses riigis Guinea-Bissaus juhib ebakindlus ja hirm. Jätkuvad poliitilised rahutused toidavad hirmu tuleviku ees. Kuid veel suuremat hirmu tekitavad vaimud, kes nende uskumuse kohaselt neid juhivad.

Üle kogu riigi asuvad „kuradipuud” tunnistavad sellest, et Saatan ja kurjad vaimud pole kunagi kaugel. Mõned inimesed väidavad, et nad on kuulnud sellistest puudest kõlamas vaimude hääli. Sageli on sellistel hääletel sama kõla nagu oli mõnel inimesel, kes lähikonna külas on surnud. Vaimude preestrid toovad ohvreid kuradipuudes elavatele vaimudele ning lapsivanemad pühendavad oma lapse vaimudele lootuses, et last kurja eest hoitakse.

Tat on noor mees, kelle vanaema pühendas ta kuradile siis, kui poiss oli väike. Tat kandis kogu aeg kaelas amuletti, väikest kitsesarve, et see teda kurjade vaimude eest hoiaks. Vanaema hoiatas teda sageli, et siis, kui ta murrab lepingu, mille vana naine tema pärast kuradiga tegi, tabab teda haigus või surm.

Nüüd juba nooreks meheks sirgunud Tat sai teada, et tema lähikonnas peetekase evangeelseid koosolekuid. Ta otsustas osaleda. Sõnum Jumala armastusest puudutas ta südant. Kui noor kõneleja kutsus kohalolijaid üles andma oma süda Jumalale, tundis Tat soovi kutsule vastata. Ta sõrmitses oma rinnal rippuvat kitsesarve, siis kui ta heitles tõdedega, mida ta tundma õppis. Ta tahtis järgida Jeesust Kristust, kuid oli juba näinud, mida võis Saatan teha nendega, kes püüdsid vaimudest lahti öelda. Mõned päevad varem oli üks tema sõber, keda samuti väikelapsena oli kuradile pühendatud, salapärasel viisil surnud. Nii palju kui Tat teadis, ei olnud tema sõber vaimudest lahti öelnud. Vaimud polnud teda kõigele vaatamata kaitsnud, mõtles Tat.

Ta jätkas koosolekutel käimist. Kõneleja selgitas, et Saatan valitseb hirmu abil, kuid Jumal armastuse kaudu. Jumala täiuslik armastus aga peletab hirmu. Tat viskas oma amuleti ära ning otsustas järgneda Kristusele.

Tosinkond Guinea-Bissau elanikku, kes on olnud kord Saatana orjad, kuulutasid selle evangeelse koosolekutesarja jooksul end vabaks Kristuses. Meie misjoniannetus aitab iga päev murda hirmuahelaid ja vangistust. See aitab vaimulikult toita ja välja õpetada uusi usklikke maailma eri paigus nii, et nad räägivad Jumala armastusest omakorda kaasinimestele.

Antonio Carlos de Sousa Medeiro on lõpetanud Brasiilia Adventistide Ülikooli Sao Paulos ja on nüüd 11 koguduse pastoriks Brasiilia põhjaosas.